

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

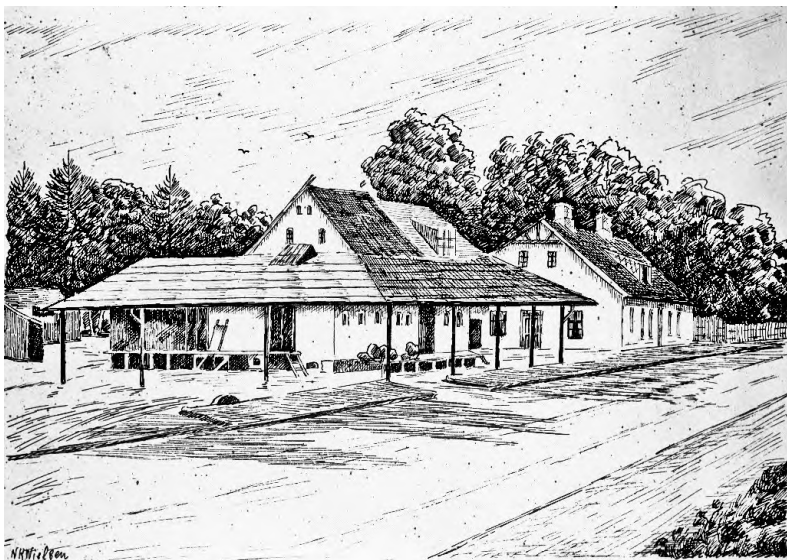
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Lokalhistorisk Forening Brande

Gårdhistorie ♦ Nr. 10

Landsbyen Brande

Tegnet af togbetjent N.R. Nielsen, Brande

**HEFTE NR. 10.
LANDSBYEN BRANDE**

Hefte nr. 10, Landsbyen Brande

er samlet og bearbejdet af **Hans Andersen**, Brande.

Forsidebillede: Storegade i Brande ca. 1905.

Udgave 1997.

Tilrettelæggelse og layout: **Hans Andersen og Torkild Kjær.**

Udgave med ejerregister 2006: **Tove Nielsen**

Udgivelse: Lokalhistorisk Forening Brande.

2. udgave 2012 udgivet på **Brandehistorisk Forlag**

Tryk: Books on Demand GmpH, Norderstedt, Tyskland.

ISBN: 978-87-92957-12-2

FORORD

Brande sogns gårdhistorie er en fortsættelse og supplement til det arbejde, der blev påbegyndt af gårdmand Peder Larsen i Dørslund. Et arbejde der udmøntede sig i en håndskrevet bog (Peder Larsens protokol), en bog hvori Peder Larsen genfortæller de oplysninger, som han har samlet om gårdene i Brande sogn. De første hæfter i Brande sogns historie vil blive udarbejdet som en slags registratur over gårdenes ejere og beboere i de enkelte ejerlav.

Det er planen, at der herefter følges op med hæfter, som i større grad fortæller om livet på gårdene, arbejdsforholdene og gårdenes opbygning m.m., samt personskildringer fra egnen.

Materialet til Brande sogns gårdhistorie er indsamlet og bearbejdet af en gruppe lokale beboere i samarbejde med Lokal-og-slægtshistorisk forening for Brande og omegn, som gerne vil udtrykke en stor tak til alle der har hjulpet med arbejdet.

Selv om det er udført så omhyggeligt som muligt, vil der nemt kunne opstå fejlagtige og mangelfulde oplysninger. Foreningen modtager gerne rettelser eller tilføjelser, som vil blive indført i senere udgivelser.

Kildemateriale:

Folketællinger.

Nørvang-Tørrild herreds skifteprotokoller.

Nørvang-Tørrild herreds skøde-og panteprotokoller.

Brande sogns kirkebøger.

Matrikkelarkivalier.

Koldinghus amts arkiv.

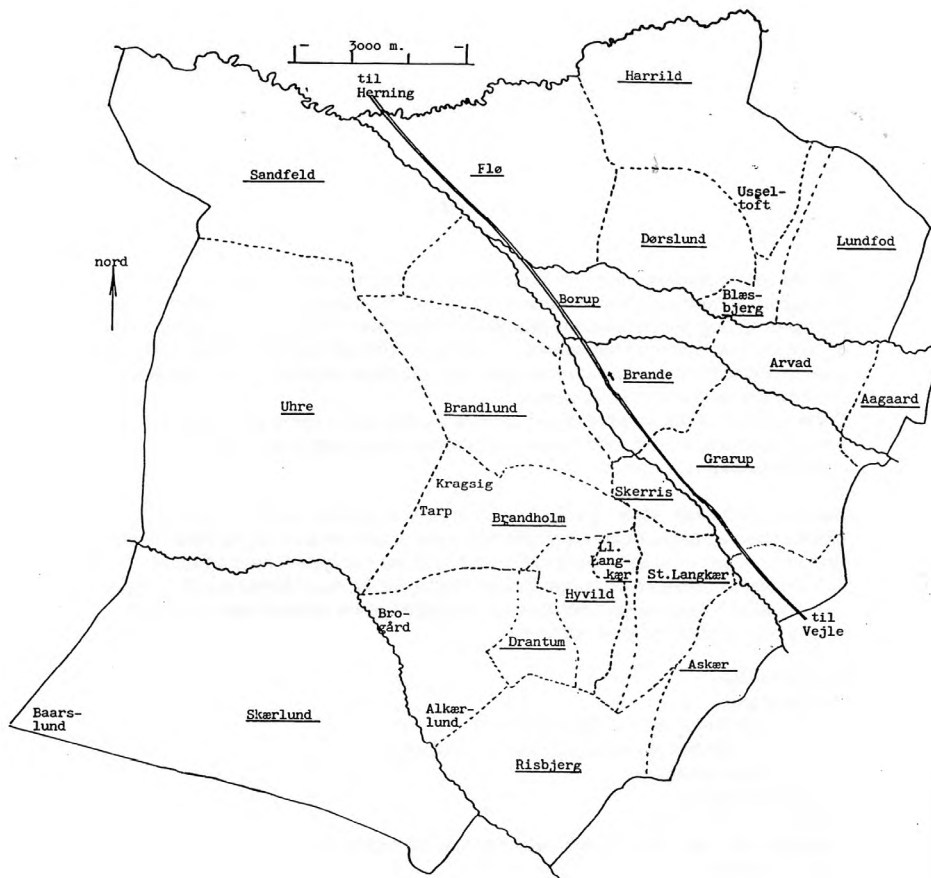
Godsarkivalier vedr. Brandholm, Hastrup, Kolding hospital og

Neder Donnerup.

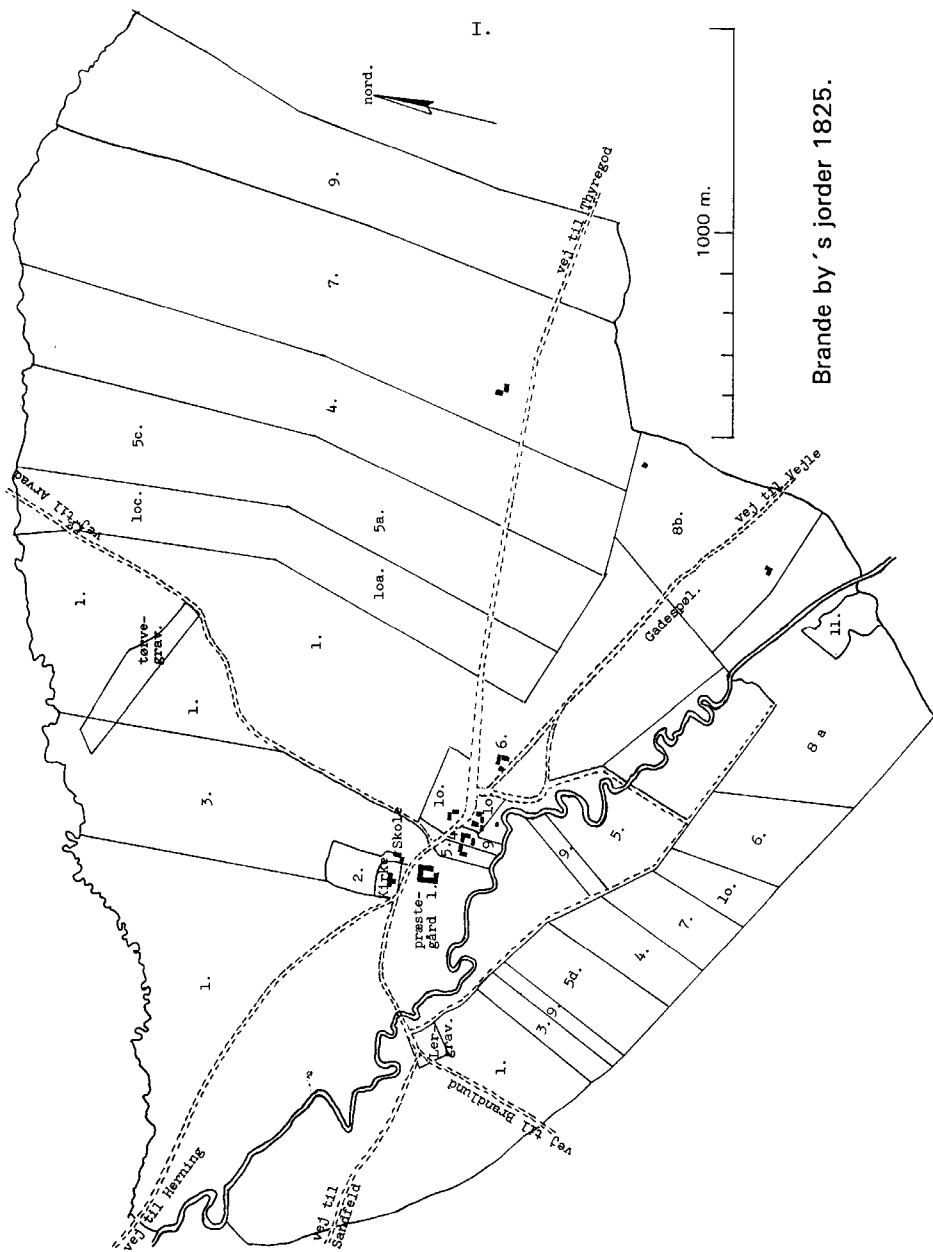
Ryttergodsarkiverne for Koldinghus og Skanderborg amt.

Forkortelser: Matr.= matrikel. TI.= tinglæst

Brande 1997

Brande sogns inddeling i ejerlav.

Brande by's jorder 1825.

**Oversigt over Brande by's jorder, ved opmåling i 1825.
Areal og bonitet.**

Matr. nr.	Kvadrat alen	Ialt	Tdr. land	Hartk.
1 a.	2.143.760			
1 c.	1.189.400	3.333.160	238,08	6-7-2-2
2 a.	34.230	34.230	2,46	0-0-2-2½
3 a.	596.940	596.940	42,60	0-2-0-2½
4 a.	811.300			
4 b.	181.940			
4 c.	105.480	1.098.720	78,48	2-0-1-2½
5 a.-b.	159.820			
5 c.	770.510			
5 d.	143.840	1.074.170	76,73	2-0-1-2½
6 a.-b.-c.	449.760			
6 d.	157.820	607.580	43,40	1-1-1-1½
7 a.	1.368.530			
7 b.	102.130	1.470.660	105,05	2-0-0-0
8 a.	508.900			
8 b.	407.370	916.270	65,45	1-7-0-1½
9 a.	819.020			
9 b.	27.670			
9 c.	37.060	833.750	59,55	0-7-0-½
10 a.	89.090			
10 b.	65.900			
10 c.	481.380	636.370	45,46	0-6-2-1½
11 a.	38.150	38.150	2,73	0-0-3-1½
12 a. (fælles mergelgrav)	13.370	13.370	0,96	
		<i>Ialt</i>	760,95	18-2-2-½

Oversigt over indbyggerantallet i Brande by ved forskellige folketællinger:

1787	1801	1834	1845	1855	1860	1870	1880	1890	1901	1911
62	44	55	85	93	110	111	130	260	415	658

INDLEDNING

Landsbyen Brande

Gårdshistorien for Brande by's vedkommende er en afsluttet epoke. Der findes ikke længere landbrug i det ejerlav, som kaldes Brande by.

Den sidste gård, hvor der blev drevet landbrug, var ejendommeligt nok, den første gård, som for snart 200 år siden, blev flyttet uden for byen. Gården fik matr. nr. 9a. Brande by. Brande by har gennem århundreder været sognets administrative midtpunkt. Det var her sognepræsten havde til huse, i præstegården ved siden af kirken. Det var ham, der modtog besked fra provsten og herredsfogden, når der kom nye love og forordninger, som skulle videregives til sognets befolkning; dette skete så om søndagen, efter gudstjenesten ved byens kirke. Det var sognepræsten, der skulle forestå folketællinger, indberetninger til biskoppen o.m.a.; det var ham, der stod for den sociale forsyning i sognet, indtil sogneforstanderskabet begyndte i 1842.

Trods denne status var Brande by langt fra den største landsby i sognet; indtil slutningen af 18-hundredtallet var Uhre by meget større end Brande.

Den 21. feb. 1649 sendte sognepræsten Laurids Nielsen Winther en redegørelse til Ribe stift, om sognets bebyggelse. Det nævnes heri, at Brande kirkeby består af 3 gårde, foruden præstegården, blandt hvilke en mand er meget forarmet, derudover findes et degneboel.

Disse bebyggelser lå samlet tæt ved kirken og præstegården, den østligste af gårdene hed "Østergård", den lå ca. der hvor nu Storegade 31 er placeret, en anden gård lå ca. hvor Brande hotel nu ligger og den tredje gård lå ned mod Brande å, hvor denne nu passerer af Ågade. Degneboligen lå tæt op mod kirkegårdsdiget øst for kirken.

Denne bebyggelse i Brande by holdt sig uændret indtil den 16. sept. 1780, hvor hele byen brændte.

I forbindelse med genopbygningen af byen er der nok sket en vis ændring af bebyggelsen; der er opført enkelte huse og gårdenes indretning ændres således, at der bliver plads til flere familier på de enkelte gårde.

I en beretning fra 1785, fortæller amtmanden i Koldinghus amt, at der i Brande by er 7 gårdbesiddere foruden præsten. Kun præstegårdens jord er udskiftet, de øvrige driver stadigvæk deres jorder i fællesskab, fordi der ikke har kunnet opnås enighed om udflytning.

Af de 7 gårdbesiddere er de 5 selvejere, mens de 2 er fæstebønder, der hører under Brande kirke.

Den 10. nov. 1800 blev der afholdt møde på Vejle amtshus, man skulle her drøfte et oplæg til udskiftning af Brande by. Ved mødet var alle byens lodsejere repræsenteret, på nær Johan Jørgensen fra Brandlund, som var ejer af en del engjord ved Brande å.

De øvrige lodsejere var følgende: Sognepræsten Søren Møller, O. Arrevad på Brandholm, Niels Langkjær, Jakob Jensen, Jørgen Jørgensen, Søren Jensen og degnen Jens Thomsen. Ved mødet blev der enighed om, at matr. nr. 7a og 9a. skulle udflytte gårdene; den endelige opdeling af byens jorder fremgår af kortet fra 1825.

Indholdsfortegnelse:

Matr. nr.

Side

	Forord	
	Oversigtskort	
	Oversigtskort	
	Oversigt over areal og folketal i Brande by	
	Indledning	
	Udgivelseoversigt side83	
	Ejerregister – se bagest i heftet	
1a	"Præstegården", Storegade nr. 10.	1
1b	Nedlagt ejendom (nu parkeringsplads).	12
1d	"Vestermark", Vestermarken nr. 7.	14
1da	Brandlundvej nr. 23 (gl. vandrerhjem).	16
1dd	"Landlyst", Brandlundvej nr. 22.	17
1eh	"Tinghøj", Dørslundvej.	18
1hh	"Engvang", Hyvildvej nr. 28.	19
1n	Brande mejeri, Jernbanegade.	20
1v	Brande vindmølle, Møllestræde.	22
2a.3a.	Brande skole-og degnebolig.	25
3b	"N.I. Møllers gård", Storegade nr. 9.	28
4a	Ågade.	30
4b.6b.	Brande vandmølle (nr. 3), Storegade nr.60.	33
4d.6a	Brande vandmølle (nr. 2). Skjoldborgsalle.	34
4d.6c.	"Møllegården" Vejlevej nr. 24.	35
4bq	Carit Etlarsvej nr. 14.	37
4x.7h.	Thyregodvej nr. 52.	38
5a.10a.	"Brande kro" og "Olsens gård".	40
5b	"Den Sperlingske gård" (nu Solgården).	48
5cf.	Ågade nr. 2.	49
6a.	"Østergård", Storegade.	51
7a.	Plantagevej.	57
7c.	Skovbrynet.	60
8a.11a	"Stampen" (Brande stampemølle og hammerværk).	61
8b	Stampen	68
8d.	Engtoften nr. 1.	70
8am.	Stampen nr. 10.	72
8k.	Engtoften/Vejlevej.	73
8o.	Bymarken nr. 1.	74
9a.	"Granlygård" Thyregodvej.	77

Matr. nr. 1a. Brande by "Præstegården" Storegade nr. 10.

Præstegården, som ligger umiddelbart syd for Brande kirke, var tidligere den største gård i byen. Med et hartkorn på 6 tdr. 7 skp. 2 fdk. 2 alb. var 1/3 af Brande by's jorder underlagt præstegården, i 1825 var der ialt 238 tdr. land til gården.

Præsterne, der kom fra andre egne af landet, har været med til at sætte præg på landbrugets udvikling i sognet, bl.a. med bekæmpelse af sandflugt, samt plantning af læhegn og plantager.

Ved skiftet efter sognepræst Henrik Jensen Jerne, som blev afholdt den 10. maj 1717, findes en fortegnelse over præstegårdens bygninger og besætning. Stuehuset er 14 fag lang (ca. 22 m.), det vestre og det østre hus er hver 17 fag og laden 20 fag lang, disse bygninger bliver vurderet til 403 rdl. derudover nævnes endnu et lille hus, som præsten har købt for 3 rdl., ialt 406 rdl.

Besætningen består af 5 heste, 7 køer, 1 kvie, 3 kalve, 20 får, 4 væddere, 2 svin og 2 bistader.

Værdien af bygninger, indbo og besætning vurderes til 1367 rdl. 2 mk. 00 sk., men gælden er større, nemlig 1434 rdl. 3 mk. 15 sk. Der bliver altså et underskud på 67 rdl. 1 mk. 15 sk. Den næste præst i embedet er Jens Lauridsen Risom; han bliver gift med enken i præstegården. Jens Risom var en energisk mand, som blev ejer af Brande kirke, samt kirkens tilhørende bøndergods, nemlig gårdene: Hyvild, Nr. Askær og 2 gårde i Dørslund, dette var i hans besiddelse fra 1723 til hans død i 1758.

Præsten Niels Christian Clausen var ejer af nogle husmandssteder i Økær og Brandlund I hans embedstid brændte præstegården 2 gange, første gang i januar og anden gang den 16. sept. 1780. De to brande omtales af præsten i Nr. Nisum. Om den første skriver han i et referat fra Ribe stifts landemode den 25. marts 1780, at der bevilges en hjælp til Niels Christian Clausen, på 1 rdl. fra hver kirke i Ribe stift, til genopbyggelse af præstegården.

Senere på året skriver han: Sognepræsten i Brande Hr. Niels Chr. Clausen er den 16. sept. atter bleven hjemsøgt med ildsvåde, der foruden hele Brande by, fortærede hans, efter sidste ildebrand nyopbygte præstegård med indehavende bohøve.

Biskoppen lover, at der igen vil blive indsamlet hjælp inden næste Ribe landemode. Ligeledes er sognedegnen i Brande bleven hjemsøgt af benævnte brand, så at hele hans bolig med indbo er lagt i aske. Stiftets degne vil desårsag til samme tid udrede det sædvanlige bidrag til bemeldte degn Høyer.

I året 1785 sender Niels Chr. Clausen en beretning til amtmanden i Kolding, der lyder som følger:

Præstegården er i året 1775 udskiftet af fællesskabet, der er gjort begyndelse til indhegning af agermarken med grøfter og diger. Sten er ikke at finde på marken. Den gjorte begyndelse er dog formedelst menneskenes skødesløshed og egennytte næsten ruineret, thi for at spare nogle skridt overstiger de digerne og gør vej for kreaturer. Og på den måde får de del i de indgærdede markers græsning.

Til præstegården er ingen skov.

En humlehave var af mig anlagt østen for præstegården, men den dobbelte ildebrand ødelagde den allerede gjorte begyndelse.

Præstegården har ingen græsningsrettigheder på andre marker.

Til præstegården er ingen huse, uden et, som jeg selv har bygget og en tid beboet.

Præsten har hverken annex eller menhalgård.

Han oplyser endvidere, at hverken selvejere eller andre i sognet har fået deres gårde

udflyttet.

Præstegårdens jorder forbliver næsten uændret indtil sidste halvdel af 18.-hundredtallet, hvor Brande by begyndte sin udvikling.

Præsternes liv og virke er tidligere beskrevet i Brande sogns historie, her skal kun anføres embedsperiode og navne.

Brandforsikring

Brande præstegård.

Anno 1782 Løverdagen den 12te October var mødt efter Reqvition af Velædle og Velærværdige Hr. Clausen i Brande Præstegård, Herredsfogden over Nørvang Tørrild Herred Cancellie Råd Gerhard Wilhelm Gelmeyden Fleischer fra Weyle med 4re Håndværksmænd, nemlig Lars Fousing af Hveisel og Søren Jensen af Brande Tømmermænd og Muremestre Niels Larsen af Baarup i Brande Sogn og Søren Lundfoed ibid. for at Siune og Taxere benævnte Brande Præstegårds Bygninger i Coldinghuus Amt beliggende til indlemmelse i den allernådigste Brand Forsikrings Anordning af 13de January 1761 og befandtes da Bygningerne at bestå i følgende som blev anseet og vurderet således.

1.	Stue Huus bestående af 8 Fag. Eet loft højt Mur og Bindings Værk Strå og Lyngtækt. Vurderet a.Fag 25 rdl.	200 Rdl.
2.	Een Øster Lade bestående af 20 Fag Mur og Bindingsværk. Eet Loft højt, Strå og Lyngtækt. Vurderet a.Fag 15 rdl.	300 Rdl.
3	Een Side Bygning med Brygger Huus Kammer og Stalde, Mur og Bindings Værk. Eet Loft højt, tækt Strå og Lyng bestående af 14 Fag Vurderet a. 20 rdl.	280 Rdl.
4	Atter en Side Bygning Mur og Bindings Værk Koe, Oxee og Fårehuus. Eet Loft højt bestående af 14 Fag Strå og Lyngtækt a. 15 rdl.	<u>210 Rdl.</u>
	Summa	<u>990 Rdl.</u>

At disse således foranførte Bygninger gandske nye Opbygt, Taxeret og Vurderet således efter bedste Skjønsmhed og Reedelighed, som vi Alletider vil være Bekjendt og med Eed bekræfte når påfordres.

*Det tilståes hermed med vore Hænders Underskrift.
Brande Præstegård d. 12. Octbr. 1782*

*Lars Christensen
Søren Jensen Brande
Tømmermænd*

*Niels Larsen
Søren Lundtfoed
Muremestre*

Endvidere befandtes følgende Brandredskaber af gandske nyt.

- 1. En Kåber Håndsprøjte.*
- 2. 4.re Brandspande*
- 3. Een Branstige med Jernpige og Ringe.*
- 4. Een Brand Hage med Jern Ringe*

*Alt sammen gandske stærkt og godt samt nyt befunden, hvilket
hermed af mig attesteres.*

Datum Calim æt Die ut Supra.

G.W.G. Fleischer

Præster i Brande præstegård

Embedsperiode.

Navn.

-1575	<i>Hr. Søffren.</i>
ca. 1650	<i>Laurids Nielsen Winther.</i>
1658-1660	<i>Peder Eskildsen Bramming.</i>
1660-1695	<i>Otto Sørensen.</i>
1696-1708	<i>Søren Ottosen.</i>
1708-1717	<i>Henrik Jensen Jerne.</i>
1717-1757	<i>Jens Lauridsen Risom.</i>
1757-1762	<i>Knud Peder Christian Søetoft.</i>
1763-1786	<i>Niels Christian Clausen.</i>
1786-1792	<i>Jens Breum.</i>
1792-1801	<i>Søren Møller.</i>
1801-1808	<i>Ludvig Michael Lund.</i>
1808-1823	<i>Joachim Schach From.</i>
1823-1838	<i>Niels Bai Lund.</i>
1838-1851	<i>Ludvig Blædel.</i>
1851-1865	<i>Hans Jensen.</i>
1865-1875	<i>Peder Christian Olesen.</i>
1875-1879	<i>Jørgen Andersen.</i>
1879-1884	<i>Uffe Birkedal</i>
1885-1890	<i>Christian Emanuel Nissen.</i>
1890-1899	<i>Julianus Hastrup Plesner.</i>
1899-1908	<i>N.P.L. Dahl.</i>
1908-1914	<i>Ejnar Thomsen.</i>
1914-1921	<i>A. Marius Nielsen.</i>
1921-1939	<i>Anders Christian Andersen.</i>
1940-1973	<i>Niels Kristian P. Otte.</i>
1949-1984	<i>Erik Johannes Rasmussen.</i>
1984-2005	<i>Arne Ørtved.</i>
2005-	<i>Arne Holst-Larsen</i>

Når man skal skrive gårdshistorie om præstegården, så er der også en anden gruppe mennesker, som gennem længere perioder har haft nær tilknytning til selve gårdens drift, nogle af dem var der under flere præster. Der er her tale om præstegårdens forpagtere, som havde deres opholdssted i en af sidefløjene til gården.

Det var forpagteren der forestod præstegårdens drift, på de betingelser, som fremgik af den oprettede forpagtningskontrakt.

En sådan kontrakt blev den 22. sept. 1900 oprettet mellem pastor Dahl og Jens Jensen. Af kontrakten kan også ses, at præstegårdens udstykning er i fuld gang, hartkornet er her på 1.tdr. 6 skp. 3 fdk.

Forpagtningskontrakt

Oprettet mellem sognepræst for Brande Menighed i Ribe Stift, N.P.L. Dahl som Beneficiarius og Jens Jensen af Brande, som forpagter af præstegårds avling i tidsrummet fra 1. nov. 1900, til 31. oktbr. 1907.

§ 1

Forpagteren får til dyrkning og afbenyttelse det til præstegården hørende areal af hartkorn 1 tdr. 6 skp. 3 fdk. med undtagelse af følgende dele:

a. Alt den til havebrug indtagne og indhegnede jord, dog har forpagteren ret til at afslå græsset i de to sænkninger i haven.

b. Alle beplantede stykker.

c. Og et stykke, som ligger umiddelbart vest for kirken, begrænset i øst af præstegårdens østlige skel, og i vest af de første granplantninger, i syd af Herningvejen og i nord af en linie, som rager 100 (hundrede) alen fra Herningvej og parallel med denne.

d. Det lille hjørne, som ligger mellem den vestlige plantning på sydmarken og åens nordlige bred. Det begrænses i øst af Skærlundvejen og vest af Skærlundvejens parallelle linie, som rager i en afstand af 100 (hundrede) alen fra denne. Hvis der gives tilladelse til, at dette hjørne må sælges og vandet i åen stemmes en alen op, skal forpagteren finde sig deri.

§ 2

Foruden jorden får forpagteren til afbenyttelse den til hans brug indhegnede have mod at holde den og hegnet om den i forsvarlig stand. samt hele den østlige og vestlige længe af præstegården, med undtagelse af følgende rum i den vestlige længe: Vaskehuset, tørvehuset, konfirmandstuen samt et til præstens vogn passende rum.

§ 3

For brugen heraf svarer forpagteren til præsten:

a. 200 (to hundrede) kroner årlig, at betale forud hvert års 1.ste februar, 1.ste maj, 1ste august, 1ste november med 50 kr. hver gang. Den første udbetaling finder sted 1.ste nov. 1900.

b. Tre pletter mælk daglig, halvdelen om morgenen, halvdelen om aftenen. Mælken skal være af samme kvalitet, som den der leveres til mejeriet.

- c. Forpagteren skal hjemkøre 25.000 tørv årlig for præsten, fra Skibild mose. Tørvne hentes efter præstens tilsigelse af forpagteren og hensættes af ham i præstens tørvvehus.
- d. Forpagteren skal passe en hest for præsten og fodre den således, at den til enhver tid er i god foderstand.
- e. Forpagteren skal årlig erlægge til præsten 35 (fem og tredive) kroner, at betale hvert års 1. ste jan. og 1. ste juli med 17,50 kr. hver gang, første gang 1. ste jan. 1901. Disse 35 kr. være i stedet for kongelige skatter og kommunale afgifter af hartkornet i penge, hvilket udredes af præsten, hvorimod alle naturalieydelse til sognets skole og fattigvæsen samt alle andre kommunale byrder, som ikke består i penge, såsom vejarbejde og snekastning, påhviler forpagteren.
- f. Forpagteren skal hvert år levere seks gode læs velforrådet gødning til haven.

§ 4

Angående vedligeholdelse gælder for markens vedkommende, at han skal overholde forordningen om præstegårdsavlning. Han må ikke sælge eller afhænde hø, halm, mergel, tørv eller lyng, og han eller hans tyende må under ingen omstændigheder bruge strå eller foder til brændsel i køkken eller kakkelovn. Præstegårdens jorde må så lidt som dens bygning udlejes af ham til andre. Forpagteren er pligtig at vedligeholde hegn og grøfter og overholde markfred og til dennes fremme at opstalde fremmede kreaturer efter loven.

Al jagt og fiskeri er præsten forbeholdt. Kæmpehøje og andre oldtidsminder skal forpagteren frede og lade være urørte af plov og spade. Gårdens drift skal svare til en veldreven gård her på egnen, og præsten eller hans befuldmægtigede skal til enhver tid have adgang til at påse, at gården drives forsvarligt og i overensstemmelse med kontrakten. Forringes jorden øjensynligt, må forpagteren godtgøre kaldet det efter skøn af to uvildige mænd her fra egnen. På de på begge sider af åen nedenfor brinkerne liggende marker må tages fire afgrøder i omgangen efter brak eller halvbrak. Som regel skal sædskiftet være 1. ste år rug, 2. det år rodfrugt, 3. die år byg eller havre, 4. de år havre med udlæg, og derpå mindst 3 års udlæg. På de øvrige jorder bliver skiftet som regel efter brak, eller om ønskes en forfrugt af kartofler eller boghvede, 1. ste år rug, 2. det år rug, ærter eller havre, 3. die år havre eller rug med udlæg og derpå mindst 4. re års udlæg. Skulle det vise sig ønskeligt, må der ske afvigelse fra de her nævnte sædarter, når jorden ikke forringes derved. Dog skal det nøje overholdes, at der kun tages henholdsvis 4 og 3 afgrøder og at jorden skal udlægges med en forsvarlig udsæd af græs og kløver efter egnens brug. På gården skal der altid holdes en besætning af mindst 2 heste og 8 køer. Forpagteren må holde høns, når han sørger for, at de ikke kommer i præstens have. Forpagteren skal være pligtig til, til enhver tid at holde sine rørlige ejendele og kreaturer, heste og får samt alt foder, hø og strå, sæd og gødning forsikret til fuld værdi imod ildsvåde i en solid brandforsikring, ligesom han er pligtig at holde sæden forsikret imod haglskade.

I tilfælde af ildsvåde skal forpagteren ingen fordring have på erstatning af præsten for afsavn, og forpagteren er pligtig til at udføre alle kørsler ved afhentning af de materialer der ere fornødne til genopførelse af de bygninger han selv benytter.

Endelig bemærkes, at forpagteren modtager 2 3/4 tdr. land udlagt mosekultur efter Hedeselskabets anvisning, samt 3 1/4 tdr. land færdigt til at udlægge i foråret 1901,

samt den af Hedeselskabet fastsatte sum til kunstgødning og frø til diss 3 1/4 tdr. land, mod at han ansvarlig udlægger samme i foråret 1901, samt i sin forpagtningstid vedligeholder de 6 tdr. land med kunstgødning, begge dele efter den af Hedeselskabet ved kulturens planlægning givne anvisning.

§ 5

Ved forpagtningens fratrædelse den 31. oktbr. 1907 leverer forpagteren jorden tilbage med en vel nedlagt udsæd af 7 (syv) tdr. god rug, samt alt den i sommeren 1907 indhøstede og indbjergede afgrøder, som ikke er fortæret. Herfra undtages dog den indhøstede rugafgrødes kærne, forpagteren må i det sidste forpagtningssår ikke holde flere kreaturer end gennemsnitsantallet af dem, som han selv har holdt i forpagtningstidens tidligere år. Han modtager gården på samme vilkår.

§ 6

Forpagteren skal istandsætte og vedligeholde præstegårdens ladebygninger efter provstetilsynets tilsigelse. Hvad skade hans kreaturer gør på bygningerne må han straks istandsætte.

§ 7

Forpagteren skal overholde god orden i og ved præstegården. Han skal feje gården hver lørdag og sørge for at ingen urenlighed finder sted i og ved bygningerne og straks afhjælper enhver mangel som præsten påviser. Han må ikke holde uskænkning og beværtning, lige så lidt som svir og nattesæde i præstegården.

§ 8

Skulle forpagteren inden forpagtningstidens udløb dø eller blive uskikket til bedriften, kan hans hustru og eventuel enke blive ved forpagtningen resten af forpagtningstiden, men iøvrigt kan ingen andre indtræde i forpagtningen, heller ikke forpagterens konkursbo. I tilfælde af, at forpagtningen bortfalder før tiden, vedbliver dog vedkommende at være forpligtet til forpagtningsforholdet indtil den første mindst tre måneder derefter indtræffende 31. oktober. I sådanne tilfælde skal to uvildige mænd, den ene valgt af forpagteren eller hans lovlige stedfortræder, den anden af præsten eller hans lovlige stedfortræder, skifte mellem parterne i overensstemmelse med ret og skel.

§ 9

Såfremt forpagteren ikke nøje overholder de i denne kontrakt indgåede forpligtelser, kan han straks opsiges til næstfølgende 31. oktbr., men iøvrigt skal det i så tilfælde og stå præsten frit straks at erklære forpagtningen for hævet og uden lov og dom at lade forpagteren udsætte af forpagtningen, hvorhos forpagteren i alle tilfælde skal være pligtig til efter uvildige mænds skøn, at erstatte præsten ethvert tab, som han lider ved forpagtningens ophør i utide. I tilfælde af søgsmål mellem præst og forpagter er Nørvang-Tørrild herreds ret eneste værneting, og den sidste er underkastet den hurtige retsforfølgning iflg. forordning af 25. jan. 1828.

§ 10

Til sikkerhed for denne kontrakts skadesløse opfyldelse i det hele erhverver forpagteren herpå tegnet selvskyldner kaution af folketingsmand N. Chr. Jensen af Flø,

derhos meddeler forpagteren til sikkerhed for afgifter og kontraktens opfyldelse i det hele 1. ste prioritets panteret i alle sine kreaturer, heste og får, sæd, hø og foder samt alle til driftens udøvelse hørende redskaber og ejendele samt i produkterne af driften, så også assurancesummen for disse ejendele, i hvilken henseende denne kontrakt tillige begæres tinglæst som pantebrev.

Retsanmærkninger om mulige forhæftelser på præstegården frafalder.

§ 11

Denne kontrakt skal tinglæses og hver af parterne udrede halvdelen af omkostningerne herved således af stempelafgiften der beregnes således:

Årlig afgift i penge	200 kr.
1095 pottes mælk a. 8 ører	87 " 60 ører
Fodning og pasning af hest m.m.	<u>250 "</u>
	572 kr. 60 ører
	x 7
	<u>4.008 kr. 20 ører</u>

Brande den 22. september 1900

Som Beneficiarius
N.P.L. Dahl

Som Forpagter
Jens Jensen

Til vitterlighed
H.P. Jørgensen
Metenius Pedersen
Som kautionist og selvskyldner
N. Chr. Jensen

Foranstående kontrakt approberes herved

Ribe Stiftøvrighed d. 3. oktbr. 1900

Tinglæst ved Nørvang-Tørrild herred den 19. oktbr. 1900

Påtegning:

På given foranledning erklæres herved, at det ved foranstående kontrakt indgæede forpagtningsforhold ikke vedrører de fra Brande præstegård udstykkede parceller matr. nr. 1æe. 1af. 1ag. 1ah. 1ai. 1ak. 1al. 1am. 1ax. 1ay. 1az. 1aæ.

Kontakten vedes derfor udslettet som bekræftende disse punkter.

Brande den 10. jan. 1907

På præsteembedets vegne
P. Dahl, sognepræst

Som forpagter
Jens Jensen

Foranstående påtegning godkendes for præsteembedets vedkommende
Ribe Stiftøvrighed, d. 14. januar 1907.

Brande præstegårds forpagtere:

I forbindelse med at præstegården brændte 2 gange i 1780, brændte også kirkebøgerne og øvrige papirer i præstegården.

Det har derfor ikke været muligt, at finde oplysninger om forpagtning før den tid. Der har måske heller ikke været forpagtere på gården, i tiden før den blev udskiftet af fællesskabet i 1775.

I en skattelise fra 1762 nævnes det, at der i præstegården er 3 tjenestekarle samt 1 dreng og 3 piger over 12 år.

Forpagtnings- perioder: Forpagterne og deres familie

1782-1802 Niels Christensen Nygaard fra Sdr. Langelund, født ca. 1729, død 24.3. 1819 i Uhre, gift 1. gang 27.11.1763 med Bodil Jensdatter fra Baggsgård i Sdr. Omme, død 1782 i Sdr. Langelund. Han blev gift 2. gang 1784 i Brande, med Maren Christensdatter af Brande præstegård, født ca. 1763. I 1802 flytter familien til Tarp og i 1807 køber han matr. nr. 21a i Uhre.

Børn:

Jens Christian Nielsen, født ca. 1764

Christen Nielsen, født ca. 1767, gift 20.4.1798 med Kirsten Marie Christensdatter af Abildtrup Nedergård.

C.N. stak af hjemmefra i konfirmationsalderen - vendte tilbage året efter for at blive konfirmeret - hvorefter han igen drog udenlands.

Marius Dahlsgaard har i "Ærens vej" fortalt hans ungdomshistorie
Niels Nielsen, født ca. 1769

Anne Margrethe Nielsdatter, født ca. 1772, død 1855 i Brandlund, gift 1797 med Jens Sørensen, Brandlund.

Jens Sørensen var en broder til Søren Kierkegaards moder. Se matr. nr. 7a i Brandlund.

Bodil Marie Nielsdatter, født ca. 1775

Mette Nielsdatter, født ca. 1776

Jens Nielsen, født ca. 1777

Maren Nielsdatter, født ca. 1778

Jeppe Nielsen, født ca. 1779

Niels Christian Nielsen, født 1785 i Brande.

Martha Nielsdatter, født 1787 i Brande

Udøbt pigebarn, født 1789 og død 1789 i Brande.

Christen Nielsen, født 1790, død 1793 i Brande.

Bodil Nielsdatter, født 1792 i Brande, gift 20.2.1820 med Jens Andersen, se matr. nr. 21a i Uhre.

Anders Gamborg, født 1794, død 1794 i Brande.

Marie Mathilde Nielsdatter, født 1795 i Brande.

Christen Nielsen, født 1797 i Brande.

Søren Nielsen, født 10.2. 1799 i Brande.

Jes Christian Nielsen, født 26.12.1801 i Brande.

Ludvig Michaeli Nielsen, født 30.5.1803 i Tarp

Laus Nielsen, født 26.12.1804 i Tarp

Niels Christensen Nygaard er altså forpagter under 3 præster i embedet. Da pastor L.M. Lund bliver ansat i 1801 bliver der truffet en aftale mellem ham og pastor Møllers enke om, at hun skal opsigte Nygaards kontrakt med virkning fra kyndelmisse 1802. Herefter ser det ud til, at der ikke har været forpagtere i præstegården i en længere periode. Der nævnes intet i præstegårdens papirer eller folketællingslisterne.

- 1834** Ved folketællingen nævnes ingen forpagter, men 5 tjenestefolk i præstegården.
- 1845** Ved folketællingen nævnes ingen forpagter, men 6 tjenestefolk i præstegården.
- 1855** Christian Frederik Otto Ejby, født ca. 1820 i Skjern. Han er ugift og har, som husholder, sin søster Karoline Louise Augusta Eiby. I 1855 nævnes han som barnefader til Ane Kirstine Pedersdatters barn, som den 16.10. bliver døbt Johanne Birgitte Pedersen i Brande kirke. Denne affære er måske skyld i, at han ikke nævnes oftere.
- ca. 1860** Jeppe Sandal Jakobsen Sivebæk, født ca. 1827 i Tjørring, gift med Anne Larsdatter, født ca. 1832 i Tim.
- Børn:** Jakob Sivebæk, født 1.12. 1857 i Brande.
- 1862** Jakob Jakobsen, gift med Marianne Olsen.
- Børn:** Søren Jakobsen, født 9.12. 1862 i Brande.
Ole Martin Jakobsen, født 19.9. 1865.
- 1866 og 67** David Jensen
- 1870-1881** Hans Frandsen, født 10.11.1827 i Snøde, død 12.9.1913 i Blåhøj, gift med Caroline Margrethe Pedersen, født 20.10.1835 i Bøstrup, død 10.9.1903 i Blåhøj.
- Børn:** Frandsine Marianne Frandsen, født 1864 i Snøde, død 30.3. 1877 i Brande.
Petrine Karoline Frandsen, født 28.11.1867 i Brande.
Julius Frandsen, født 1.7.1870 i Brande.
Hans Nogel Frandsen, født 12.7.1872 i Brande.
Arndt Frandsen, født 16.6.1874 i Brande.
Frands Nogel Martin Frandsen, født 6.6.1879 i Brande.
- 1881-1892** Johannes Jensen, født ca. 1838 i Thyregod, gift med Karen Kristiansen, født ca. 1856 i Herning.

- Børn:** Jens Jensen, født 1883
Abelone Jensen, født 25.10.1885 i Brande.
Ane Mette Jensen, født 14.4.1888 i Brande.
Kirstine Pederrikke, født 6.10.1890 i Brande.
- 1892-1900** Jens Vestergård Sørensen, født 21.4.1854 i Uhre, gift 8.4.1879 med
Johanne Erikke Jessen, født 21.3.1860.
- Børn:** Marie Charlotte Sørensen, født 1881
Søren Vestergård Sørensen, født 16.5.1885 i Brande.
Jenny Jørgine Sørensen, født 24.10.1886 i Brande.
Gerda Augusta Sørensen, født 13.8.1889, død 5.9.1890.
Gerda Augusta Sørensen, født 1.1.1891 i Brande.
Betty Frederikke Vestergård, født 25.3.1893 i Brande.
Emma Elvina Vestergård, født 21.3.1896 i Brande.
- 1900-1907** Jens Jensen, født 4.2.1875 i Brande, gift 2.11.1904 med Margrethe
Emborg, født 15.10.1877 i Arvad.
- Børn:** Jenny Jensen, født 23.10.1905, død 8.11.1905 i Brande.
Jenny Jensen, født 3.1.1907 i Brande.
- 1907-1914** Kontrakt 1.11.1907 - 31.10.1914, ophævet 1.11.1911
Ib Chr. Ibsen, født 31.3.1877 i Øster.Nykirke, død 26.9.1970 i Brande,
gift 16.11.1902 med Karen Marie Sørensen Schmidt, født 27.6.1873 i
Øster.Nykirke død 29.3.1960 i Brande.
- Børn:** Hilma Kamille Ibsen, født 28.3.1904 i Brande.
Evald Ibsen, født 8.6.1907 i Brande, død 1974 i Brande.
Hilmar Ibsen, født 1915, død 1974 i Brande, gift med Kathrine Ibsen,
født 1914, død 1983 i Brande.

Matr. nr. 1b. Brande by, (nu parkeringsplads ved Brande kirke).

Ejendommen, der er den første, som er opført vest for kirken, blev bygget af Hans Hansen Læborg i 1847-48.
Han byggede på lejevord tilhørende Brande Præstegård. I 1846 havde han lejet en jordlod af Peder Pedersen, matr. nr. 9a., denne jordlod var beliggende syd for Brande å. I 1851 lejede han yderligere den skolelod, som lå ved siden af hans forud lejede jord syd for åen.
Det første hus, som blev bygget langs med kirkediget, var 10 fag lang, deraf 2 fag til lade og stald.
Opførelsen medførte kraftige protester fra Kjeld Thomsen, Langkjær til sogneforstanderskabet. Kjeld Thomsen påstod, at Hans Hansen Læborg byggede for tæt på kirken (56 alen vest for kirkens tårn). Kjeld Thomsen havde tidligere bygget et hus syd for kirken, som medførte en sag mellem ham og forstanderskabet.
En medvirkende årsag til Kjeld Thomsens protest har nok også været, at Hans Hansen Læborg også var høker, og dermed kunne blive en konkurrent til Kjeld Langkjær, som havde købmandshandel på modsat side af gaden.
I 1856 opførte Hans Hansen endnu et hus nord for det første til lade og fæstald.
Vedr. Hans Hansen Læborg, se også matr. nr. 5a og 10a. Brande kro.

Skøde: 9.4.1858 over bygninger og 2 lejerettigheder til jord, fra Hans Hansen til Jens Christian Simonsen fra Hvejsel, født ca. 1832, gift 4.4.1854 i Brande med Mette Hansdatter, født 4.5.1827 i Brande.

Børn: Mette Marie Jensen, født 1855 i Ørum i Sindbjerg sogn.
Rasmine Karoline Jensen, født 1857 i Nykirke.
Hansine Simine Sørine Jensen, født 20.2.1859 i Brande.
Inger Marie Jensen, født 4.7.1860 i Brande.

Skøde: 1.11.1860 tl 11.4.1862 til Chr. Rauff i Uhre, på bygninger og lejeretten til jord.

Skøde: 31.3.1862 tl 11.4.1862 på bygninger og lejeret til skrædder Jeppe Kjeldsen, født , 1825 i Brande, død 16.4.1876, gift med Marie Cecilie Jespersen, født 1819 i Vinding.

Børn: Maren Jeppesen, født 15.9.1850, død 1852 i Brande.
Lene Marie Jeppesen, født 1.4.1852 i Brande.
Jesper Christian Jeppesen, født 15.3.1855, gift med Maren Gammelager Kristensen, født ca. 1852 i Vildbjerg. Han var skomager i Brande.
Kjeld Peder Jeppesen, født 1.10.1857 i Brande.
Carl Martin Jeppesen, født 21.11.1859, død 10.3.1866 i Brande.

- Skøde:** 16.10.-tl.18.10.1868 fra stiftøvrigheden v/ pastor P.C. Olesen til skrædder Jeppe Kjeldsen på matr. nr. 1b. Brande by. Efter 20 års forløb kom bygninger nu til at ligge på selvejet jord. Jeppe Kjeldsen fremlejer i 1867 jordlodden fra matr. nr. 9a. til skolelærer Laurids Madsen.
- Skøde:** 7.1.,tl.16.1.1880 fra Jeppe Kjeldsens arvinger til enke Ane Marie Charlotte Møller, født 1826 i Vinding.
- Skøde:** 28.8.tl.2.9.1881 til Else Marie Pedersen, født 1860 i Brande og Ane Marie Pedersen, født 1862 i Brande, de var begge syersker.
- Skøde:** 20.11.1891 tl.18.9.1896 til Martin Jensen.
- Skøde:** 11.8.1895 tl.18.9.1896 til landpost Andreas Kristensen født 30.8.1841 i Vildbjerg, gift med Johanne Birgitte Pedersen, født 16.10.1855 i Brande.
- Børn:** Peter Andreas Herman Gregersen, født 8.6.1910.
- Skøde:** 30.9.1927 til Juliane Brandine Moe, født Sørensen.
- Skøde:** 16.12.1937 til Brande Håndværkerforening.
- Skøde:** 8.11.1952 til Brande kirke, nu parkeringsplads.

Brandtaxation

Forsikring nr. 972/15 den 23.10.1848.

Brande by

Hans Hansen Læborgs hus, som forhen under nr. 175/7 er forsikret for 160 rdl. blev omtaxeret og befunden som følger:

Et salshus i sønder og nord, 10 fag 8 1/4 alen dyb, de 8 fag til beboelse med bræddeloft, 2 fag bræddegulv, derunder 2 fag kælder, en skorsten, en bageovn, de 2 fag til lade og stald, grundmur, strå og lyngtag, tax. til

350 rdl.

Matr. nr. 1.d. Brande by "Vestermark", Vestermarken nr. 7.

Udstykket fra Brande præstegård.

**Auktions-
skøde:**

12.11. tl. 19.11. 1869 til Otto Arvad Jensen, født 11.6.1841 i Brandlund, død 16.3.1877, gift med Petrine Christensen, født 8.11.1846, død 23.8.1932.

Hun blev gift 2. gang 2.12.1879 med næste ejer, nemlig Klaus Henriksen, født 11.6.1844 i Skærlund, død 14.3.1915.

Børn:

Abelone Katrine Ottea Jensen, født 22.7. 1870, Otto Arvad Henriksen, se næste ejer.

Skøde:

28.6. tl. 8.9.1911 til Otto Arvad Henriksen (Otto Vestermark) født 24.4.1881, i Brande, død 1.6.1977 i Brande, gift 24.10.1918 med Anna Johanne Pedersen fra Skærlund, født 2.10.1892, død 16.10.1964 i Brande.

Børn:

Klara Henriksen, født 21.8.1922, død 1.2.1982, ugift, bogholder. Gunnar Henriksen, født 19.7.1927, gift 25.5. med Lotte Wentland Hansen fra Højbjerg, lærer i Kolding.

Otto Henriksen har i høj grad været med til at præge foreningsarbejdet i såvel Brande sogn, som Vejle amt.

Hans medvirken i dette arbejde får man et glimrende indtryk af, ved at læse om de foreninger, der er omtalt i Brande sogns historie.

Skøde:

1959 til Kristian Bach, født 30.7.1902 i Brandlund, død 6.8.1968 i Brande, gift med Ebba Jeppeline Jensen, født 21.11.1905 i Sandfeld. Kristian Bach overtog gården efter en brand havde ødelagt stald og lade. Han udstykkede og solgte det meste af jorden til byggegrunde. Otto Henriksen blev boende på gården til sin død.

Børn:

Inger Bach, født 5.4.1934, gift med Hans Pedersen, født 28.10.1931, død 1982.

Anna Bach, født 29.7.1937, gift med Poul Jensen fra Køge

Børge Bach, født 5.7.1938. Se næste ejer.

Signe Nørsgaard Bach, født 27.7.1941, gift med Jens Ove Mortensen, født 23.11.1938, bopæl, Solkrogen 3 i Brande.

Rita Bach, født 20.2.1943, gift med Poul Jensen fra Ringkøbing.

Holger Bach, født 21.8.1945, gift med Grethe Henriksen, født 22.5.1955 i Nykøbing S.

Vagn Åge Bach, født 22.1.1947, død 29.4.1966.

Skøde: 1978 til Børge Bach, født 5.7.1938, han samlever med Kirsten Thisgaard, født 22.6.1939.

Det gamle stuehus er stadig beboet.

Matr. nr. 1da-1db m. fl. Brande by, Brandlundvej (gl.Vandrerhjem).

Ejendommens jorder er udstykket fra matr. nr. 1a i Brande.

Skøde: 10.5.1913, tl. 16.5.1913 til landpost Peder Jensen Pedersen, født 1.11.1884 i Flø, gift 6.11.1912 med Mette Kjeldsen Nielsen, født 20.8.1887 i Uhre,

Børn: Anna Katrine Pedersen, født 22.8.1912, se næste ejer.
Kirstine Sørine Pedersen, født 20.6.1915, død 1915.
Kirstine Sørine Pedersen, født 2.12.1917 i Brande.
Hans Juhl Pedersen, født 26.6.1919 i Brande.
Carl Valdemar Pedersen, født 15.2.1922 i Brande.
Kjær Otto Pedersen, født 16.4.1924 i Brande.
Margrethe Elisabeth Pedersen, født 24.4.1926 i Brande.
Ingeborg Marie Pedersen, født 2.12.1927 i Brande.
Niels Kristian Pedersen, født 21.2.1930 i Brande.

Bygningerne der var opført i 1912, bestod af et stuehus på 77 kvm, stald og lade 156 kvm. Besætningen var på 2 heste, 8 køer, 5 ungræ og 18 svin.

I 1935 forpagtede Peder Jensen Pedersen ejendommen til sin svigersøn Karl Theodor Frederiksen.

Skøde: 27.3.1941 til Karl Theodor Frederiksen, født 21.8.1906 i Søby ved Randers, gift 12.2.1935 i Brande med Anna Katrine Pedersen, født 22.8.1912 i Uhre.

Børn: Erling Frederiksen, født 22.1.1935 i Brande, død 27.6.1935
Erling Frederiksen, født 23.10.1938 i Brande.
Asta Frederiksen, født 17.4.1936 i Brande.

Skøde: 22.2.1947 til Brande sognekommune.
I 1949 blev bygningerne indrettet til vandrerhjem, som blev bestyret af Inger Arvad Skivild, og fra 1956 til 1976 af Jens Lagoni og Johanne Christiansen.

De gamle bygninger er nu væk og jorden er udstykket til beboelse m.m.

Matr.nr. 1dd Brande by "Landlyst" Brandlundvej nr. 22.

Ejendommens jorder er udstykket fra matr. nr. 1a, bygningerne er opført i 1914.

Skøde: 7.10..tl. 9.10.1914 til Thomas Dahl Nielsen, født 16.4.1853 i Give, død 30.7.1925 i Brande. Han var gift 1. gang med Kristence Laurence Troelsen, død 3.8.1893.
Han blev gift 2. gang med Bodil Marie Pedersen, født i Brandlund.

Skøde: 3.7..tl. 8.7.1926 til Kristen Feldborg Jensen, født 22.5.1865 i Rind, død 24.1.1927 i Brande, gift 1. gang 1898 i Hornborg med Anne Hansen, Han blev gift 2. gang med Ane Kirstine Pedersen fra Uhre, født 3.4.1861, død 1.3.1944 i Brande.

Skøde: 15.9.1933 til Jens Holm.

Skøde: 4.7.1936 til Andreas Pedersen, født 28.9.1877 i Brandlund, død 1.4.1968 i Brande, gift 26.11.1904 i Brande, med Mette Annine Nielsen, født 25.4.1877, død 12.1.1949 i Brandlund, (se "Stenhøjgård" i Brandlund).

Børn: Morten Chr. Pedersen, født 19.2.1906, død 1964 på "Stenhøjgård", gift 1936 med Elna Clemmensen, født 24.10.1910, død 10.7.1987 i Brande.

Herefter er jorden udstykket til parcelhusbeboelse.

Matr. nr. 1 eh. Brande by, "Tinghøj", Dørslundvej.

Gården er udstykket fra matr. nr. 5b i Brande og bygningerne er opført af Andreas Kristensen.

- Skøde:** 12.8. tl. 15.8.1915 fra Jørgen Gerhard Jørgensen til Andreas Kristensen, født 13.11.1884 i Skarrild, død 5.1.1953 i Brande, gift 27.4.1918 med Emilie Kristensen, født 29.9.1882 i Risbjerg, død 21.8.1952 i Brande.
- Børn:** Marqit Kristensen, født 10.3.1919, gift 3.6.1944 med Helge Søndergaard.
Svend Nordby Kristensen, født 10.3.1919, gift 3.11.1945 med Eva Nørlund Jensen, død 18.4.1989.
Jutta Marie Kristensen, født 26.7.1921, se næste ejer.
Niels Risbjerg Kristensen, født 2.9.1925.
- Skøde:** 3.3.1951 til Jens Busk, født 26.2.1911, død 12.2.1991, gift 28.10.1940 med Jutta Marie Kristensen, født 26.7.1921
- Børn:** Grete Busk, født 31.1.1941 i Brande.
Ole Busk, født 21.12.1943 i Brande, gift med Birthe Strandgård.
Else Henneberg Busk, født 30.6.1946 i Brande, gift med mekaniker Alfred Pedersen.
Bodil Henneberg Busk, født 17.3.1950.
- Skøde:** 17.9.1957 til entrp. Søren Pedersen, som lejede jorden ud og brugte bygningerne til funktionærbolig indtil de blev revet ned i forbindelse med udstykning til byggegrunde.

Gården fik navn efter en gammel gravhøj "Tinghøj", denne høj blev fjernet i forbindelse med byggemodning af området men genetableret efter henstilling fra fredningsmyndighederne.

Andreas Kristensen havde en besætning på 2 heste, 5 køer, 3 stk. ungræ og 6 svin.

Matr. nr. 1hh. Brande by "Engvang" Hyvildvej nr. 28.

- Skøde:** 16.4. tl. 29.4.1920 fra Gerhardt Jørgensen til Jakob Reinholdt og Kristian Larsen.
- Skøde:** 29.3. tl. 3.4.1929 fra Kristian Larsen til Jakob Reinholdt Madsen i Skærlund, se matr. nr. 11h i Skærlund
- Skøde:** 24.1. tl. 13.2.1927 til Kristen Nielsen Arvad Skivild Jensen , født 15.11.1874 i Skivild, død 1960, gift 9.4.1915 med Ane Helvig Kristensen fra Uhre, født 30.4.1882, død 1961 i Brande.
Kr. Skivild byggede ejendommen på Hyvildvej.
- Børn:** Knud Skivild, født 13.12.1916 i Brande, prokurist i Midtbank i Herning.
Inger Arvad Skivild, født 12.12.1918 i Brande, gift med mekaniker Hans Hansen i Brande.
- Skøde:** 18.4.1945 til Augustin Benjamin Thornvig Jensen, født 23.4.1896, gift med Kirsten Marie Sørensen, gift 2. gang med 23.5.1953 i Vedersø med Martha Marie Larsen, født 10.9.1921 i Dørslund.
Thornvig Jensen indrettede rugeri og hønseri i ejendommen, hvor Sigurd Madsen var ansat som bestyrer.
- Børn:** af 1. ægteskab
Bodil Thornvig Jensen, bosat i Ølgod.
Thomas Thornvig Jensen, bosat i København.
Søren Tornvig Jensen, bosat i Bruxelles.
Kirsten Thornvig Jensen
Kristen Tornvig Jensen, overtog faderens virksomhed i Godsbanegade, bosat i Ørum.
Af 2. ægteskab
Jens Peder Thornvig Jensen, født 30.5.1955 i Hørup, Jelling.
Jakob Thornvig Jensen, født 15.8.1957 i Hørup, Jelling, gift 14.7.1979 med Tove Refsgård, født 30.8.1958, bosat i Tørring
- Skøde:** 25.6.1953 til Søren Tornvig Jensen, gift med Else
Søren drev hønseriet videre ved hjælp af bestyrer.
- Skøde:** 1956 til Valdemar Andersen, født 11.6.1912 i Givskud, død 1973, gift 1941 med Karen Andersen, født 29.10.1918 i Linå.
- Børn:** Jørgen Andersen, lærer i Mølholm.
Anders Christian Andersen, bygningskonstruktør i Ry.
Britta Andersen, bosat i Barrit.
Else Andersen.
- Skøde:** 1967 til Brande sognekommune. Anvendt af Civilforsvaret indtil 2006, hvor gården nedrives og udstykkes til boliger.

Matr. nr. 1 n. m.fl. Brande by, Andelsmejeriet "Brande".

Skøde: 1.3. tl. 9.3. 1900 fra H.P. Jørgensen til Brande Andelsmejeri, på matr. nr. 1 n.

Skøde: 26.4. tl. 14.5. 1909 fra H.P. Jørgensen til samme, på matr. nr. 1 bq.

Skøde: 20.4. tl. 1.5. 1914 fra Kroejer S.P. Laursen, på matr. nr. 10 bi.

Skøde: 26.4. 1950 fra Brande elektricitetsværk, på matr. nr. 1 cb.

Den 4. febr. 1899 afholdtes møde på Brande kro, her mødtes ca. 70 personer, for at drøfte muligheden for opførelse af et mejeri i Brande. Interessen var stor og det blev enstemmigt vedtaget at gå i gang. Til at arbejde videre med sagen valgtes et udvalg på 7 personer, nemlig Laurits P. Laursen, Brande, Jens Math. Jensen, Grarup, Mettenius Pedersen (Søndergård) Dørslund, E. Emborg, Arvad mølle, P.A. Thomsen, Usseltoft, Hans Christensen, Brande mølle og Kresten Johansen i Borup.

Den 23.2. 1899 afholdtes stiftende generalforsamling, her blev ovennævnte udvalg valgt til bestyrelse med L.P. Laursen som formand. Efter en del debat om mejeriets placering, købte bestyrelsen, den 14.3.1899 et stykke jord af H.P. Jørgensen for 375 kr.

Den 25.3. blev der afholdt licitation, hvor de forskellige håndværkere blev antaget. Murerarbejdet blev tilbudt for 1.555 kr., tømrer, snedker, glas og skiferdækning for 4.959 kr., endvidere skulle der betales 190 kr. for opførelse af en dampskorsten. De nævnte priser for murerarbejde er excl. mursten og kalk, som allerede var købt af byggherren.

Herefter gik byggeriet i gang. Der har været fart på, thi allerede den 2. uli var man klar til at modtage den første mælk.

Bestyrere af Brande mejeri:

1899-1905 Niels Christian Jensen Bøstrup, født 16.12.1863 i Kristrup, han havde tidligere været bestyrer på Langkjær mejeri.

1905-1940 Anton Jensen, født 10.9.1878 i Jeksen, død 1940 i Brande.

1940-1947 Åge Refstrup, Sdr. Felding.

1947-1956 Svend Åge Rasmussen, som var førstemejerist i Jelling. Han bliver i 1956 ansat på mejeriet "Danelyst" i Herning.

**1956-
1970** Kaj Madsen, der kom fra Sternbjerg mejeri på Sjælland.
Han var bestyrer af mejeriet til sin død, den 8. sept.
1970.

I Madsens tid stiftedes Brandeegnens Mejeriselskab,
bestående af mejerierne i Brande, Uhre og Langkjær.

**1970-
1983** Viggo Fenger, der kom fra Brædstrup mejeri, som var
nedlagt. Også Brande kom til at mærke rationaliseringen af
mejeribruget. Den 15. febr. 1982 lukkede Brande mejeri og allerede året
efter, den 14. aug. 1983 lukkes Uhre mejeri og Brandeegnens
Mejeriselskab opløses, der findes herefter ikke mere mejeridrift i
Brande.

Se endvidere omtalen af Brande mejeri i Brande sogns historie, skrevet
af Bundgaard Lassen.

Foruden selve mejeridriften skete der også andet i forbindelse med
Brande mejeri. Allerede fra starten var der indrettet baderum, hvor der
var adgang for byens beboere. Her kunne de få russisk dampbad for 50
ører, karbad for 25 ører og brusebad for 10 ører.

Mejeriet fik også elektrisk lys 7 år før den øvrige by, idet man allerede i
1903 udnyttede dampkraften og fik monteret en dynamo, der i
forbindelse med akkumulatorer og batterier kunne give strøm til 21
lamper og en lysekrone med 3 blus.

Overskudsvarmen blev brugt til kartoffelkogning for landbruget, det var
en lækkerbidsken for byens børn, når vognene med de nykogte
kartofler kørte fra mejeriet.

I 1912 kom der henvendelse fra Håndværkerforeningen om etablering
af et mejeriudsalg, enten i byen eller ved mejeriet, som kunne holde
åbent hele dagen. Dette mejeriudsalg blev de første år passet af
mejeribestyreren, I 1920 vedtog man forsøgsvis at sætte en mælkevogn
i gang til forsyning af Brande by. Den første mælkehandler var Kr.
Skivild, som senere blev bestyrer af mejeriudsalget.

Gennem en række år stod mejeriet for afholdelse af en fest for
egnens ungdom.

Matr. nr. 1v. Brande vindmølle

Brande vindmølle var en hollandsk vindmølle, som er opført ca. 1883 på et stykke lejevord tilhørende H.P. Jørgensen.

Møllen var placeret ved hjørnet af Møllestræde og Stationsvej.

I forbindelse med møllen var opført et beboelseshus og bageri.

Lejekon- trakt:

1.11.1882 fra H.P. Jørgensen til Niels Christian Kjær

som lejer et stykke jord i 50 år.

Niels Chr. Kjær når imidlertid ikke at blive færdig med møllen, før den må sælges på auktion.

Auktions- skøde:

31.1., tl. 3.10.1884 til gårdejer Jens Gregersen i Langkjær, som køber møllen og lejeretten til jorden for 3.650 kr.

Lejekon- trakt:

1.5.1884, tl. 13.5.1884 fra Jens Gregersen til møller Vallentin Thomsen fra Vejle, som lejer vindmøllen og beboelseshuset med bageri i 5 år.

Af lejekontrakten fremgår det, at møllen ikke er færdigbygget, idet der mangler en kværn. I bageriet mangler en bageovn med skorsten, disse mangler skal være udbedret inden den 1.8.1884 af ejer og lejer, efter nærmere aftale.

Auktions- skøde:

30.6. tl. 3.10.1884 til Laurids Brandt Thomsen på Brandholm og gårdejer Søren Knudsen i Langkjær.

Skøde:

30.6., tl. 20.7.1888 fra L.B. Thomsen til Søren Knudsen på L.B. Thomsens anpart af Brande vindmølle.

Som mølleforpagtere nævnes i 1889 Anders Andersen Vork, der senere blev postbud i Brande.

I 1890 er det Jens Peder Johansen, der er forpagter, han var tidligere ejer af matr. nr. 7c. i Brande.

Brande vindmølle fik en kort levetid, lejekontrakten på jordstykket blev ophævet i 1906 og møllen er nok blevet fjernet før den tid. Årsagen hertil er sikkert, at Brande vandmølle i 1886 blev flyttet ind til Brande by. Vandkraften var mere stabil end vindkraften.

Bageriet der er omtalt i forbindelse med vindmøllen ser ikke ud til at være kommet igang.

I forbindelse med etableringen af jernbanen Give -Herning bliver en del af den gamle møllejord inddraget til offentlig vej til Brande station.

Brande vindmølle

Auktionsskøde:

Nørvang-Tørrild Herreds ret gjør vitterligt:

At år 1884 den 31. marts blev, efter vedkommende udlægshaver begæring og efter forud sket behørig bekendtgørelse i henhold til placat af 22. april 1817 samt i forbindelse med de under 3. die auktion over den Niels Chr. Kjær tilhørende og i Brande beliggende hollandske vindmølle, med stående og løbende redskaber og beboelseshus, samt lejeretten til et stykke jord hvorpå møllen og huset er opførte. Efter konditionerne fremhæves: At bygningerne (møllen og beboelseshuset) er opførte på lejevold fra matr. nr. 1c. af Brande og har ejeren af sidstnævnte ejendom afgivet erklæring om, at lejeretten hvorom ingen skriftlig kontrakt eksisterer, haves i 50 år fra 1. ste nov. 1882 at regne, at der i årlig afgift svares 72 kr., at fremleje er tilladt, at det påhviler lejeren at lade opføre forsvarlige hegn omkring møllen i henhold til de gældende bestemmelser, og at der i og fra bygningerne på lejekontrakten ikke må drives anden handel end hvad der henhører til møllergemingen m.v.. Efter at konditionerne var oplæste og opråb foretaget blev Jens Gregersen af Langkjær højstbydende med 3.650 kr. hvorpå faldt hammerslag og hvilket bud blev approberet. Da nu købesummen er berigtiget og da køberen ifølge auktionsrekvirentens tilstående af 25. sept. 1884 iøvrigt har opfyldt konditionerne samt da han ifølge transport af 20. juni 1884 stemplet til taxt 27 kr. 5 ører har overdraget sin ret til at erholde auktionsskøde til gårdejer Laurs Brandt Thomsen af Brandholm og Søren Knudsen af Langkjær, der iflg. transport har berigtiget den imellem dem accorderede købesum, så overdrager vi herved i embedsmedfør, som auktionsret og i kraft af de om auktionsvæsenet gældende bestemmelser i speciel forordning af 19. decb. 1693, til førnævnte Laurs Brandt Thomsen af Brandholm og Søren Knudsen af Langkjær den ovennævnte ejendom og lejeret, der herefter skulle tilhøre dem med samme herligheder, rettigheder og byrder og forpligtelser hvormed det hidtil haver tilhørt N.C.Kjær og sker salget iøvrigt aldeles i henhold til auktionskonditionerne og det passerede ved auktionen.

Hjemmelspligten er auktionsretten uvedkommende. Omkostninger udenfor købesummen udgør 225 kr. 29 ører.

Under vore hænder og segl Vejle den 30 sept. 1884.

Monrad (LS) Muhle (LS) Gebyr 14 kr.44 ører.

NB. For N.C. Kjær ingen tinglæst adkomst hverken på møllen, huset eller lejeretten. På matr. nr. 1c af Brande hviler gæld og flere forsk. forpligtelser.

Tinglæst 3.10.1884.

*Kilde: Nørvang-Tørrild herreds skøde-og panteprotokol nr. 34.
s. 502 B.70 SP 37 side 502.*

*Ovennævnte lejemål er ophævet 25.6.1906, tl. 13.7.1906.
Underskrevet af Søren Knudsen og H.P.Jørgensen.*

Lejekontrakt

Imellem undertegnede Jens Gregersen af Langkjær, som ejer og møller Vallentin Thomsen af Vejle, som lejer er indgået og oprettet følgende lejekontrakt. At den mig Jens Gregersen af Langkjær iflg. auktionsskøde af 31. marts d.å. tilhørende ejendom Brande vejmølle, beliggende på matr. nr. 1c. i Brande by, Nørvang herred, bortlejer jeg herved fra 1. maj 1884 til Vallentin Thomsen, såvel beboelseslejlighed som møllen med alt det deri indrettede og nedlagte inventarium med alle disses værker og deres drift hørende genstande af stående og løbende redskaber, samt jorden som tilhører beboelsen og møllen på efterskrevne ejendom.

Part 1.

Under lejemålet er således indbefattet a. et hus på 9 fag af grundmur tækket med tagpap, indrettet til beboelse, bageri og gæstestald. b. 1 vindmølle med alt deri indrettede inventarium bestående af 2.de malerkværne, 1 skaldkværn, 1 bagekværn med sold, sigte og vejekiste, samt tilhørende redskaber. c. et jordlod hvorpå foreskrevne bygninger er opført, som lejereren har ret til at afbenytte på den ham bedst hensigtsmæssige måde. d. under litra a er at bemærke, at bageriet ikke er istand, men lejlighed dertil hvilket kontraparterne er således enige om, at Vallentin Thomsen forpligter sig til inden 2 måneder fra d.d. at opsætte en bageovn med skorsten i komplet stand for sin egen regning og bekostning, med undtagelse af transporten af mursten, ler og mursand samt jernlåger og ankre af jern, som bekostes og besørger af ejeren Jens Gregersen på pladsen uden mindste udgift for lejereren med 3 dages varsel.

Part 2.

Ligeså under litra b. hvor der mangler 1 malekværn på møllen, hvilket kontraparterne er enige om i forening at sætte i komplet og brugbar stand inden 1.8.d.å. således at ejeren i god tid leverer alle materialer, såsom kværnstene, jerntøj i brugbar og passende stand til bemt. kværn, samt alt tømmer og brædder, hvorimod lejereren Vallentin Thomsen bekoster og besørger bemeldte kværn i komplet og brugbar stand til den foreskrevne tid.

Part 3.

Det er for en sikkerheds skyld pålagt møllens ejer, at sætte forsvarlig stakit om ejendommen, hvilket kontraparterne blev enige om at istandsætte således snarest muligt hvortil ejeren leverer de fornødne materialer og lejereren besørger og bekoster samme for egen regning, i god og forsvarlig stand inden 1.juni d.å.

Endvidere nævnes, at lejetiden er sat til 5 år, med en lejeafgift på 500 kr. om året i de første 2 år og derefter 550 kr. om året.

Lejereren er uberettiget til fremleje.

Opsigelse fra begge sider ned ½ års varsel.

Underskrevet i Brande 1.5.1884, tinglæst 13.5.1884.

Kilde: Nørvang-Tørrild herreds skøde-og panteprotokol nr. 34 side 265-68. (B.70. SP 37) side 265-68.

Matr. nr. 2a. og 3a. Brande by, Degne og skolelod, Storegade nr.5.

Dette afsnit omhandler ikke skoleembedet, som er beskrevet i Brande sogns historie af B.L., men derimod degnens forhold til landbruget. Ligesom præsten måtte hente en del af sin løn ved præstegårdens drift, så måtte degnen også supplere sin beskedne degneløn med det han kunne avle på den tildelte jordlod.

Hans indkomster er beskedne og første gang, der er fundet noget om degnen i Brande, er i en skatteberetning fra 1649, der lyder således:

Degnens indkomst af Brande sogn efter hans egen optegnelse med egen hånd fra sig given, kan beløbe sig årlig af gården halvsjette tønde rug, og halvsjette mark udi penge.

Af Boel og Husfolk fem mark. Er ellers til degnen der intet andet uden et liden kålgårdsjord og et stykke agerland ved kirkegården, så bred som kirkegården er.

Intet æg eller sligt deslige, ej heller offer af sognefolket på højtidsdage.

Husbygningen der findes på, haver han selv næsten bekostet.

At dette er rigtigt afskrift efter hans egen seddel med hånds underskrift.

Brande, den 21. februar anno 1649

Laurids Nielsen Winther

Sognepræst

Embeds- periode:

Ovennævnte degns navn er ikke angivet, men ved kop-og kvægskatten i 1687 hedder degnen Gregers Pedersen, han er da ejer af 2 får. Præsten har på samme tid 2 plage, 2 køer og 4 får.

1698- Niels Pedersen, der aflægger degneed i Ribe 1698 er degn i Brande i ca. 40 år. I 1743 opholder han sig hos sin søn der bor på en fæstegård og forretter degneembedet som substitut.

1743- Peder Nielsen Brandt nævnes i 1746, som degn i Brande,
1775 han er født ca 1705 og død 18.10.1775. Ved ekstsaskatten i 1762 kaldes han Peder Brandt og har hustru og 2 børn over 12 år. Han er sikkert søn af forgængeren Niels Pedersen.

1775- Chr. Høyer, født ca. 1740, død 1782 i Brande, gift med
1782 Maren Halvorsdatter født ca. 1747, død 2.9.1824 i Brande.

Børn: Christence Christensdatter, født ca. 1773.
Martha Christensdatter, født 1776 i Brande.
Otto Christensen, født 1779.
Inger Christensdatter, født 1779 i Brande.
Christian Christensen, født 1782 i Brande.

1782- Henrich Busch, født ca 1712, død 2.5.1791 i Brande, gift
1787 med Sidsel Jensdatter, født ca. 1724, død 2.5.1791 i Brande. Henrich Busch nævnes 1787 som en fattig skoleholder.

I forbindelse med udskiftningen af Brande by i 1800 blev der tillagt degne-og skolelodden ca. 45 tdr. land jord, selv om det meste heraf var hede, så har der dog været tale om et mindre landbrug, der er blevet passet af skolelæreren og hans familie.

1787-1816 Jens (Slaugballe) Thomsen, født ca. 1756, død 12.3.1816 i Brande, gift med Ane Kirstine Dons, født ca. 1762,

Degnen Jens Thomsen blev ansat 12.10.1787, degnekaldets indkomster var ansat til 50-60 rdl. årlig. Kort tid efter sin ansættelse byggede Jens Thomsen for egen regning et nyt fæhus ved siden af degnehuset. I 1792 købte han hele Brande by's Konge korntiende. Jens Thomsen havde ingen børn.

1816-1845 Andreas Iversen Friborg, født ca. 1779 i Kolding, død 20.12.1850 i Brande. Han var ugift og havde sin søster, Ane Iversen, som husholder. I 1844 blev der bygget en ny lade-og fæstald, som bestod af en 7 fag lang og 8 alen dyb bygning med strå og lynntag

1845-1861 Christen Christensen, født ca. 1822 i Grene, gift med Maren Christensdatter, født ca. 1819 i Ansager. Christen Christensen flyttede i 1861 til Øster Snede.

Børn: Kristian Ågård Christensen, født ca. 1850 i Sdr. Omme.
Kristian Schmidt Christensen, født 27.1.1852 i Brande.
Esther Marie Karoline Christensen, født 10.7.1854 i Brande
Emilie Vilhelmine Christensen, født 4.1.1857 i Brande.

I 1857 blev der opført en ny skole-og degnebolig bestående af et stuehus, 10 fag lang, 12 1/4 alen dyb og 4 alen høj, til beboelse og skolestue. De 8 fag med bræddeloft og bræddegulv og de sidste 2 fag med flisegulv. Den gamle lade-og fæstald forblev uændret.

1861-1901 Laurids Madsen, født 28.5.1840 i Tim, død 14.3.1902 i Brande, gift med Mette Marie Jørgensen, født ca. 1837 i Jelling,

Børn: Thorvald Viggo Madsen, født 2.10.1861 i Vester Vedsted, gift med Karen Laurine Madsen, født 7.12.1870 i Drantum.
Harald Valdemar Thorvald Madsen, født 6.5.1863, død 20.9.1864 i Brande.
Harald Valdemar Thorvald Madsen, senere malermester i Brande, født 16.5.1865, gift i Brande 17.5.1890 med Magrethe Kathrine Møller, født 5.5.1870 i Viborg.

Harald Frode Madsen, født 19.5.1867, død 31.1.1876 i Brande.
Thyra Madsen, født 1.10.1869, død 28.9.1887 i Brande.
Dagmar Madsen, født 16.4.1872, død 17.6.1873 i Brande.
Arnold Olav Madsen, født 10.7.1874 i Brande.
Harald Frode Madsen, senere tømrermester i Brande, født 27.7.1877 i Brande, gift med Kirstine Mortensen, født 22.7.1880 i Give.
Dagmar Madsen, født 7.5.1880, død 9.7.1880 i Brande.
Laura Marie Dagmar Madsen, født 8.12.1886 i Brande.

I Laurids Madsens embedsperiode begyndte byens udvikling at tage fart. Der kom flere og flere forretninger til byen og dermed også flere børn til skolen. Han begyndte som enelærer, men i 1901, da han holdt op, var der foruden ham endnu en lærer og 2 lærerinder. En del af skolens jord er efterhånden blevet solgt og Laurids Madsen har sikkert været den sidste lærer, som også dyrkede jorden i Brande by's Degne-og skolelod.

Brandtaxation den 8.3.1830

Brande by.

Sognedegnen Thomsens sted, nu sognets degnebolig, som forhen den 28.7.1815 under hoved nr. 175-9 og taxationsprotokollens bi nr. 389-16 blev omtaxeret og forsikret for 300 rdl. sølv, fandtes nu således forandret:

Et stuehus i sønder 11 fag 9½ alen dyb, loft overalt,
1 stenkakkelovn og 2 skorstene 1 bageovn, alt til værelse
og beboelse samt skolestue, egebinding, murede vægge og
stråtag omtaxeret fra nuværende 300 til 290 rdl.

Det østre hus 8 fag 7 1/4 alen dyb til lade
og fæstald, egebinding, murede og klinede
vægge, stråtag 50 rdl.
ialt 340 rdl.

Matr. nr. 3 b. Brande by, Storegade nr. 9 "N.I. Møllers gård"

Aukt.-

skøde:

27.10., tl. 5.11.1886 til købmand Nis Jessen Møller,
født 14.5.1839 i Haderslev, død 19.7.1920 i Brande.
Gift med Ane Marie Caroline de Wolff, født 1846, død 13.5.1876 i
Brande. N.J. Møller blev gift 2. gang 27.4.1877 i Brande med Jørgine
Henriette de Wolff, født 18.10.1848 i Frederikshavn, død 20.6.1879 i
Brande.
Efter at N.J. Møller i 25 år havde haft købmandshandel i lejede lokaler,
hos Sperling på den modsatte side af gaden, byggede han i 1894
købmandsgården på dens nuværende plads.

Børn:

Nicolaus Johannes Møller, se næste ejer.
Gertrud Marie Marianne Møller, født 22.3.1875 i Brande.
Karoline Johanne Møller, født 11.4.1878 i Brande.

Skøde:

16.6., tl. 23.6.1905 til Nicolaus Johannes Møller, født 14.10.1872 i
Brande, død 1952 i Brande, gift med Ellen Herskind, født 11.3.1876 i
Ålborg, død 31.1.1955 i Brande.

Børn:

Caroline Lucie Møller, født 17.9.1901, død 14.1.1987. gift 22.2.1925 i
Brande med dyrlæge Asbjørn Hage, bosat i Gram.
Nis Emil Møller, født 22.8.1903, død 13.8.1904 i Brande.
Anker Møller, se næste ejer.
Ove Møller, født 9.10.1908, død 24.6.1986, gift 15.9.1935 i Brande med
Sigrid Schougaard, født 29.7.1908 i Vester i Thyregod sogn.
Ellen Margrethe Møller, født 6.5.1914, gift 15.11.1940 i Brande med Ole
Lykkeboe, født 18.4.1915, landpolitibetjent i Kirke Såby.
Karen Elisabeth Møller, født 9.4.1917 i Brande, overfysioterapeut i
Hornbæk.
Else Johanne Møller, født 15.5.1919, gift 20.9.1947 i Brande med Ib
Ejler Christiansen, født 31.1.1922 i Nyborg, dir. og brygmester ved
Slotsmøllen i Kolding.

Skøde:

28.4.1951 til Anker Møller, født 1.6.1905 i Brande, død 1994, gift
16.10.1938 i Brande med Aase Funder Larsen, født 9.2.1913
i Helsingør, død 1993.

Børn:

Nis Jessen Møller, født 3.9.1942, gift 20.11.1970 med Sonja Nielsen,
født 30.6.1950.
Elise Møller, født 2.5.1945, gift 14.10.1967 i Brande med Mogens Kock,
født 16.4.1938 i Esbjerg.
Karen Møller, født 17.7.1947, gift 14.2.1970 med ingeniør Ole Bjørn
Pedersen, født 8.5.1943 i Langeskov.
Peter Møller, født 11.3.1950, gift 23.11.1974 i FASTERHOLT med Rita Alice
Nielsen, født 19.1.1952.

Skøde: 1.4.1979 til Købmændenes realiseringselskab.

**Storegade ved N.I. Møllers købmandsforretning ca. 1910.
Bygningerne blev opført 1894.**

Fotograf: Alma Bøgh

Matr. nr. 4a Brande by.

Denne gård har oprindeligt hørt sammen med matr. nr. 5a og lå placeret øst og vest for det nuværende Ågade, ca. midt imellem byens hovedgade og åen.

Den gamle gård (nr. 4a. og 5a.) hørte tidligere under krongodset og var ved matriklen i 1664 ansat i htk. for 6 tdr. 1 skp. 1 alb. og 1½ fdk. Ved matriklen i 1668 blev htk. ændret til 4-0-3-2.

I 1664 ligger ½ parten øde og som fæstere på gården nævnes: Peder Jensen og Thomas Pedersen, gården kan da avle 12 læs hø.

I 1683 og 1688 nævnes Peder Jensen stadigvæk som fæster.

I 1698 hedder fæsterne:

Niels Sørensen og

Peder Jensens enke:

Skøde: 3.3.1721 fra Kronen til Rasmus Nielsen i Skærlund.

Skøde: Før 1762 til Anders Nielsen Vonge til Hastrup og Niels Madsen i Høgild,
som fæstere nævnes:
Søren Nielsen og
Jens Nielsen

Herefter deles gården også ejermæssigt og der fortsættes herfra med den del, som efter udskiftningen får nr. 4a. og er beliggende øst for Ågade.

Skøde: Før 1769 til Peder Jørgensen i Holtum, fæsteren hedder:
Jørgen Jørgensen.

Skøde: Før 1772 til Poul Østergård i Nr. Karstoft, fæster er:
Jørgen Jørgensen.

Skøde: 2.5.1772 til Jørgen Jørgensen, født ca. 1742, død 28.11.1810, gift før
1766 med Maren Jensdatter, født ca. 1747, død 24.4.1821.

Børn: Jørgen Jørgensen, født ca 1766, gift med Ane Sørensdatter
se Grarup nr. 6a.
Kirsten Jørgensdatter, født ca. 1772, gift 24.4.1814 med Peder Nielsen,
Sandfeld, født ca 1782, død 15.12.1850.
Jens Jørgensen, se næste ejer.
Peder Jørgensen, se efterfølgende ejer.

Skøde: 24.6.1807 til Jens Jørgensen, se matr. nr. 7a.

Skøde: 3.2.1812, tl. 21.2.1812 til broderen Peder Jørgensen, født 1782, død ca.
1814 ved Jydske rytterregiment.

- Skøde:** 12.9.1814, tl. 14.10.1814 til Peder Nielsen af Sandfeld, født ca 1782, død 15.12.1850, gift 24.4.1814 med Kirsten Jørgensdatter, født ca. 1772, død 22.2.1841.
 Peder Nielsen blev gift 2. gang 16.7.1841 med Maren Jørgensdatter fra Grarup, født 22.5.1800, død 11.1.1875 i Brande.
 Peder Nielsen køber i 1834 også matr. nr. 6a. i Brande og i løbet af de efterfølgende 10 år sker der en yderligere udskiftning af de 2 gårde, matr. 4a. bliver udflyttet til marken (Østre kirkegård) mellem Thyregodvej og Arvadvej (nu Ejstrupholmvej).
- Børn:** Niels Jensen Boulum, (en plejesøn). se 6a
- Skøde:** 18.12.1847, tl. 29.9.1848 til Søren Jørgensen, født 29.10.1803 i Grarup, (han var svoger til den tidligere ejer), død 7.6.1877, gift med Margrethe Poulsdatter, født ca. 1810 i Sdr. Omme,
 Søren Jørgensen boede allerede i 1844 på den udflyttede gård, som ifølge brandforsikringen udgjorde 3 bygninger, som alle var opført af egebindingsværk med murede vægge og strå og lyngtag.
 Søren Jørgensen havde tidligere været skoleholder i Uhre fra 1827 og samtidig organist ved Brande kirke. Fra 1844 virkede han om vinteren som omgangslærer i sognet.
- Børn:** Inger Højer Jørgensen, se næste ejer.
- Skøde:** 25.8.1859, tl. 9.12.1859 til Hans Christensen, født ca 1883 i Grindsted, gift 22.10.1859 med Inger Højer Jørgensen, født 23.2.1838 i Uhre.
- Børn:** Johanne Christine Christensen, født 2.9.1860.
Søren Christensen, født 27.11.1861, død 3.8.1865.
- Skøde:** 30.5.1873, tl. 4.7.1874 til Christen Andersen.
- Aukt.-skøde:** 29.5.1879, tl. 20.6.1879 til Mads Jensen.
- Skøde:** 10.7.1880, tl. 28.1.1881 til Peder Andersen.
- Magesk.-skøde:** 25.1.1881, tl. 28.1.1881 til Johan Rasmussen.
- Skøde:** 4.5.1885, tl. 3.7.1885 til Brande plantageaktieselskab
 Hele arealet på Østermarken blev, sammen med matr. nr. 7a. tilplantet, en del af plantagen findes stadig, men er blevet genplantet. Der hvor gården matr. nr. 4a. var bygget er der nu indrettet kirkegård.

Skøde

Jeg underskrevne Jørgen Jørgensen af Brande by og sogn, Nørvang herred, Vejle amt gør vitterlig, at jeg haver solgt og afhændet, ligesom jeg og hermed sælger, skøder og aldeles afhænder fra mig og mine arvinger, til min søn Jens Jørgensen og hans arvinger forbemeldte min iboende og selvejende gård i Brande, som står for hartkorn ager og eng 2 tdr. 1 fjdk. 2½ album. bemeldte gård med al dens bygning og påværende besætning af ind-og udbo, levende og dødt, samt ejendom, som af fællesskabet er udskiftet, herligheder og rettigheder, som dertil nu ligger og mig tilhørt haver efter skøde af 2.maj 1772, intet i nogen måde undtaget af hvad navn nævnes kan, kal herefter tilhøre forbemeldte kører min søn Jens Jørgensen og hans arvinger til fuldkommen ejendom for den accorderede købesum 200, skriver to hundrede rdl. curant og tillige opfyldte og efterkomme i alle måder, den imellem os under dags dato oprettede aftægtskontrakt. Og som køreren Jens Jørgensen nu haver betalt mig ovenmeldte købesum 200 rdl. gives ham hermed fuldkommen kvittering, for at jeg og arvinger ingen ydermere ret eller rettighed kan have til samme i nogen måder, men skal være ham og hans arvinger tilhørende og ejende og derfor står jeg som hjemmel efter loven hvilket herved med underskrift og forsegling bekræftes, samt af vitterlighedsvidner stedfæstes.

Brande den 24. juni 1807.

Jørgen Jørgensen
m.f.p.

Til vitterlighed: O. Arrevad
Kjeld Pedersen Dørslund

NB. Sælgerens skøde er ikke tinglæst.

Ovenstående skøde er tinglæst 18.12.1807 og indført i protokol nr. 5, side 819-20.

Brandtaxation 14.10.1844

Brande mark

Søren Jørgensens sted befandtes således:

a.	Et stuehus i vester 7 fag, 7 3/4 alen dyb, de 6 fag bestemte til beboelse med 4 fag bræddeloft, 1 skorsten og en bageovn, det ene fag til lade, egebinding og murede vægge og strå og lyngtag
tax. for	200 rdl.
b.	Det nordre hus 6 fag, 6½ alen dyb, til lade, egebinding, murede vægge, strå og lyngtag
tax. for	60 rdl.
c.	Det østre hus 5 fag, 5 3/4 alen dyb, til stald, egebinding, murede vægge, strå og lyngtag
tax. for	40 rdl.
	ialt	300 rdl.

Er forsvarlig mod ildsvåde og ej forhen forsikret.

Matr. nr. 4b.-6b-6c. Brande by, Storegade nr. 60.

(Brande vandmølle nr. 3).

Skøde: 31.12.1886, tl. 2.9.1887 fra H.P. Jørgensen til møller Hans Christensen,
(se Brande vandmølle, nr.2).

Efter købet af denne grund byggede Hans Christensen en ny vandmølle og beboelse på stedet. Bagved møllen blev der foretaget en opstemning af åen, således at vandkraften kunne udnyttes til møllens drift.

Skøde: 10.4., tl. 12.4.1912 til sønnen Christian Hansen Christensen, født 1.2.1878, død 4.8.1948 i Brande, gift med Mette Kirstine Pedersen, født 1.1.1881 i Skerri, død 1959 i Brande.

Børn: Ely Marie Christensen, født 11.5.1904 i Brande, død 13.7.1989 i Brande, gift med Alfred Z. Ovesen, født 5.5.1899, død 13.9.1975 i Brande.

Anne Hansine Christensen, født 15.6.1905 i Brande, gift med Aage Pedersen, Brandtex. De startede i 1935 deres virksomhed i lejede lokaler i det gamle stuehus.

Hans Harry Christensen, født 24.11.1909 i Brande, død 1988 i Brande, gift med Klara Thorsen, født 1927.

Skøde: 16.2., tl. 2.3.1922 til Mettenius Søndergaard, L.S. Laursen og A. Mouritsen.

Dette konsortium drev møllen videre ved hjælp af bestyrer Hans Thomsen, der senere købte møllen.

Skøde: 12.6.1936 til Hans Thomsen, født 12.11.1888 i Tøndering, død 28.6.1954 i Brande, gift med Anne Margrethe Elisabeth Jensen.

Børn: Emmy Thomsen, født 14.11.1914 i Ølstrup, gift 9.5.1936 i Brande med Lars Johannes Poul Larsen, født 26.10.1906 i St. Lucas sogn, Frederiksberg.

Ellen Margrethe Thomsen, født 15.10.1919 i Ølstrup, gift 2.12.1940 i Brande med Orla Bøtker Nielsen, født 23.3.191? i Nr. Nebel.

Skøde: 1.2.1956 til Ivan Nygård Nielsen, født 19.9.1930, gift 22.7.1954 med Else Kirstine Kristensen.

Børn: Susanne Nygård Nielsen, født 15.2.1955 i Brande.
Gitte Nygård Nielsen, født 25.4.1957 i Brande.

Skøde: 1966 til Brande Brugsforening, som bygger forretning og anlægger parkeringsplads, hvor den gamle vandmølle har ligget.

Brande mølle flyttes i 1966 til Brandlund.

Matr. nr. 4d.-6a.-6c. m.fl. Brande by (Brande vandmølle nr.2).

Den første vandmølle i Brande blev bygget i Stampen af Kjeld Thomsen Langkjær, og ført videre af hans søn Jens Kjeldsen Langkjær, se matr. nr. 8a.

Efter at Jens Kjeldsen i 1856 havde købt matr. nr. 4d.-6a. og 6c. af Niels Jensen, byggede han en ny vandmølle ca. der hvor Skjoldborgsalle nu passerer Brande å.

Skøde: 23.4.1873, tl. 26.10.1877 fra Jens Kjeldsens enke til hendes søn Peder Jensen, født 9.12.1851, død 3.4.1877, gift 1.12.1875 med Ane Johanne Jakobsdatter, født 26.2.1843 i Brande,

Børn: Jens Kjeldsen Jensen, født 22.8.1876 i Brande.

Skøde: 13.4.1879, tl.9.4.1880 til Hans Christensen, født 11.11. 1853 i Give, død 4.9.1909 i Brande, gift 4.6.1878 i Give med Ane Sørensen, født 1.7.1859 i Give, død 1937.

Børn: Christian Hansen Christensen, født 1.12.1878 i Brande. (se matr. nr. 4b.6b-6c.).

Simon Marius Christensen, født 1.2.1880 i Brande, død 3.3.1880.

Marius Simon Christensen, født 18.3.1881 i Brande.

Mette Marie Christensen, født 27.3.1882 i Brande.

Kristian Elias Christensen, født 6.3.1884 i Brande.

Møller Christensen, født 10.10.1888 i Brande.

Mads Møller Christensen, født 10.10.1889, (se "Møllegården", matr. nr.4d.-6c.-8c.).

Mariane Christensen, født 7.2.1892 i Brande.

Dagmar Mathilde Christensen, født 31.10.1894, (se "Møllegården").

Martha Elise Christensen, født 23.4.1897 i Brande.

Helge Terman Christensen, født 15.7.1900 i Brande.

Hans Christensen flyttede vandmøllen fra Skjoldborgsalle til Brande by og opførte en ny vandmølle, hvor nu Kvickly har parkeringsplads. (se matr.nr. 4b.6b.6c.).

Matr. nr. 4d.6c.8c.4r. Brande by, "Møllegården" Vejlevej nr. 24.

Gården, der er bygget i 1915, er udstykket fra Brande vandmølle, matr. nr. 4d.6a.6c. m.fl.

Skøde: 12.1. tl. 16.1.1914 fra enkefrue Ane Christensen til sønnen Mads Møller Christensen, født 10.10.1889 i Brande, gift 11.9.1914 med Helle Kathrine Jørgine Andreasen, født 19.3.1872 i Brande.

Børn: Anne Mette Møller Christensen, født 21.7.1916 i Brande.
Jutta Møller Christensen, født 20.1.1918 i Brande.

Skøde: 5.7., tl. 8.7.1920 til Mads Nielsen, født 17.10.1885 i Gejlbjerg i Skarrild sogn, gift 12.10.1912 med Dagmar Mathilde Christensen, født 31.10.1894 i Brande vandmølle.

Børn: Hans Anker Nielsen, født 20.2.1913 i Brande.
Arne Nielsen, født 8.7.1916 i Brande.
Anne Margrethe Nielsen, født 5.3.1919 i Brande.
Marie Nielsen, født 2.3.1920 i Brande.
Jørgen Møller Nielsen, født 23.6.1923 i Brande.
Olga Borup Nielsen, født 17.10.1926 i Sdr. Felding.
Viggo Nielsen, født 14.9.1929 i Sdr. Felding.
Emma Elise Nielsen, født 27.7.1934 i Sdr. Felding.
Helga Therman Nielsen, født 27.1.1938 i Sdr. Felding.

Skøde: 4.3., tl. 9.3.1922 til I.D. Rønning.

Skøde: 17.2., tl. 1.3.1923 til Niels Elmer Nielsen.

Skøde: 11.4., tl. 24.4.1924 til Steffen Steffensen.

Skøde: 27.2., tl. 12.3.1925 til Niels Kristian Jensen, født 16.3.1896, gift 19.4.1924 i Sdr. Omme med Rigmor Pedersen, født 2.6.1908.

Børn: Asta Karen Jensen, født 30.12.1926 i Brande.

Skøde: 7.1., tl. 20.1.1927 til Laust Hvidbjerg.

Skøde: 11.1.1930 til Christian Østergård, født 15.7.1884 i Ejsing, død 4.8.1967 i Brande, gift dec. 1912 med Kirstine Kjær, født 10.8.1885 i Rødding i Sønderjylland, død 13.1.1955 i Brande.

Børn: Alfred Kjær Østergård, født 1913, død 26.10.1990, gift med Gerda Jensen fra Aulum, bopæl Herning.
Viggo Kjær Østergård, født 1914, gift med Inger Jessen fra Gedsted, bopæl Billund.
Esther Kjær Østergård, født 1916, bopæl Brande.
Olga Kjær Østergård, født 1918, gift med Viggo Toft Rasmussen, bopæl Kolding.
Evald Kjær Østergård, født 1923, kasserer i Midtbank, bopæl Brande.

Ejendommen er nu udstykket, det sidste jord blev solgt fra i 1965.

Skøde: 1973 til Gaster fra Billund.
Nuværende ejer er Kai Møller.

Matr. nr. 4bq Brande by, Carit Etlarsvej nr. 14.

Udstykket fra "Møllegården".

Skøde: 1947, tl. 25.8.1948 fra Christian Nielsen Østergård til Christian Nielsen,
født 1913 i Sødover, gift med Jenny Kristensen, født 1913 i Jelling.

*Christian Nielsen købte 5 tdr. land og byggede en ejendom på stedet.
Jorden er nu udstykket til parcelhusgrunde, det nu værende Carit
Etlarsvej, H.C. Andersensvej, Skjoldborgs alle.*

Børn: Palle Nielsen, født 1947, gift med Inger Bach fra Randers, Palle er nu
ingeniør, bosat i Horsens.
Bjarne Nielsen, født 1953, gift med Lene Poulsen fra Brande, han er
tømrer, bosat i Holstebro.

*Christian Nielsen var en tid farveriarbejder og senere kørte han
mælkevogn for Brande mejeri.*

Matr. nr. 4x-7h m.fl. Brande by, Thyregodvej nr. 52.

Ejendommens jorder er udstykket fra matr. nr. 4a og 7a. Bygningerne er opført i 1915 og der har været en besætning på 2 heste, 3 køer, 1 kalv og 18 svin.

- Skøde:** 19.9., tl. 7.10.1910 fra direktør Jakob Jensen Møller, til dyrlæge Hans Møller Jensen, sognefoged Laurits Peder Laursen, gæstgiver Laurits Senius Lauritsen og folketingsmand Niels Kristian Jensen, på matr. nr. 4a. og 7a.
- Skøde:** 2.7., tl. 3.7.1914 fra Jensen, Lauritsen og Laursen, på deres andel af den samlede matr. 4a. og 7a til folketingsmand Niels Kristian Jensen, Flø.
- Skøde:** 12.7., tl. 25.7.1919 til Jens Peder Jensen Andersen på matr. nr. 4x og 7h. m.fl.
Jens Peder Jensen Andersen er født 7.4.1883 i Arvad og død 31.7.1940 i Brande, han var ugift.
- Skøde:** 31.5.1938 til Anton Henry Overgård Jakobsen, født 9.5.1904 i Galten, gift 28.6.1927 i Brande med Inger Marie Mathilde Kristine Nielsen, født 27.6.1908 i Borup.
- Skøde:** 8.2.1945 til Niels Iver Nielsen (Krejbjerg), født 10.3.1896, død 29.3.1975 i Blåhøj.
- Skøde:** 21.2.1946 til Alfred Lund, født 22.4.1910 i Fuglsang, Thyregod, død 15.1.1979 i Brande, gift 1. gang i Thyregod 16.12.1934 med Christine Margrethe Lauridsen, født 16.12.1915 i Mosegård, Give sogn, død 25.11.1958 i Brande.
- Børn:** Ingrid Lund, født 31.10.1935 i Sdr. Omme, gift 14.7.1956 i Brande med Hans Jensen, bopæl Hjørring.
Kristian Lund, født 8.8.1937 i Kokborggård, Thyregod, gift i Skjern 25.6.1962 med Ulla Rasmussen, Blåhøj, bopæl Nr. Sundby.
Gunhild Lund, født 9.4.1939 i Kokborggård, Thyregod, gift 28.3.1960 i Brande med Georg Andersen.
Kjeld Lund, født 1.12.1941 i Kokborggård, Thyregod, gift 9.4.1965 med Bodil Dalgård, bopæl Brande.
Hugo Lund, født 12.4.1943, i Kokborggård, Thyregod, gift 2.12.1972 med Konny Madsbjerg, bopæl Brande.
Karsten Lund, født 14.3.1945, Blichersvej, Brande, gift 1965 med Hanne Toft, bopæl Vejle.
 Tage Lund, født 27.1.1948, Thyregodvej, Brande, gift 1977 med Hanne Rasmussen, FASTERHOLT, bopæl Lejre.
Randi Lund, født 31.1.1949, Thyregodvej, Brande, gift 1973 med Vagn Sandfeld, Brande.

*Frede Lund, født 31.8.1952, Thyregodvej, Brande, gift i Brande 1975
med Jytte Sørensen, Gejlbjerg, bopæl Brande.*

Alfred Lund blev gift 2. gang 1964 med Meta Kristensen fra Århus.

*Ejendommen er nu beboet af Elvira Nielsen. Jorden er udstykket til
beboelse.*

Matr. nr. 5a. og 10a. Brande by "Brande kro"

Denne gård hørte oprindelig sammen med matr. nr. 4a., men havde allerede i 1762 2 forskellige ejere. Niels Madsen i Høgild ejede den ene halvdel, som beboedes af fæsteren Jens Nielsen, som i 1762 havde 3 børn over 12 år.

- Skøde:** før 1780 til Jens Nielsen, skødet findes ikke tinglæst.
- Børn:** Mads Jensen, se næste ejer.
Maren Jensdatter, født ca. 1747, se matr. nr. 4a.
- Skøde:** 12.6.1780, tl. 17.7.1827 til Mads Jensen, født ca. 1735, død 5.1.1800, gift ca. 1767 med Maren Christensdatter, født ca. 1747, død 22.1.1830 i Bøllund, Give sogn.
- Børn:** Margrethe Madsdatter, gift med næste ejer.
Ane Marie Madsdatter, født ca. 1773.
Karen Madsdatter, født 1775, død 1776 i Brande.
Maren Madsdatter, født 1776 i Brande.
Jens Madsen, født 1778, død 1779 i Brande.
Mette Madsdatter, født 1780, død 1780 i Brande.
Kirsten Madsdatter, født 1781 i Brande.
Jens Madsen, født 1784 i Brande.
Niels Christian Madsen, født 1787, død 1788 i Brande.
Martha Madsdatter, født 1787 i Brande.
- Skøde:** 20.7.1807, tl. 4.2.1820 til Jakob Jensen, født ca. 1773 i Fasterholt, død 27.4.1833 i Bøllund, gift 1797 i Brande med Margrethe Madsdatter, født ca. 1768 i Brande, død 4.5.1839 i Bøllund, Give sogn.
- Børn:** Johanne Jakobsdatter, født 25.3.1798 i Brande.
Jens Jakobsen, født 5.1.1800 i Brande.
Maren Jakobsdatter, født 15.4.1802 i Brande.
Mads Jakobsen, født 4.8.1805, død 1805 i Brande.
Mads Jakobsen, født 21.7.1807 i Brande.
- Skøde:** 11.9.1826, tl. 24.8.1827 til Hans Hansen Læborg, født ca. 1800 i Drostrup, død 30.9.1861 i Brande, gift 23.4.1826 med Karen Jensdatter, født 1804 i Østerholm, død 6.4.1891 i Brande.
Hans Hansen køber 5.8.1827 også matr. nr. 10a., som forhen var beboet af Ida Marie Hansdatter. Hans Hansen foretager herefter en betydelig udvidelse af gården på nr. 10a., som nu benævnes "Krogård", der bliver opført 2 nye bygninger, som bliver brandfor sikret i 1830 for 990 rdl. Kroen lå dengang hvor der nu er parkeringsplads "Tømmerpladsen".

Børn: Mette Hansdatter, født 4.5.1827, gift 4.4.1854 med Jens Christian Simonsen fra Hvejsel, se matr. nr. 1b.
Ane Catrine Hansdatter, født 8.11.1828 i Brande, opholder sig 1860 hos svogeren Jens Christian Simonsen.
Hansine Abelone Hansdatter, født 6.9.1830 i Brande.
Hansine Johanne Hansdatter, født 13.1.1832 i Brande.
Hans Jakob Hansen, født 13.6.1833 i Brande.

Skøde: 9.7.1834, tl. 1.8.1834 Johan Frederik Frikke.

Skøde: 10.7.1834, tl. 1.8.1834 til Christen Sørensen Gandrup, født 1792 i Voerladegård, død 30.5.1867 i Brande, gift 1. gang 18.5.1822 i Vejle med Johanne Christensdatter Hvidtfeldt, født 1798 i Vejle, død 18.10.1834 i Brande.
Han blev gift 2. gang 18.12.1835 i Brande med Kirsten Marie Jensdatter, født 30.6.1815 i Lille Langkjær, død 22.3.1871, druknet i Brande å neden for møllen.
Christen Sørensen flyttede 1855 til Nr. Kollemorten, men vendte tilbage til Brande, hvor han døde i fattighuset.

Børn: Caroline Christensdatter Gandrup, født 18.2.1823 i Vejle gift 12.3.1852 med Jakob Hansen fra Nr. Bjert.
Søren Christensen Gandrup, født 31.8.1824 i Vejle, død 4.3.1828 samme sted.
Abelone Christensen Gandrup, født 3.5.1826 i Vejle, død 22.1.1854 i Nr. Kollemorten.
Sørine Christensen Gandrup, født 17.4.1828 i Vejle, død 6.5.1828 i Vejle.
Christine Sørine Christensen Gandrup, født 13.4.1830 i Vejle, død 20.10.1845 i Vorgod, begr. i Brande.
Søren Christensen Gandrup, født 17.12.1836 i Brande, død 23.5.1896 i Hesselballe, gift 8.2.1861 med Christiane Pedersen fra Ejstrup.
Jens Christensen Gandrup, født 19.9.1839 i Brande, død 13.2.1923 i Vesterlund, gift 15.4.1862 med Maren Andersdatter fra Hjortsvang.
Johannes Christensen Gandrup, født 7.6.1842 i Brande.
Peder Hersleb Gandrup, født 29.1.1845 i Brande, død 10.9.1908 i Give, gift 5.5.1877 med Karen Kirstine Christensen fra Uhre.
Louise Amalie Gandrup, født 7.1.1848 i Brande, død dec. 1918 i Thyregod, gift 16.12.1876 med Anders Christensen, født i Thyregod 8.2.1847.
Andrea Kirstine Gandrup, født 25.1.1851 i Brande, død 1905 i Søby, gift 23.3.1876 med Mikkel Peder Pedersen fra Skarrild.
Abelone Christine Gandrup, født 15.3.1854 i Nr. Kollemorten, død 1911 i Ansager, gift 7.11.1891 med Søren Hansen, Ansager.
Knud Kristian Gandrup, født 12.3.1857 i Kollemorten, død 6.5.1935 i Kollemorten, gift i Arnborg med Mette Marie Pedersen.

Niels Christian Gandrup, født 17.6.1862 i Brande, død 28.12.1868 i Brande.

**Magesk.-
skøde:**

7.1.1853, tl. 27.6.1854 til Niels Mads Christian Filskov født 1816 i Sdr. Omme, gift med Sørine Madssine Gårman.

Børn:

Johan Peder Jensen, født 1853 i Brande (plejesøn).

**Magesk.-
skøde:**

21.12.1855, tl. 11.1.1856 til Jes Senius Olesen, født 1809 i Fredericia, død 25.4.1880 i Brande, gift med Dorthe Nielsen Høj, født 1814 i Taulov, død 6.3.1894 i Brande.

Børn:

Maren Segeberg Olesen, født 19.4.1833 i Taulov, gift 24.7.1862 med Jens Thomsen, født 7.3.1833 i Langkjær, død 12.2.1875 i Langkjær. Hun blev gift 2. gang med Anders Laursen.

Mette Marie Nielsine Olesen, født 1838 i Fredericia.

Hans Adolph Olesen, se næste ejer.

Petrine Andrea Olesen, født 1848 i Fredericia.

Karl Albert From Olesen, født 1853 i Fredericia.

Martine Olesen, født 16.6.1855 i Brande, gift 11.7.1881 med Viktor Valdemar Rasmus Rude, født 27.2.1857 i Kerteminde.

Jes Senius Olesen byggede i 1867 nye krobygninger på det sted, hvor kroen nu ligger. Kroen solgte han til sin svigersøn Anders Laursen og den gamle krogård solgte han til sin søn Hans Adolph Olesen. Den blev senere kaldt "Olsens gård".

Skøde:

13.5., tl. 15.5.1873 på kroen fra Jes Senius Olesen til Anders Laursen, født 12.9.1834 i Thyregod, død 1892 i Brande, gift 5.10.1875 med Maren Segeberg Olesen, født 19.4.1833 i Taulov, død 1926 i Brande.

Børn:

Laurids Senius Laursen, se næste ejer.

Skøde:

9.11.1903, tl. 8.11.1909 til Laurids Senius Laursen, født 21.11.1876 i Brande, død 1943 i Brande, gift med Ella Anine Sørensen, født 23.9.1894 i Oddense, død 1972 i Brande.

Da Laurids Senius Laursen overtog Brande kro var gården på 60 tdr. land, deraf 5 tdr. land eng og 17 tdr. land skov, besætningen bestod af 6 køer, 3 stk. ungvæg og kalve, 3 heste samt 6 får og lam og nogle svin.

I årene mellem 1914 og 1918 bliver det meste af jorden udstykket.

- Skøde:** 28.11.1939 til J. Berg Nielsen.
- Skøde:** 20.6.1940 til snedker Sophus Madsen, som restaurerede restaurationslokalerne.
- Skøde:** 7.5.1941 til Laurids Senius Laursen, som tidligere havde ejet kroen.
- Skifte-att.:** 28.9.1945 som adkomst for enkefru Ella Anine Laursen, som driver kroen videre i nogle år.
- Skøde:** 6.1.1948 til Brande Hotel A/S.

"Olsens Gård"

- Skøde:** 21.1.1874, tl. 29.1.1875 fra Jes Senius Olesen til Hans Adolph Olesen, født 1844 i Fredericia, død 11.10.1917 i Brande, gift med Else Marie Albrechtsen Silleberg, født 4.3.1847 i Hvejsel, død 23.2.1911 i Brande.

Hans Adolph Olesen drev dagvognskørsel mellem Herning og Brande og havde postkontor på gården. Hans sønner nævnes som dagvognskuske.

- Børn:** Jessenius Olesen, født 1.10.1872 i Brande, gift 9.6.1909 med Kirsten Marie Henriette Hansen, født 10.4.1874 i Slumstrup.
Karen Marie Olesen, født 5.1.1874 i Brande, død 6.9.1883 i Brande.
Marie Dorthe Olesen, født 18.11.1875 i Brande, død 6.8.1876.
Theodor From Olesen, født 23.8.1877 i Brande, død 19.12.1929.
Albertine Olesen, født 9.7.1879 i Brande, død 24.11.1882
Mette Marie Nielsine Olesen, født 17.5.1881 i Brande.
Martin Olesen, født 28.5.1883 i Brande, død 28.2.1884.
Aldertine Olesen, født 28.5.1883 i Brande, død 28.2.1884
Albrecht Martin Olesen, født 9.1.1887 i Brande.

- Skøde:** 24.6.1912, tl. 28.6.1912 til gæstgiver L.S. Lauridsen, gårdejer L.P. Laursen og gårdejer Knud Pedersen.

- Skøde:** 9.12.1943 til Brande sognekommune.

Skøde.

Kiendes jeg underskrevne Jens Nielsen og hermed vitterliggiør, at have solgt, skødet og afhændet fra mig og mine øvrige Arvinger, til min Søn Mads Jensen og hans Arvinger, min iboende og selvejende Gård i Brande By og Sogn, Nørvangs Herred, Koldingus amt, som står for Hartkorn Ager og Eng 2 tdr. 1 fdk. 2½ alb., med samme Bygninger og tilhørende Ejendomme af Ager og Eng, Hede og Mose, Fiskevand og Fægang, vådt og tørt, inden og uden Markskjel, Rettighed og Herlighed, som hertil nu ligger og mig tilhørt haver, intet i nogen Måde undtagen af hvad Navn nævnes kan, skal herefter tilhøre forbemeldte Kjøber min Søn Mads Jensen og hans Arvinger, såsom jeg derfor haver modtaget den imellem os efter mundlig accord udlovede Kjøbesum 48 rdl. skriver fyrreogtyve og otte rigsdaler, hvorfor kvitteres så jeg eller øvrige Arvinger ingen videre Ret eller Rettighed kan have til samme i nogen Måde, men skal være ham og hans Arvinger tilhørende og ejendes, hvorfor jeg indestår ham for lovlig Hjemmel.

Denne min udgivne Skiøde må til Tinge læses og protocoleres, uden mig dertil Kald eller Varsel at give, hvilket herved med min Underskrift bekræftes samt også af 2.de Vitterligheds-mænds Underskrift stadfæstes.

Brande den 12. Juni 1780

Jens Nielsen

Til Vitterlighed Søren Jensen, Jørgen Jørgensen mfp

I anledning af denne Handel er givet til Brande Sogns Fattigkasse 4. mark lybske.

Dette bevidnes

Brande Præstegård d. 4. Juni 1827

N.B. Lund
Sognepræst

Kilde: Nørvang-Tørrild herreds skøde-og panteprotokol nr. 10 side 774.
Tinglæst 17. August 1827.

Brandforsikring 8.3.1830

Ida Marie Hansdatters, nu Hans Hansen Læborgs krogård, som forhen den 20.10.1822 er forsikret for 800 rdl. sølv, fandtes nu således forandret:

A.	<i>Et salshus i nord 8 fag 10 1/4 alen dyb, loft overalt 5 fag gulv, 1 stenkakkelovn og 1 skorsten, alt til værelse og beboelse, brændtmur og stråtag, tax. for</i>	<i>500 rdl.</i>
B	<i>Det østre hus 8 fag 7 1/4 alen dyb til lade, heste- og fæstald, dels brændtmur, dels egebinding med murede vægge og stråtag, tax. for</i>	<i>100 rdl.</i>
C.	<i>Det søndre hus 14 fag 8½ alen dyb til lade og port brændtmur og stråtag</i>	<i>190 rdl.</i>
D	<i>Et hus norden for gården 3 fag 6 1/4 alen dyb, loft overalt, 1 skorsten og 1 bageovn, alt til bryggers og bagehus, brændtmur og stråtag, tax. for</i>	<i>50 rdl.</i>
E	<i>Det vestre hus 6 fag 8 1/4 alen dyb til fåresti og karlekammer med 3 fag loft, brændtmur og stråtag</i>	<i><u>150 rdl.</u></i>
	<i>Krogården ialt</i>	<i>990 rdl.</i>

Vurderingsmænd: Søren Christian Jørgensen, Østengård og sognefoged Kjeld Pedersen af Dørslund.

Brande Kro, 1900, set fra Torvesiden. Foto: Sophie Mentze

Matr. nr. 10a. Brande by, Brande kro

Denne gård, der i forbindelse med udskiftningen, fik nr. 10a. er udstykket fra kirkens gård i Brande by, se også matr. nr. 7a.

Gården er formentlig opført og udstykket efter byens brand i 1780. Første gang gården er fundet omtalt er i efterfølgende skøde, heri nævnes, at gården beboes af Madam Kjærsgård (enke efter Niels Jensen Kjærsgård på Brandholm). Hun har arvet kirkens gods efter sin mands død i 1795 og sælger det her til sin svigersøn Otto Arreved på Brandholm. på

Extrat af skøde fra Madam Kjærsgård til Otto Arreved på Brandholm på følgende:

1. Brande Kirke med sin korn-og kvægtiende af htk. 30 tdr. 4 skp med undtagelse af Jus Vocandi, som jeg har skænket Hans Majestæt Kongen, er uden for dette køb.
2. Følgende til kirken perpetueret htk.:
 - 1 gård i Over Dørslund, htk. 2-6-3-0, som beboes af fæsteren Søren Nielsen.
 - 1 gård i Over Dørslund, htk. 2-6-3-0, som beboes af fæsteren Peder Klemmensen.
 - 1 gård i Nr. Askær, htk. 3-6-3-2-, som beboes af fæsteren Mads Pedersen.
 - 1 gård i Hyvild, htk. 3-5-3-1/4, som beboes af fæsteren Clemen Larsens enke.

Dog er de 2 sidste gårde iflg. Canceliets bevilling af 19. april 1800 solgt fra Kirken for en kapital af 590 rdl. som er indsat i Ribe stifts kasse, hvoraf Brande kirkes ejere årlig får rente.
3. 1 gård i Brande by, htk. 3-7-1-1, hvoraf de 2-7-1-1 beboes af forpagteren Jens Pedersen og 1 tdr. som beboes af mig selv.
Ialt bøndergodshartkorn 17 tdr. 1 skp. 2 fdk. ½ alb. hvilken Kirke med tiende og bøndergods samt alle herligheder, rettigheder og byrder, således som min sal. mand Niels Kjærsgård ved kongl. confirmeret testamente af 8. marts 1787 fra Madam Maren, sal. Brandts er bleven ejende, allene undtagen jus vocandi, skal tilhøre køberen
Otto Arreved og hans arvinger for den summa 4900 rdl. er han og efterkommende ejere af Brande kirke pligtig til iflg. dette testamente årlig uden betaling at levere Brande sogns fattige 2 tdr. rug., ligesom han og fremdeles
udreder de på kirken og bøndergodsets htk. hæftende byrder, og holder fæstrene deres fæstebrev hvorimod han af disse er berettiget til at nyde ægt og landgilde og arbejde, således som disse efter fæstebrevene er pligtig at svare, af hvilken landgilde han eller efterkommende ejere af Brande kirke årlig betaler til organisten 13 rdl. 2 mk. i

overensstemmelse med det Anders Nielsen Vonge under 19. juni 1760 meddelte auktionsskøde.

På disse vilkår forpligter jeg mig at hjemle køberen det hermed solgte. Til bekræftelse under min hånd og segl.

Brande den 23. juni 1805

Karen, sal. Kjærsgårds.

Gården er i 1785 beboet af Peder Arnborg, som sammen med Jørgen Jørgensen i nr. 4a. var impliceret i en retssag om ulovlig udskænkning af brændevin i 1774.

Skøde: 20.12.1816, tl. 22.5.1818 fra Otto Arrevad til Ida Marie Hansdatter, født 7.12.1783 i Grene, død 4.5.1825, gift med Niels Thomsen Bundgaard, skilt 17.12.1812 I Brande nævnes hun som husekræmmer, børnene nævnes som født i Jelling og Give, men er ikke fundet disse steder.

Børn: Anne Nielsdatter, født ca. 1805, gift med seminarist Christen Gydesen, skolelærer i Barrit
Ane Marie Nielsdatter, født ca. 1809
Hans Nielsen født ca. 1810

Aukt.-skøde: 28.10.1825, tl. 1.8.1826 til Lars Hansen, møller i Løvlund
Lars Hansen er antagelig en broder til Ida Marie Hansdatter, idet han nævnes som hendes lauværge ved købet i 1816.

Skøde: 5.8.1827, tl. 17.3.1833 til Hans Hansen Læborg, som i forvejen er ejer af matr. nr. 5a.
De to gårde vil herefter blive ført videre under matr. nr. 5a.

**Matr. nr. 5 b. Brande by, Storegade/Ågade, "Den Sperlingske Gård"
nu "Solgården".**

Skøde: 26.9.1855, tl. 15.8.1856 fra N.C.M. Filskov, Brande kro til Niels K.W. Julius Sperling, på matr. nr. 5 b. og bygningerne af den gamle matr. nr. 5 a., som lå mellem Storegade og Brande å.
I en brandforsikring fra sep. 1855 nævnes følgende:

a). Et stuehus i øst 8 fag 8 1/4 alen dyb, grundmur af 1½ sten i ler, 3 al. høj, overdelen fyr, strå og lyngtag, alt til beboelse med bræddeloft, 1 skorsten, taxeret til	350 rdl.
b). Det søndre hus 10 fag 8 1/4 alen dyb, dels grundmur af 1 sten i ler, dels egebinding murede vægge 2 3/4 al. høj, overdelen fyr, strå-og lyngtag, deraf de 4. fag til beboelse med bræddeloft 1 skorsten, taxeret til	150 rdl.
de 6 fag til hestestald og lade, ligeledes tax. til	100 rdl.
c). Det vestre hus 10 fag 8 alen dyb, egebinding murede og klinede vægge 2 3/4 al. høj, overdelen fyr, sttrå-og lyngtag til lade, taxeret til	200 rdl.
d). Det nordre hus 8 fag 8 al. dyb, egebinding klinede vægge, sttrå-og lyngtag, til fæstald og lade, taxeret til	100 rdl.
ialt vurderet til	<u>900 rdl.</u>

I løbet af 1863-66 byggede Sperling en ny gård, der hvor nu "Solgården" ligger. Denne gård kaldtes "Nygård", her blev indrettet købmandsbutik. I en gammel bygning, som lå nv. for gården havde Kjeld Thomsen Langkjær haft Brande byes første købmandshandel.

Niels K.W. Julius Sperling er født ca. 1822 i Horsens, gift med Laura Laursen, født ca. 1834 i Gadbjerg.

Børn: En plejedatter Ane Kathrine Bernhardine Christensen, født ca. 1860 i Kolding.

Skøde: 24.4.1877, tl. 25.5.1877 til Hans Peter Jørgensen, født 31.7.1844 i Tryggelev, død 31.10.1913 i Brande, gift med Laurine Hansine Laursen, født 3.3.1851 i Lyndelse.

Børn: Laura Mathilde Jørgensen, født 5.4.1877 i Brande.
Jørgen Gerhard Jørgensen, se næste ejer.
Frederikke Henriette Jørgensen, født 30.6.1882 i Brande.
Marie Rasmine Jørgensen, født 20.12.1884 i Brande, død 26.2.1887 i Brande.

- Skøde:** 20.5.1914, tl. 29.5.1914 til Jørgen Gerhard Jørgensen, født 10.8.1880 i Brande, død 1955, ugift.
Gerhard Jørgensen byggede nye udhuse i 1916 og 1922, besætningen var på 2 heste, 4 køer, 4 ungræ, 4 får og 17 svin.
- Skøde:** 16.4., tl. 29.4.1920 til Reinholdt Madsen og Kristian Larsen.
- Skøde:** 28.4.,tl. 3.4.1924 til Peter Bølgård i Kibæk.
Peter Bølgård boede ikke på gården, men lejede bygningerne ud til forretninger og beboelse.
- Skøde:** 2.6.1956 til entrp. Hagbard Abildtrup, som fjernede de gamle bygninger og opførte Brande motorkompagni og "Solgården".

Matr. nr. 5 cf. m.fl. i Brande by, Ågade nr. 2.

Da Jørgen Gerhard Jørgensen havde solgt matr. nr. 5 b. flyttede han til en ny ejendom, som han havde bygget syd for den gamle gård. Denne ejendom kom til at ligge omtrent på samme sted, som den første gård der er omtalt under matr. nr. 4 a. og 5 a.

Skøde: 6.10.1954 til Verner Emil Pedersen, født 6.1.1920 i Karstoft, død 23.11.1984 i Brande, gift 15.11.1942 med Asta Johanne Jørgensen, født 20.4.1922 i Over Silstrup i Skarrild, død 1.1.1991 i Brande.

Børn: Frank Pedersen, født 26.9.1943 i Brande.
Carl Christian Pedersen, født 3.10.1945 i Brande, død 18.1.1961.
Kamma Thyde, født 3.2.1950 i Brande.
Flemming Meyer Pedersen, født 27.12.1952 i Brande.
Jette Meyer Pedersen, født 31.1.1955 i Brande.
Lars Meyer Pedersen, født 9.10.1956 i Brande.
Lene Meyer Pedersen, født 17.10.1964 i Brande.

Ved siden af landbruget havde Verner Pedersen øldepot for Thor øl. Jorden er nu udstykket og bygningerne benyttes til møntvaskeri.

Matr. nr. 6a. Brande by "Østergård".

Østergård var den første bebyggelse man mødte, når man for 200 år siden, kom fra Grarup til Brande. Gården lå hvor "Madsens Hotel" tidligere var placeret og der hvor nu Aldi supermarked ligger. Ved matriklen i 1664 er gården ansat til 5 tdr. ½ skp og 2 alb. i hartkorn. Gården hørte under krongodset og som fæstere nævnes

Iver Pedersen og
Thomas Jensen

De samme 2 personer er stadigvæk fæstere ved den næste matrikel i 1688, hvor hartkornet bliver reguleret til 4 tdr. og 2 fdk. I 1698 nævnes Thomas Jensen stadig på gården.

Skøde: 3.3.1721 fra Kronen til Anders Nielsen Vonge, som samtidig sælger den ene ½part af gården til Rasmus Nielsen i Skærlund.
Ved ekstraskatten i 1762 hører hele gården under Hastrup og fæsterne hedder:

Peder Jensen og
Laurs Christensen

Peder Jensen har et barn over 12 år og
Laurs Christensen har 2 børn over 12 år.

Peder Jensen er født ca. 1717 og død 1780 i Brande, han var født i Brande og søn af Jens Smed samme sted. Hans hustru er født ca. 1712 og død 1783 i Brande, hendes navn er ikke nævnt i kirkebogen.
Om den anden fæster Laurs Christensen vides intet.

I 1775 bliver Peder Pedersen Østergård gift med Mette Christensdatter fra Brandlund (han er sandsynligvis søn af Peder Jensen). De får 3 børn: Johanne, Maren og Peder, der alle dør som små. Mette Christensdatter dør 1782 i Brande, og Peder Pedersen bliver samme år gift igen med Karen Jensdatter, men de forsvinder fra gården, som før
1785 er blevet udskiftet og ejerne er nu:

<u>Niels Christensen Langkjær</u>	2-0-1-0
<u>Hans Jensen</u>	1-0-0-1½
<u>Christen Sørensen</u>	1-0-0-1½

De er alle tre selvejere, men jorden drives stadigvæk i fællesskab.

Ved udskiftningen af Brande by den 10. nov. 1800 bliver gården delt i 3, som får hver sit matr. nr.

Ejerne hedder ved samme lejlighed:

Niels Christensen Langkjær
Johan Jørgensen, Brandlund
Søren Jensen, smed

matr. nr. 6a.
matr. nr. 8a.
matr. nr. 9a.

Skøde: mellem 1763 og 1774 til Bertel Pedersen Arrevad, som var handelsmand og hosekræmmer i København, men som sikkert stammer fra Arvad.

Skøde: 13.8. 1774 fra Bertel Pedersen Arrevad til Niels Christensen Langkjær, se efterfølgende afskrift af skøde.

Skøde:

Jeg underskrevne Bertel Pedersen Arrevad, Borger og Hosekræmmer udi den kongelige Residensstad Kjøbenhavn, kiendes og herved vitterliggjør, at jeg med fri Vilie og Velberaad ihu haver solgt skiødet og afhændet, ligesom jeg og herved sælger, skiøder og afhænder fra mig og mine Arvinger til velagte Mand Niels Christensen Langkjær og Arvinger, et mig tilhørende Sted, beliggende i Coldinghus Amt, Nørvang Herred, Brande Sogn og Bye, "Østergaard" kaldet, som nu beboes af ovenmeldte Niels Christensen Langkjær og er samme Sted anslagen i Landmaalingens ny Matricuel for Hartk. 2 Tdr. 1 Fdk. hvilket foranskrevne Sted af foranmeldte Hartkorn 2 Tdr. 1 Fdk. med alle dens tilliggende Ejendomme, Herlighed og Rettighed, visse og uvisse, inden og uden Byen, af Ager og Eng, Kjær og Mose samt Fiskevand og Fægang, Tørvegrøft og Lyngslet, intet i nogen Maade af hvad Naun nævnes kand i nogen Maade undtagen, som nu tilligger og af Arilds Tid tillagt haver og dertil med rette ligge bør, ligesom det mig af forrige Ejer er tilskødet, saa velbemeldte Niels Christensen Langkjær maa og skal have, nyde, bruge og beholde til evig Arv og Ejendom, samt gøre sig samme Sted nyttig, som ham bedst ere vil og kan, siden jeg derfor haver annammet og oppebaaret min Betaling i rede Penge 80 rdl., skriver firssindstve Rigsdaler dansk curandt. Saa kiendes jeg for mig og mine Arvinger ingen ydermere Lod, Ret, Del eller Rettighed efter Dags at have til, eller udi ovenbemeldte Ejendom og Herlighed, som foreskreven staar, men bepligter mig og mine Arvinger, at hjemle fri og frelse tilstaa for hver Mands tiltale, som derpaa med rette kunde lade, og dersom forbemeldte Sted eller noget af dets tilliggende Ejendom mod Forhaabning skulle blive bemeldte Niels Christensen Langkjær eller hans Arvinger ved nogen Lov og Dom fravunden og formedelst min Vanhjemmel solgt, da forpligter jeg mig og mine Arvinger inden 6 Uger derefter, at betale ham eller Arvinger af forbemeldte Kjøbesum igien, og kan dette mit Skiøde til Tinge læses og protocoleres naar og hvor forlanges, uden mig derfor nogen Kald eller Varsel at give, til Bekræftelse haver jeg det egenhændigt underskrevet og forseglet, samt ombedet 2.de gode Venner her i Steden, Sr. Anders Røjen og Niels Bøgild samme til Vitterlighed at underskrive og forsegle.

København den 13 August 1774

Til Vitterlighed underskriver og forsegler.
Anders Røjen (LS) B. Arrevad (LS)
Niels Bøgild (LS)

NB. Påtegnet at Sælgerens Skøde ej er tinglæst m.v.

Kilde: Nørvang-Tørrild herreds skøde-og panteprotokol nr. 3 s.297.

Skøde: 12.6.1795 fra til Niels Christensen Langkjær
på 1/4part sted tillagt htk. 1-1-0-½, han ejer herefter ialt 3-1-1-1½.
Niels Christensen er født ca. 1740 i Lille Langkær og død 11.4.1805 i
Brande. Han var gift med Sophie Enevoldsdatter født ca. 1730, og død
7.3.1802 i Brande. Hun var gift 1.ste gang med Jens
i dette ægteskab var der 2 børn, nemlig Anne Jensdatter, gift med
Morten Pedersen i Toustrup ved Snejbjerg og Johanne Jensdatter, gift
med Niels Bøgild i Helsingør.
Et tingsvidne af 19.12.1806 fortæller, at pastor Lund i Brande den
30.3.1805 havde besøgt Niels Langkjær på hans sygeleje, for på
embeds vegne, at bringe hans jordiske anliggender i orden, for at der
ikke, hvis han skulle afgå ved døden, skulle opstå tvistigheder imellem
hans arvinger Der blev ved samme lejlighed talt om gårdens fremtid og
Hr. Arrevad og Morten Pedersen af Toustrup lovede den følgende dag,
at medbringe papir for at få dette beskrevet
Det ser imidlertid ikke ud til at være sket.
Den 23.4.1805 afholdes skifteforretning efter Niels Langkjær og hans
forhen afdøde hustru Sophie Enevoldsdatter.
Boet på 1.595 Rdl. deles mellem hans 3 helsøskende, 3 halvsøskende
samt hendes 2 børn af 1.ste ægteskab.

Skøde: ikke tinglæst til Christen Jakobsen Ågård, født ca. 1762 i Ågård, død
18.10.1835 i Brande, gift 11.5.1800 med Ellen Marie Pedersdatter fra
Blæsbjerg, de bliver skilt og Ellen Marie overtager senere gården.

Børn: Peder Christensen, født 6.4.1801 i Blæsbjerg
Birthe Christensdatter, født 26.12.1802 i Blæsbjerg
Mette Christensdatter, født 13.10.1805 i Blæsbjerg
Zidse Christensdatter, født 13.10.1805 i Blæsbjerg
Jakob Christensen, født 9.10.1808 i Brande
Kirsten Christensdatter, født 17.3.1811 i Brande
Søren Christian Christensen, født 1.10.1815 i Brande

Skøde: 25.3.1812,tl. 7.8.1812 til Niels Christensen i Uhre.

Skøde: 13.1.1816, tl. 18.1.1818 til Ellen Marie Pedersdatter, som samtidig
udsteder aftægtskontrakt til hendes fra skilte mand Christen Jakobsen
Ågård. Hun forpligter sig heri til at opføre et hus på gårdens jord
sønden for åen, på den såkaldte Enkehøj ager. Huset skal bestå af 7

fag bindingsværk med klinede vægge, strå og lyngtag, hvoraf de 3 fag skal være indrettet til beboelse med loft, vinduer og døre, skorsten og skillerum, samt 1 fag til lo og 3 fag til korn og hølade. Huset skal være færdigt inden 24.6.1816 og være til fri beboelse for Christen Jakobsen Ågård så længe han lever. Foruden huset modtager han årligt orskellige specificerede ydelser i naturalier.
I 1818 sælger hun 2/3 af gården til Kjeld Thomsem Langkjær, se matr. nr. 8a.

**Auktions-
skøde:**

8.12.1824, tl. 11.6.1830 til sognefoged Kjeld Pedersen i Dørslund.

Skøde:

18.6.1825, tl. 11.6.1830 til Peder Nielsen, organist, født 1794 i Uhre, død 24.1.1831 i Brande, gift 19.5.1823 med Maren Pedersdatter, født 1797 i Usseltoft, død 30.6.1829 i Brande.

Børn:

Peder Pedersen, født 27.3.1824, død 1 dag gl.
Tvillinger, dødfødt 22.1.1825, født for tidligt p.g.a. storm.
Johanne Pedersdatter, født 21.1.1826, er 1834 i pleje hos sin morbroder Christen Pedersen i Østerholm.
Christen Pedersen, dødfødt 27.8.1827.
Dødfødt pige 11.6.1828.
Ane Pedersdatter, født 13.6.1829, er 1834 i pleje hos sin farbroder Christen Nielsen i Brandlund.

Peder Nielsen var organist ved Brande kirke, en bestilling som ellers tilkom skoleholderen i Uhre, men den tidligere skoleholder i Uhre, Niels Nielsen, som var Peder Nielsens broder, var død i 1811 og hans fader, der også var skoleholder var afgået ved døden i 1820. Peder Nielsen har nok lært noget af faderen og er derfor blevet antaget til organist, et arbejde som blev af kort varighed p.g.a. hans tidlige død.

**Auktions-
skøde:**

27.2.1834, tl. 7.3.1834 til Niels Christoffersen fra Vindelev, født 1797, gift med Mette Nielsdatter født 1807.

Børn:

Christen Nielsen, født 21.3.1832 i Brande.

Skøde:

18.12.1834, tl. 26.11.1852 til Peder Nielsen, som i forvejen var ejer af matr. nr. 4a. i Brande (se der).
Peder Nielsen havde gården fæstet bort til:

Anders Madsen, født ca. 1818 i Snebjerg, gift med Mette Nielsdatter, født 1798 i Lundfod.

Børn:

Nicoline Poulsdatter, født 1831 i Brande.

Skøde: 1.7.1852, tl. 26.11.1852 fra Peder Nielsens enke til hendes plejesøn Niels Jensen Boulum, født 1822 i Skarrild gift med Birthe Marie Jensen, født 1830 i Brande.

Børn: Peder Anthon Nielsen, født 14.3.1854 i Brande.

Gårdene 4a. og 6a. som nu gennem 18 år har haft samme ejer får den 2.8.1856 bevilling til fire udstykninger, nemlig matr. nr. 6b.-6d.-4b. og 4a. Matr. nr. 6b.-6d. og 4b. sælges til købmand N.C.W.Sperling Matr. nr. 4a. forbliver en selvstændig ejendom, som ejes af Søren Jørgensen.

Skøde: 27.12.1856, tl. 18.12.1857 til Jens Kjeldsen Langkjær på matr. nr. 4d.-6a. og 6c. (se matr. nr. 8a-b.).
Jens Kjeldsen Langkjær ejer i forvejen matr. 8a. og 8b., hvor han driver en stampemølle, jernværk og farveri.
Efter købet af matr. nr. 6a. opfører Jens Kjeldsen et nyt farveri på nr. 6g., som 7.7.1871 bliver solgt til farver Jens Ernst Ferdinand Jensen.

Skøde: 24.3.1873, tl. 26.10.1877 fra Jens Kjeldsen Langkjær til hans søn Peder Jensen, på matr. nr. 4d.-6a. og 6c.
Peder Jensen er født 9.12.1851 i Brande og død 3.4.1877 i Brande, gift 1.12.1875 med Ane Johanne Jakobsdatter, født 26.2.1843 i Brande.
Hun blev gift 2. gang med Christen Pedersen Tarp.

Børn: Jens Kjeldsen Jensen, født 22.8.1876.

Gården "Østergård" bliver herefter helt opslugt af Brande by og drives ikke længere som landbrug.

Brandforsikring 29.10.1856

Brande by.

Jens Kjeldsens farveri, som befandtes således:

- A.** Et stuehus i syd 7 fag lang 8½ alen dyb, grundmur af 1 sten ler, 3 1/4 alen høj, overdelen fyr, tegl, strå og lyngtag, alt til beboelse med bræddeloft og bræddegulv, 2 skorstene og 1 ovn, tax. for 650 rdl.
- B.** Det østre hus 5 fag lang, 8 alen dyb, grundmur af 1 sten ler, 3 1/4 alen høj, overdelen fyr, tegl, strå og lyngtag, alt til farveri, med bræddeloft, 1 skorsten, tax. for 350 rdl.

Som inventarium fandtes:

1 presse, takseret efter ejerens opgivelse	100	
1 Varmedyppe	50	
1 Kolddyppe	10	
1 Farvekeddel nr. 1	pund kobber	30
1 " nr. 2.48	"	48
1 " nr. 3.64	"	62
1 Vandhjul 3½ alen i diameter		50
	ialt	<u>350 rdl.</u>
		<u>1350 rdl.</u>

NB. Det farveri, som Jens Kjeldsen Langkjær byggede på matr. nr. 6g. blev den 12.12.1868, af hans enke Ane Marie Pedersdatter, solgt til farver Jens Ernst Ferdinand Jensen. Han solgte den igen den 14.5.1888 til Johannes Martensen.

NB. Iflg. landbrugsministeriets bevilling af 1868 bliver "Østergård" nedlagt som landbrug, i stedet skal der op føres et hus, den gamle "Fynbogård".

Brandtaxation

Brande by. "Østergård"

Forsikring nr. 552/9, den 2. maj 1827.

Niels Christensens, nu Peder Nielsens gård, som forhen den 28. juli 1815 under hoved nr. 175 bi nr. 1 blev omtaxeret og forsikret for 450 rdl., fandtes nu således forandret:

A	Et stuehus i nord 10 fag 8 alen dyb, 7 fag loft 1 sten kakkelovn 2 skorstene og en bageovn, deraf 7 fag til værelse og beboelse og 3 fag til hestestald, egebinding, murede vægge og stråtag	130 rdl.
B	Det østre hus 7 fag 6½ alen dyb, til lade og fåresti, egebinding, klinede vægge og stråtag	40 rdl.
C	Det vestre hus 7 fag 7 alen dyb, til lade og fæstald, egebinding, klinede vægge og stråtag	<u>40 rdl.</u>
	ialt	<u>210 rdl.</u>

Matr. nr. 7a. Brande by.

Den sidste af de fire gårde, som ved udskiftningen udgjorde Brande by hørte oprindelig under Brande kirke. I forbindelse med udskiftningen af byens jorder blev dennes tilliggende delt mellem matr. nr. 2a., 3a., 7a. og 10a.. Matr. nr. 7a fik tildelt 2 tdr. hartk.

Ved matriklen i 1664 er ejeren Brande kirke og fæsterne hedder:

Iver Christensen og
Christen Sørensen.

Ved matriklen i 1688 hedder fæsteren stadig Iver Christensen, endvidere ses, at der er afgivet jord til et degneboel htk. 0-1-1-2. Iver Christensen fæster 3-7-1-1 htk.

Den 6. januar 1700 sælges kirkens gård i Brande, htk. 3-7-1-1, til Anders Vendelboe i Aarhus.

I 1762 ejes gården af Laurids Jensen Brandt på Brandholm og fæsterne hedder:

Jakob Pedersen og
Jens Pedersen

I 1785 hedder ejeren Madam Brandt på Brandholm, og fæsterne er:

Truels Christensen og htk. 3-0-0-0
Peder Amborg htk. 1-0-0-0

Herfra matr. 7a. Brande by, som i forbindelse med udskiftningen blev udflyttet til Brande mark og fik tillagt 2 tdr. hartk. Gården lå hvor nu Plantagevej 2 og 4 ligger.

Skøde: 18.6.1811 tl. 22.11.1811 fra Otto Arrevad på Brandholm til Christen Pedersen fra Lille Langkjær, født ca. 1741, død 14.7.1811, gift med Kirsten Jensdatter, født ca. 1748, død 29.7.1828 i Brande.

Børn: Mette Christensdatter, født 1775 i Ullerup
Peder Christensen, født 1778 i Ullerup, gift 21.7.1809 med Maren Pedersdatter fra Skærlund, nævnes 1811 som boende i Uhre. Maren er født ca. 1783.
Jens Christensen, født 1780 i Ullerup, gift 1.7.1809 med Ane Kirstine Dynesdatter fra Uhre, født ca. 1773.
Niels Christensen, født 1783 i Ullerup, nævnes 1811 som værende i Ejstrup.
Mette Christensdatter, født 1787 i Ullerup, gift med Søren Sørensen, Højgaard.
Maren Christensdatter, gift med næste ejer.

Skøde: 8.9.1812, tl. 25.9.1812 til Jens Jørgensen, født 1776 i Brande, død 1.5.1848 i Brande, gift 22.9.1811 med Maren Christensdatter, født 1787 i Give, død 19.1.1871 i Brande.
Hun blev gift 2.gang 18.5.1854 med Thomas Pedersen i Grarup, født 1790 i Ejstrup, død 17.7.1868 i Brande.

Børn: Jørgen Jensen, født 26.9.1813
Kirsten Marie Jensdatter, født 9.2.1815
Maren Jensdatter, født 22.12.1816
Christen Jensen, se næste ejer
Marie Jensdatter, født 1.1.1822, gift 24.10.1841 med Anders Jensen, født 28.4.1811 i Uhre
Sidsel Marie Jensdatter, født 22.7.1824 i Brande
Jørgen Jensen, født 18.2.1827 i Brande
Peder Jensen, født 21.9.1831 i Brande

Skøde: 31.12.1847, tl. 12.1.1849 til Christen Jensen, født 2.4.1819 i Brande, død 17.3.1890 i Brande, gift 5.4.1843 i Brande med Karen Thomasdatter, født 4.7.1813 i Lilholm, død 23.4.1883 i Brande.

Børn: Maren Christensdatter, født 15.2.1844, gift 8.12.1869 i Brande, gift med Søren Sørensen fra Grarup, født 1837.
Jens Christensen, født 11.7.1847, død 1847
Thomas Christensen, født 22.3.1850, død 1850.
Thomas Christensen, født 6.6.1851, se næste ejer.

Skøde: 11.12.1873, tl. 30.4.1875 til Thomas Christensen, født 6.6.1851, gift 5.12.1873 med Kirsten Sørensdatter, født 28.5.1853 i Thyregod.

Magesk.-skøde: 24.1.1877, tl. 2.5.1879 til Peder Andersen.

Skøde: 10.7.1880, tl. 16.7.1880 til Johan Rasmussen.

Magesk.-skøde: 25.1.1881, tl. 5.10.1883 til Peder Andersen, der måske er den samme, som tidligere har ejet gården. Ingen af de to sidste ejere er nævnt i folketællingen i 1880. Det er muligt, at gården allerede er nedlagt.

Skøde: 26.9.1883 til Hans Larsen.

Skøde: 3.4.1884, tl. 18.4.1884 til Jens Peder Laursen.

Skøde: 4.5.1885, tl. 3.7.1885 til Brande Plantningsaktieselskab.

Arealet blev herefter beplantet og udgør sammen med matr. nr. 4a. Brande plantage.

Skøde:

Undertegnede Kirsten Jensdatter, sal. Christen Pedersens enke af Brande, med Lauvæрге Jens Andersen Bjerre, gjør vitterligt, at jeg haver solgt og afhændet fra mig og mine Arvinger til min Svigersøn Jens Jørgensen og hans Arvinger, min iboende og selvejende gård og hovedparcel nr. 1. beliggende på bemeldte Brande Byes Mark, Brande Sogn, Nørvang herred, Vejle Amt, som står for hartkorn Ager og Eng 2 tdr. Bemeldte gård med påværende Bygninger og tilliggende Ejendomme af Ager og Eng, Hede og Mose, Græsning og Fiskevand med samme Rettigheder og Herligheder, som dertil nu ligger og mig det tilhørt haver samt påværende Besætning og Ind-og Udbo, levende og dødt, ligesom det nu er og forefindes, med samme Ejendomsret som jeg det selv ejet haver, efter min sal. Mands Skøde af 16. Juni f.å., som mig ved Skiftets slutning er overdraget efter vedlagte Skifteextrat af 4. Sept. Dette intet undtaget eller forbeholdt deraf i nogen Måde af hvad Navn nævnes kan skal herefter tilhøre forbemeldte Køber min Svigersøn Jens Jørgensen og hans Arvinger, såsom jeg derfor haver modtaget den imellem os accorderede Købesum 400 rdl. skriver firehundrede rigsdaler, hvorfor hermed gives ham fuldkommen Kvittering, så at jeg og mine Arvinger ingen ydermere Ret eller Rettighed kan have til samme i nogen Måde, men skal være ham og hans Arvinger tilhørende og ejende og derfor indestå ham for lovlig Hjemmel, hvilket hermed med underskrift bekræftes og af 2.de Vitterlighedsvidner stadfæstes.

Brande den 8. December 1812.

Kirsten Jensdatter

Sal. Christen Pedersens Enke med påholdende Pen.

*Som Lauvæрге underskriver Jens Andersen Bjerre
med ført Pen*

(LS)

Til Vitterlighed.

O. Arrevad

Hans Jensen

Skifteattest

I Overensstemmelse med Nørvang-Tørrild herreds Skifteprotokol attesteres herved på forlangende, at ved Skifteslutning af 12. Nov. 1811 efter afgangne Christen Pedersen i Brande blev de Stærvboen tilhørende løse og faste Ejendomme hvoriblandt en Selvejergård i Brande af hartk. Ager og Eng 2 tdr. der ejes efter Skøde af 16. Juni 1811 overdraget den afdødes enke Kirstine Jensdatter til fuldkommen Ejendom og Rettighed med de Rettigheder og Byrder, som Stærvboet deraf var i Eje og Besiddelse.

Herredskontoret i Vejle d. 4. Sept. 1812

A. Stenstrup

Matr. nr. 7c. Brande by.

Gården, der er udstykket fra matr. nr. 7a., lå ca. midt i det nuværende Brande plantage, ca. 200 m. vest for bebyggelserne på Skovbrynet.

Skøde: 31.5.1879, tl. 16.7.1880 fra Peder Pedersen til Jens Peder Johansen, født 26.4.1845 i Andkær, død 1927 i Brande, gift med Karen Kristensen, født 21.1.1856 i Skerriis, død 1924 i Brande.

Børn: Kristiane Johansen, født 30.1.1885 i Brande.
Ane Thomine Johansen, født 16.9.1889 i Brande.
Aksel Hvide Johansen, født 20.8.1892 i Brande, gift 16.10.1917 med Karen Marie Sørensen.
Valdemar Johansen, født 23.8.1897 i Brande.
Åge Johansen, født 20.3.1902 i Brande.

Skøde: 15.12.1881, tl. 3.6.1887 til Otto Andreas Jensen, husmand og væver, født 13.3.1851 i Vonge, gift 1.8.1874 med Ane Marie Madsen, født 1.1.1851 i Blæsbjerg, Brande sogn.

Børn: Jens Karl Jensen, født 1.6.1881, død 24.1.1882 på Brande mk.
Karl Emil Jensen, født 29.3.1883 i Brande.
Martin Alfred Jensen, født 5.7.1890 i Brande.

Skøde: 17.12.1889, tl. 7.2.1896 til Niels Kjærsgård Kristensen, født 1864 i Sdr. Omme, gift med Ane Laurine Lauridsen, født 1867 i Vorbasse.

Børn: Ane Marie Kjærsgård, født 21.9.1890 i Brande.
Laurids Nielsen Kjærsgård, født 5.4.1893 i Brande.
Ane Kirstine Kjærsgård, født 11.5.1895 i Brande.

Skøde: 23.3., tl. 27.5.1897 til Søren Lars Pedersen, gift med Maren Andersen.

Skøde: 7.2., tl. 21.2.1902 til Jakob Severin Møller.

Skøde: 19.9., tl. 7.10.1910 til dyrlæge Hans Møller Jensen, sognefoged Laurids Peder Laursen, gæstgiver Laurits Senius Lauritsen samt folketingsmand Niels Christian Jensen.

Herefter bliver arealet tilplantet og deklareret som fredskov.

Matr. nr. 8a. og 11a. i Brande by.

Gården er udstykket fra den gamle "Østergård" i Brande by og er placeret i det som nu kaldes "Stampen".

Skøde: 25.2.1818, tl. 4.12.1818 fra Ellen Marie Pedersdatter til Kjeld Thomsen, født 1779 i St. Langkjær, død 10.10. 1854 i Brande, gift 27.11.1808 med Ane Marie Jensdatter fra Lilholm, født 1782, død 14.2.1842. Kjeld Thomsen blev gift 2. gang 28.6.1842 med enken Maren Pedersdatter i Brande, født 1797 i Holtum.

Skøde: 24.12.1827 fra Knud Pedersen i Dørslund til Kjeld Thomsen på matr. nr. 11a.

Børn: Thomas Kjeldsen, født 23.9.1810 i Langkjær, se Langkjær vandmølle, som han byggede i 1855. Jens Kjeldsen Langkjær, se næste ejer.

Købekontakt imellem Ellen Marie Pedersdatter i Brande, som sælger og Kjeld Thomsen Langkjær, som køber.

- 1 Jeg Ellen Marie Pedersdatter sælger hermed til Kjeld Thomsen Langkjær tvende tønder hartkorn af min ejende og iboende gård, beliggende i Brande by og sogn, Nørvang Herred, Vejle amt, med hvad ager, eng, hede og mose, samme efter opmåling og taxation tilkommer og bestemmes, Skellet fra det vestre ende af gavlen i sønder og nord, således at det eng og agermark, som er østen for samme, sønden for åen skal så meget agermark i lige linie nordefter tillægges, som hartkornet kan tilkomme hvorefter skellet bestemmes ved nordsiden. Tillige erholder køberen sin anpart af det til gården hørende engskifte ved Skærlund å "Evigthed" kaldet fra østerenden, samt anpart til 2.de tdr. htk. af alt til gården hørende heder og moser.
2. Med ovenmeldte ejendom følger 10 fag hus fra den østre ende af stuehuset undtagen loft, døren med dørstængerne og vinduerne med karmene af de 5 østre fag som sælgeren forbeholder sig, alt iøvrigt af de ommeldte 10 fag hus med sylsten og stenbro langs med samme skal tilhøre køberen, dog på vilkår, at han bortflytter det fra stedet
- 3 Den imellem Ellen Marie Pedersdatter og Christen Ågård oprettede kontrakt tilsvares og opfyldes af køberen, eller ejeren af ermeldte 2.de tdr. htk., dog beholder Christen Ågård det stykke eng ved Skærlund å, og det mark som tilhører Ellen Marie Pedersdatter til brug i sin livstid efter kontakten, da det efter hans død igen tilfalder Ellen Marie eller arvinger.
- 4 Det hus som Christen Ågård nu beboer skal efter hans død tilhøre køberen eller hans arvinger, med loft, vinduer og døre, sengesteder og alt hvad nagelfast er tilligemed avl og gødskning som befindes til og ved huset.

5. Af den avl som er sået til gården samt det jord, som er i brug nyder køberen de 2/3 og sælgeren 1/3 af avlingen indtil sammes udbrug, ligesom og køberen i foråret 1817 skal have de 2/3 af alt hvad gødskning og træk som findes i og ved gården, hvilket han må udføre på sin købte lod.
6. Sælgeren skal snarest muligt lade ejendommen udskifte og skal køberen betale de 2/3 af sammes omkostninger og sælgeren 1/3 af samme.
7. Alle kongelige skatter og påbudne svarer sælgeren til 1. maj 1817 og derefter svarer køberen og sælgeren hver af sit hartk.
8. Køberen forbinder sig til at betale for ermeldte hus og ejendom 975 rdl. hvoraf 475 rdl. betales i juni termin 1817 og 500 rdl. til 11. dec. 1817 hvorimod sælgeren meddeler køberen frit og lovligt skøde.

At denne købekontrakt således er oprettet og skal efterkommes af os begge bekræftes hermed med vore hænders underskrift i vidners overværelse.

Brande den 9. dec. 1816

Som sælger Ellen Marie Pedersdatter m.f.p.

Som køber Kjeld Thomsen Langkjær

Som Lauvæрге Christen Thygesen

Til vitterlighed underskriver Christen Thomsen og Iver Madsen

På den udflyttede gård indrettede Kjeld Thomsen et hammerværk som blev drevet med vandkraft. Her blev der smedet høleer og andre landbrugsredskaber, samme sted var der også stampemølle.

I en brandforsikring fra 2. maj 1827 kan det ses hvorledes Kjeld Thomsens første stampemølle og gård var indrettet.

A.	Et stuehus i sønder, 11 fag lang, 11 alen dyb, loft overalt, 3 fag gulv, 1 stenkakkelovn og 1 skorsten, 2 fag kælder, deraf 8 fag til værelser, beboelse og husholdning og 3 fag til stampemøllehus og smedeværksted med 1 esse og 1 ambolt, 1 stampetrug med 4 køller, 1 vandhjul med aksel, brændt mur og stråtag. Tax. til	440 rdl.
B.	Det vestre hus 8 fag lang 7½ alen dyb, til lade og fåresti, brændt mur og stråtag. Tax. for	90 rdl.
C.	Det nordre hus 14 fag lang, 8½ alen dyb, til lade og port brændt mur og stråtag. Tax. for	130 rdl.
D.	Det østre hus 14 fag lang, 8½ alen dyb, til heste og fæstald, brændt mur og stråtag. Tax. for	90 rdl.
	<u>ialt</u>	<u>750 rdl.</u>

Det var den første form for industri i Brande by og den blev drevet af Kjeld Thomsen indtil ca. 1842, hvor han afstod til sin søn. Herefter nedsatte Kjeld Thomsen sig som købmand i Brande by.

Skøde: ca. 1842, ikke tl., til Jens Kjeldsen Langkjær, født 7.6.1813 i Langkjær, død 1.8.1867 i Brande, gift 14.5.1842 med Ane Marie Pedersdatter, født 1809 i Assing, død 3.2.1894 i Hved i Assing sogn.

Børn: Ane Marie Jensdatter, født 2.6.1843 i Brande, gift 8.2.1872 med Niels Christensen fra Timring.
Kirstine Jensdatter, født 29.12.1844, gift 2.11.1871 med Johannes Christensen fra Sdr. Askær.
Kjeld Jensen Langkjær, født 16.3.1846, død 19.9.1847 i Brande.
Kjeld Langkjær Jensen, se næste ejer.
Peter Jensen, født 9.12.1851, se matr. nr. 4d.6a.6c. i Brande

Efter at Jens Kjeldsen havde overtaget stampemøllen og hammerværket udbyggede han sin industri, til også at omfatte et farveri, som er opført inden 1847, idet han i 1847 forpagter farveriet til Johan Erik Nørlev for en periode af 10 år, fra den 1.11.1847.

En brandforsikring fra 21.1.1848 fortæller, at Jens Kjeldsens farveri lå syd for fabrikken (hammerværket) og bestod af en bygning i øster og vester, 9 fag lang, 9½ alen dyb, til farveri og beboelse med bræddeloft, 2 fag bræddegulv, 2 skorstene, samt en kvist på 1½ fag ind over huset, ligeledes med bræddeloft og bræddegulv, grundmur i den nordre side og østre ende og fyrrbinding med murede vægge i den søndre side og vestre ende. Strå og lyngtag. Tax. for 500 rdl.

Den 1.5.1853 forpagtede Jens Kjeldsen hammerværket til Jens Peder Pedersen Kjær for en periode af 20 år.

De to forpagtere nævnes ikke ved folketællingen i 1855, derimod nævnes Harke Martensen som farversvend, han er i 1860 farver i det nye farveri, som Jens Kjeldsen i 1856 har opført på matr. nr. 6a. i Brande by.

Den 27.2.1865 får Jens Kjeldsen bevilling til, at hans stampemølle for fremtiden må bære navnet "Langkjærsminde".

Till: 18.11.1867 for Jens Kjeldsens enke Ane Marie Pedersdatter til at sidde i uskiftet bo.

Skøde: 25.5.1872 og 21.3.1879, tl. 9.4.1880 til Kjeld Langkjær Jensen, født 4.10.1847, død 24.7.1880, gift 1.6.1872 med Ane Kirstine Mortensdatter, fra Brandlund, født 1845.
Hun blev gift 2.gang med Marthinus Sørensen.

Børn: Kirstine Jensen, født 9.8.1872, død 3.12.1932 i Brande, gift 20.10.1893 med Anders Chr. Christensen, født 6.6.1864 i Bøllund, død 18.1.1940 i Langkær.
Ane Johanne Langkjær Jensen, født 28.12.1873 i Brande, død 16.8.1874 i Brande.
Ane Johanne Langkjær Jensen, født 16.7.1876 i Brande, gift med bagermester Peder Heinrich Meeder, født 1863 i Hejnsvig, de flyttede senere til Sønderborg og Vejle.
Jens Kjeldsen Langkjær Jensen, født 17.7.1878, gift med Anne. De boede på Vejlevej nr. 9 J.K.L.J..fik 26.5.1950 bevilget navneændring til Jens Kjeldsen. Han var fabrikant i Brande
Kjeldsine Langkjær Jensen, født 9.7.1880, død 17.10.1880.
Kjeld Langkjær Sørensen, født 14.6.1882, død 1969 i Brande, gift med Margrethe Pedersen, født i Arnborg, død 20.11.1922 i Brande.
Morten Frandsen Sørensen, født 23.5.1884 i Brande, død 14.8.1887 i Brande.
Søren Dam Sørensen, født 6.4.1886 i Brande. Han flyttede til Green i Arnborg sogn.

Skøde: 28.4.1888, tl. 4.5.1888 fra Marthinus Sørensen til fabrikant Harke Martensen, født 1.1.1832 i Leck i Slesvig, død 5.7.1908, gift med Oline Adolfine Marie Sperling, født 3.9.1826 i Horsens, død 11.3.1889.

Børn: Anna Katinka Conradine Martensen, født 29.1.1858 i Brande.
Johannes Heinrich Christian Martensen, født 20.1.1860 i Brande, død 6.1918 i Brande, gift 2.8.1887 med Rasmine Andreasen, født 24.5.1866, død 1899.
Martin Ferdinand Martensen, født 25.9.1861.
Edvard Vilhelm Julius Martensen, født 24.2.1863, død 15.5.1867.
Harke Julius Martensen, født 13.7.1868.

Harke Martensen var nu vendt tilbage til det sted, hvor han i 1852 var ankommet fra Tyskland, og hvor han dengang blev ansat som farversvend hos Jens Kjeldsen Langkjær. Han havde i den mellemliggende periode drevet farveri i Arvad Mølle.

Skøde: 18.10.1898, tl. 20.1.1899 til farver Johannes Heinrich Christian Martensen, født 20.1.1860 i Brande, død 13.6.1918 i Brande, gift 2.8.1887 med Rasmine Andreasen, født 24.5.1866, død 1899.

Johannes Martensen har nok ikke boet i "Stampen", idet han allerede i 1888 købte farveriet på matr. nr. 8g. inde i Brande by, hvor han senere udbyggede fabrikken. Ved folketællingen i 1901 beboes gården i Stampen af følgende: Chr. Thomsen, født 29.1.1858 i Linå, uldspinder Chr. Christensen, født 31.7.1876 i Skarrild, arbejdsmand Bertel Adolf Lind Jensen, født 11.2.1886 i Skarrild, tjenestekarl.

- Skøde:** 4.8.1910, tl. 14.10.1910 til Niels Jessen Hansen, født 13.1.1878 i Tistrup, gift med Ane Marie Hansen, født 5.7.1883 i Lem.
- Magesk. skøde:** 3.1.1912, tl. 12.1.1912 til Hans Peter Andersen.
- Skøde:** 23.6.1913, tl. 27.6.1913 til Christian Schnedler, Niels Christian Andersen Therkelsen, Peder Christensen (Prangboel) og Magna Nissen Jøker.
De opretter interessentselskabet Brande fiskeriselskab "Stampen", hvor Chr. Jensen i 1918 bliver bestyrer og senere ejer (se matr. nr. 8am).
- Skøde:** 17.5.1922., tl. 1.6.1922 til Frederik Christian Hansen, som boede i den gamle Stampegård, der lå umiddelbart nordvest for de nuværende bygninger, som dengang beboedes af Chr. Jensen.
- Skøde:** 1.3.1926, tl. 4.4.1926 til Handelsmand Peder Martin Pedersen.
- Skøde:** 22.9.1927 til Kristian Frandsen Dahl, født 28.6.1902, gift 21.3.1926 i Ørnhøj med Ane Kirstine Jensen, født 1.5.1903.
- Børn:** Johannes Jensen Dahl, født 1.5.1928 i Brande.

Stuehuset var opført i bindingsværk og lå langs med kanalen, udbygningerne lå vinkelret herpå. Bygningerne blev revet ned i 1930 og jorden, hvor bygningerne havde ligget, blev solgt til fiskeriejer Chr. Jensen.
Herefter blev der opført en ny gård ved Hyvildvej, nu Hyvildvej nr. 35.
- Skøde:** 24.3.1931 til Laurids Lauridsen og Jens Graversen.
- Skøde:** 7.11.1931 til Nis Schmidt Hansen.
- Skøde:** 15.1.1936 til møller Hans Peter Hansen Lindekilde.
- Skøde:** 25.9.1936 til M.R. Ulbæk.
- Skøde:** 28.9.1936 til Arnold Larsen.
- Aukt.:** 4.3.1938, tl. 15.3.1938 (tvangsauktion).
- Skøde:** 14.3.1940 til fabrikant H. Martensen, som lader gården drive videre ved hjælp af bestyrer.
- Skøde:** 22.3.1953 til Martensens fabrik a/s, som 1966 flyttede fabrikken ud på gårdens jorder.

NB. Da Johannes Martensen i 1910 solgte gården til Niels Jessen Hansen var det med undtagelse af maskiner i spinderiet, axelledninger og hængebukke samt 2 kakkellovne efter nærmere aftale, samt besætning, avls- og mejeriredskaber. Endvidere er det en betingelse, at vandkraften ikke fremtidig benyttes til drivning af uldspinderi og væveri. Endvidere skal køberen respektere den aftale der den 4. maj 1888 er truffet med ejeren af matr.nr. 4a. om opstemning og benyttelse af vand m.m.

Brandtaxation.

Brande mark, "Brande stampemølle"

Forsikring nr. 552/8, den 2. maj 1827.

Kjeld Thomsens gård hvori efter bevilling er indrettet hølefabrik, stampe- og valkeværk. Hoved nr. 175, bi nr. 4.

A.	Et stuehus i sønder, 11 fag 11 alen dyb, loft overalt, 3 fag gulv, 1 stenkakkelovn og 1 skorsten, 2 fag køller, heraf 8 fag til værelse, beboelse og husholdning og 3 fag til stampemøllehus og smedeværksted med 1 esse og 1 ambolt, 1 stampetrug med 4 køller, 1 vandhjul med aksel, brændtmur og stråtag	440 rdl.
B.	Det vestre hus 8 fag 7½ alen dyb til lade og fårest, brændtmur og stråtag	90 rdl.
C.	Det nordre hus 14 fag 8½ alen dyb til lade og port, brændtmur og stråtag	130 rdl.
D.	Det østre hus 8 fag 7½ alen dyb til heste og fæstald, brændtmur og stråtag	<u>90 rdl.</u>
		<u>ialt 750 rdl.</u>

Brandtaxation

Brande mark, "Brande stampemølle"

Kjeld Thomsens jernfabrik og stampeværk, forsikret under hovednr. 175, bi nr. 4, befandtes nu således:

A.	Et stuehus i vester 12 fag 12 alen dyb alt til beboelse med bræddelofter, 3 fag bræddegulve, 2 skorstene, 1 bageovn, dels grundmur og dels egebinding med murede vægge strå og lyngtag	400 rdl.
-----------	--	----------

Stampen Vandmølle.
Vandmøllen blev opført som stampemølle af Kjeld Thomsen omkring 1816.
Tegner: kunstner Alex Secher (1913-1989)

- B.** *En bygning tilbygget stuehusets søndre ende til høle- og jernværksted samt stampeværk, 7 fag 12 alen dyb og deraf det som heri forefandtes Ønskedes de til stampeværket henhørende dele, bestående af 2 stamper med trug drev, endvidere 4 bælgel med tilbehør af vandhjul, aksel m.v. 1 drikkel med hjul, det hele var forsynet med loft egebinding, murede og klinede vægge, strå og lyngtag* 420 rdl.
- C** *Et hus østen for værkstedet, 7 fag 6½ alen dyb hvori forefandtes 2 vandhjul med aksler, hvoraf det ene står uden for bygningen, endvidere 2 knaghjul med drev, 1 remskive, huset består af egebinding, murede vægge, strå og lyngtag* 400 rdl.
- D** *Det søndre hus 12 fag 8½ alen dyb til heste, bæster og port med 3 fag bræddeloft, strå og lyngtag.* 100 rdl.
- Efter ejerens forlangende blev de grundmurede vægge undtagen fra forsikringen.*
- E.** *Det østre hus 16 fag 8 alen dyb til lade, port og karlekammer med 4 fag bræddelofter, strå og lyngtag* 100 rdl.
- Efter ejerens forlangende blev de ydre mure undtagen af forsikringen.*
- F** *Det nordre hus 12 fag 8½ alen dyb til lade, stald og svinesti, strå og lyngtag.* 80 rdl.
- ialt 1.500 rdl.

Forsikring nr. 837/1 den 13. maj 1842.

Matr. nr. 8b. Brande by.

Udstykket fra matr. nr. 8a.

Gården er bygget af Kjeld Thomsen Langkjær og den var placeret ca. der hvor Stampen nr. 8 nu ligger.

Skøde: 11.12.1830, tl. 24.6.1831 fra Kjeld Thomsen Langkjær til hans søn Thomas Kjeldsen, født 23.9.1810, gift med Abelone Kirstine Nielsdatter (se Langkjær vandmølle).

Skøde: tinglæst 30.8.1833:
Kiendes jeg undertegnede Thomas Kjeldsen og herved vitterliggjør at jeg haver solgt, skiødet og afhændet fra mig og mine arvinger, til min broder Jens Kjeldsen og hans arvinger, en mig tilhørende parcel nr. 2, som er beliggende på Brande byes mark i Brande sogn, Nørvang Herred, Vejle amt, som er ansat for htk. ager og eng 4 skp.3.fdk. 2½ album. Bemeldte sted med påværende bygninger og tillagte ejendomme, ager og eng, hede og mose, med samme rettigheder og herligheder, som dertil nu ligger og mig det tilhørt haver, efter min derpå havende parцelskøde af 11 dec. 1830, tinglæst 24.6.1831, intet undtagen eller forbeholden deraf i nogen måder af hvad navn nævnes kan, skal herefter tilhøre forbemeldte min broder Jens Kjeldsen og hans arvinger, såsom jeg derfor har modtaget den imellem os accorderede kiøbesum 200 rdl. skriver to hundrede rigsbankdaler sølv, hvorfor herved kvitteres så jeg eller arvinger ingen videre ret eller rettighed kan have til samme i nogen måde, men skal herefter være ofte bemeldte min broder Jens Kjeldsen tilhørende og ejende, hvorfor jeg indestår ham for lovlіg vanhjemmel, hvilket herved med min underskrift bekræftes og af 2.de vidner stadfæstes.

Skrevet på Brandholm den 26. febr. 1833.

Thomas Kjeldsen

Til vitterlighed: O. Arevad. Laurs Nielsen, Worslunde

I anledning af ovennævnte handel er betalt til Brande sogns fattigkasse 8 mk.
Brande præstegård den 21.8.1833
N. Lund sognepræst

Vedr. Jens Kjeldsen, se matr. nr. 8a.

Skøde: 10.10.1874, tl. 13.11.1874 fra Jens Kjeldsens enke Ane Marie Pedersdatter til Anders Christensen, Odderbech i Thyregod.

- Skøde:** 24.11.1875, tl. 24.4.1876 til Anders Christensens arvinger enken Ane Kathrine Christensdatter, Christen Andersen, Niels Chr. Andersen og Christen P. Andersen.
- Skøde:** 25.6.1897, tl. 23.7.1897 fra Ane Kathrine Christensdatter Niels Chr. Andersen og Chr. P. Andersen til Christen Andersen, Thyregodlund, på de 3 første andele i matr. nr. 8b.
Ingen af de her nævnte personer har boet på ejendommen, der tilsyneladende har været udlejet og bl.a. beboet af folk med tilknytning til stampemøllen. I perioden 1897 -1899 bliver en del af jorden udstykket, nemlig matr. nr. 8c. d. e. f. g. h. og 8i.
- Skøde:** 23.6.1899, tl. 15.9.1899 til farvemester Johs. Martensen på ejendommen med jord og bygninger.
- Skøde:** 25.4.1913, tl. 6.2.1914 til hotelforpagter Diderik Andersen i Brande.
I forbindelse med dette skøde nævnes intet om bygninger. Det må derfor antages, at disse er blevet fjernet. Den 22.1.1914 overdrages ejendomsretten til Diderik Andersens enke, Hansine Poulina Marie Elisabeth Møller.

Matr. nr. 8d. Brande by. Engtoften nr. 1.

Ejendommen er udstykket fra nr. 8b., bygningerne er opfØrt 1923.

Skøde: 14.1.1925, tl.13.2.1928 fra Harke Martensen til farvermester Thorvald Hansen, født 29.5.1893 i Husby, Grejs sogn, gift 17.11.1918 i Hjermitslev med Ane Andersen Bak, født 27.8.1896 i Hjermitslev.

Thorvald Hansen havde den 14.1.1925 købt matr. nr. 8q af C.H. Thomsen og Søren Overgård Nybygger, 14.1.1931 købte han matr. nr. 8au af Kristian Frandsen Dahl.

Børn: Egon Hansen, født 2.6.1922 på Brandlundvej.

Skøde: 29.7.1931 til Anders Pedersen

Skøde: 31.3.1932 til Thorvald Hansen

Skøde: 4.8.1932 til Harke Martensen

Skøde: 12.11.1932 til togfører M.N. Abrahamsen

Skøde: 19.10.1938 til Niels Iver Nielsen (Krejbjerg), født 10.3.1896, død 29.3.1975 i Blåhøj.
Krejbjerg var handelsmand og hans navn fremgår af flere ejendomshandler.

Skøde: 9.6.1942 til Søren Egsgård Jensen (Søren Bundgård), født 7.7.1883 i Flø, død 2.3.1972 i Brande, gift 27.4.1912 med Karen Sørine Søndergård, født 16.3.1891 i Lundfod.
Han blev gift 2.gang 25.4.1929 med Ellen Margrethe Pedersen, født 8.5.1901 på Fyn, død nov. 1963 i Brande.

Børn: Jens Nørgård Jensen, født 21.2.1917, gift med Ebba, bosat i Flø.
Helga Christensen Jensen, født 4.6.1920, gift med Sigvald Christensen.
Knud Jensen, født 15.11.1929, gift med Helga Zacho Jensen, bosat i Brande.
Anna Margrethe Jensen, født 20.1.1931, død 3.8.1983, gift med Knud Hornstrup, bosat i Bedsted.
Karen Jensen, født 23.8.1935, se næste ejer.
Inge Lise Jensen, født 13.5.1940, gift med Peder Lindstrup fra Bjerregård.

Skøde: 1968 til Ib Hansen, født 21.12.1935, gift 27.9.1959 med Karen Jensen, født 23.8.1935 i Brande.

Børn:

Claus Egsgård Hansen, født 10.6.1960

Jette Egsgård Hansen, født 4.6.1962

Charlotte Egsgård Hansen, født 21.1.1964

Gården blev nedlagt som landbrugsejendom i 1953.

Matr. nr. 8am. Brande by. Stampen nr. 10.

Skøde: 18.3.1922, tl. 31.5.1922 fra fiskeriselskabet "Stampen" til bestyrer Christian Jensen, født 28.2.1893 i V.Nebel, død 4.6.1941 i Brande, gift med Jensine Kirstine Vestergård Therkelsen, født 27.3.1896 i Hedegård ved Ejstrupholm, død 26.9.1971 i Brande. Christian Jensen får den 31.3.1930 skøde på det stykke jord hvorpå den gamle "Stampegård" var beliggende.

Børn: Margrethe Jensen, gift med næste ejer.
Karen Jensen, født 23.10.1921, gift 17.10.1941 med Wilhelm Lønvig, født 29.3.1919 i Århus, bosat i Hedensted.
Ingeborg Jensen, født 11.9.1922, gift 11.9.1941 med Åge Juhl Pedersen, født 4.8.1917 i Gesten, bosat i Holstebro.
Else Jensen, født 6.7.1924, gift 1.5.1949 med Vagn Voldby Philipsen, født 16.11.1923 i Odense, død marts 1989, bosat i Brande.
Anna Jensen, født 24.2.1926, bosat i København.
Ellen Jensen, født 19.9.1927, gift 8.5.1948 med Frits Kjærsgård Christensen, født 12.7.1924, bosat i Bjert.
Gerda Jensen, født 18.4.1929, gift 9.6.1946 med Anker Præstegård, født 5.2.1924 i Grindsted, død i Ejstrupholm, hvor han var borgmester.
Erik Jensen, født 21.3.1931, gift med Ritha, plejehjemsbestyrer i Tebstrup, bosat i Skanderborg.
Kristian Jensen, født 13.6.1941, gift 28.11.1964 med Emmy Lang Nielsen, født 21.11.1942, bosat i Skanderborg.

Skøde: 4.6.1947 til Johannes Schiøtt Madsen, født 21.7.1911 i Blæsbjerg i Brande, gift 17.10.1941 med Margrethe Jensen født 29.7.1920 i Brande.

Børn: Henning Schiøtt Madsen, født 15.10.1943 i Brande, gift 1.9.1973 med Hanne Birgit Risgård Christensen, født 4.7.1943 i Struer, bosat i Struer.
Torben Schiøtt Madsen, født 6.9.1946 i Brande, gift 9.10.1982 med Susanne Haunstrup Bach, født 13.1.1959, bosat i Hammerum.

Johannes og Margrethe bor stadig i de bygninger, hvor der tidligere har været beboelse til den gamle vandmølle, som var bygget af Jens Kjeldsen Langkjær.

Matr. nr. 8k. Brande by.

Udstykket fra matr. nr. 8b.

Ejendommen har ligget ved Stampevejen, i baghaven til Vejlevej nr. 54. De gamle bygninger blev fjernet i 1947.

Skøde: 18.3.1900, tl. 15.6.1900 fra Johs. Martensen til landpost Peder Larsen Langkjær, født 3.6.1861 i Gaurslund, død 11.6.1943 i Brande, gift 1. gang med Ane Laura Laursen, født 14.9.1862 i Thyregod, død 25.5.1907 i Brande.
Peder Larsen blev gift 2. gang med Karen Sørensen, født 14.6.1864 i Thyregod, død 3.6.1931 i Brande.
Peder Larsen fik den 2.8.1911 skøde på matr. nr. 8p. i Brande.

Børn: Jenny Martine Kathrine Langkjær, født 24.10.1893 i Brande, død 14.4.1903 i Brande.
Emma Langkjær, født 10.10.1895 i Brande.
Åge M. Langkjær, født 11.7.1897 i Brande.
Mette Marie Langkjær, født 1.9.1899, gift 2.8.1927 med Søen Andreas Eriksen, født 24.7.1899 i Fårevejle.
Erna Langkjær, født 11.11.1901 i Brande.

Skøde: 1.7., tl. 21.7.1916 til enkefrue Hansine Pouline Marie Elisabeth Andersen, som i forvejen var ejer af matr. nr. 8b. i Brande.
Ejendommen er herefter ophørt som landbrugsejendom.

Matr. nr. 8o Brande by, Bymarken nr. 1

Ejendommen er udstykket fra matr. nr. 8b.

Skøde: 5.2.1935 fra arvinger efter Jakobine Knudsen, f. Schnedler til maskiningeniør Ejner Beck Rasmussen, født 20.3.1899 i Brande, død 1984 i Brande.

Ejner Rasmussen købte en ubebygget grund, beliggende mellem den gamle bygrænse og Stampevejen. På grunden byggede han en ejendom, som blev indrettet til beboelse og hønseri, senere var der også pelsdyravl.

I 1949 lejede han hønseriet ud til Øjvind Wemmelund, som senere købte dette.

Ejner Rasmussen byggede herefter et hus på Engtoften 28, som han indrettede til beboelse og Ungdommens hus, Aktivitetshus, fra 1960 selvejende institution.

Skøde: 14.11.1956 til Øjvind Wemmelund, født 25.8.1919 i Givskud, gift 28.6.1946 med Marie Alsing Andersen, født 8.9.1914 i Gunderup i Vendsyssel.

Hønseriet og beboelsen blev i forbindelse hermed udstykket fra matr. nr. 8o og fik matr. nr. dm-dl. De drev hønseriet indtil 1970 hvorefter jorden blev udstykket til beboelse.

Børn: Karin Wemmelund, født 2.6.1949.
Hanna Wemmelund, født 2.3.1952.

Brande omkring 1906

Ejner B. Rasmussen holdt i 1950 et foredrag i Brande Rotary Klub. Hans manuskript herfra er bevaret og heri fortæller han om Brande by og hvorledes den så ud ca. 1906.

Byen var samlet omkring landevejen Vejle-Herning, nuværende hovedvej 18, dengang en grusvej med vejgrøfter og tilhørende grusdynger, gennem byen en allé af poppeltræer.

Byens vigtigste bygninger var Kirken, Præstegården, Skole og Kro.

Mod syd var byens grænse Brande å, som i dag har samme forløb. Mod nord landbrugsjord, Nørregade var en markvej, Jernbanen var ikke anlagt.

Forbindelsen med omverdenen skete med postvogn fra Vejle til Herning, et festligt syn når den gule vogn med påmonteret postbox, bemandet med kusk og postfører i røde og blå uniformer ankom og afgik fra posthuset, senere blev postvognen Brande-Herning erstattet med dagvogn.

Postvognen kom til Brande om morgenen kl. 8.30 fra Vejle og afgik om aftenen kl. 19.00 til Vejle.

Byen havde hverken vandværk eller kloak, elværket startede først i 1910, telefon var en sjældenhed, byens indbyggertal var ca. 5-600.

Vi starter turen gennem byen og begynder ved den gamle bygrænse, nu 39 km.-stenen på A.18.

Mod nord var en granplantage på ca. 15 tdr. land mod vejen fra 39 km-stenen og til hvor nu Vejlevej 39 ligger.

Plantagen var anlagt omkr. 1900 af daværende møller Hans Kristensen og skræddermester Jens Rasmussen (Ejner Rasmussens fader).

Midt i plantagen ud mod A.18 lå en gammel stråtækt bygning "Karensminde". På vejens sydside et lille hus og senere et hus før stedet, hvor Baptistkirken

nu ligger. Skjoldborgsvej var en markvej til den gamle vandmølle, på modsat side lå den gl. jordmoderbolig, nu Vejlevej, til ejendommen hørte et mindre landbrug.

Nærmere byen lå 2 små huse, lidt før Martensens fabrik, Østrealle var endnu ikke anlagt, men det gamle farveri og forretningsejendom fik sin vandforsyning fra en dam med tilløb fra Sædebækken, dammen er sløjfet og bækken tildels lagt i rør.

På sydsiden af vejen var der ingen bebyggelse fra den nuværende Baptistkirke til en ejendom på hjørnet af A.18 og Hyvildvej, men pladsen blev udnyttet som tørreplads for farveriet. Så når vi Møllen, ikke alene mølleriet, som blev drevet ved vandkraft fra Brande å, men også tilhørende stald- og landbrugsbygninger (nu Kvickly).

Herefter en åben plads, til vi når bygningen, hvor Mønsterbageriet nu har til huse, heri var byens posthus.

På nordsiden af vejen var der ingen bebyggelse mellem Martensens fabrik og Madsens hotel (nu Aldi). Madsens hotel var endnu ikke helt udbygget, som senere, da den også blev benyttet som kommunekontor.

Efter Madsens hotel lå en ejendom tilhørende urmager Nielsen, her blev der senere indrettet telefoncentral, derefter en åben plads før vi kommer til den gamle brugsforening (købmandshandel), derefter var der have til købmandshuset, hvor nu Centrum ligger. Torvet var nået, her lå en gammel bygning (Mouritsens) med en sidebygning langs med Torvegade, længere hen ad Torvegade lå den gamle "Fynbogård" og enkelte huse. Torvegade var dengang vejen til Thyregod, vejen til Ejstrupholm var den nuværende Borgergade, her var kun enkelte huse. Torvet eller "Trekanten" var det centrale punkt i byen. På sydsiden af landevejen, efter Mønsterbageriet var Smedien med tilbagetrukket værksted og beboelse, mod gaden var der oplag af gl. maskiner (nu Bog & idé), derefter Sivebæk, derefter en bygning med boghandel inden vi når frem til Brændgårds træhandel, herefter Martin Jensens ejendom (nu Midtbank) derefter have til den gamle købmandsgård (nu Thaarup og Torvets bageri), så kom kroens have med keglebane (nu Unibank) og derefter 4 mindre huse, skrædder Jens Rasmussen, Charles Jørgensen og skomager Jepsen. Her når vi frem til H.P. Jørgensens gård (nu Solgården).

På nordsiden af A.18 var kroen et kapitel for sig. Kroen var en lang 1-etages bygning med kørestald og landbrugsbygninger. Salen mod vest var vist de sidste rester af den gl. kro. Fra salen en vej og/eller have til Adolf Olsens gård, med en høj hæk til den nuværende Godsbanegade. Det bemærkes, at der bag kroen og op mod Nørregade var Markedsplads, ligesom der var fri areal fra Trekanten og til det gl. Møllehus og Mejeriet. "Strygejernet" var ikke bygget og Jernbanegade var ikke anlagt. Adolf Olsens gård havde grænse til Dørslundvej (nu Godsbanegade) og nuværende Nørregade.

Derefter når vi frem til N.J. Møllers forretning, en rigtig købmandsgård med købmandshandel, foderstof og trælast m.m. Efter N.J. Møller kom en åben plads, tilbagetrukken lå den gamle skole, hvor der foruden en stor skolestue var bolig for førstelæreren, der også fungerede som kirkesanger, på pladsens østside en udvidelse af skolen, 2 klasseværelser, lejlighed til vinterlærer og lærerinde. Vestsiden var grænsen mod kirkegården, dernæst en åben plads indtil det gamle Missionshus her delte A.18 sig i vejen mod Herning og Sdr. Omme. Der var ingen bebyggelse på Herningvej før "Vestermark" og Golbækdal.

På trekanten der fremkom mellem Herningvej og Sdr. Ommevej var der plads til et monument for Dalgas og den gamle lægebolig.

På sydsiden af A.18 var H.P. Jørgensens gård og dernæst "det store hus" (nu Borgårds ejendom) dernæst præstegården med præsteboligen tilbagetrukket og 2 længer med plads til landbruget og dets forpagter. Derefter følger Øvigs ejendom og Højskolehjemmet, det nuværende Hotel Dalgas. På Sdr. Ommevej lå byens fattighus tæt op mod Højskolehjemmet, ellers var der ingen beboelse på Sdr.Ommevej på denne side af åen.

**Matr. nr. 9a. Brande by "Granlygård" (Den gule gård), Thyregodvej
"Sognefogedgården"**

Ejendommen er nedlagt, men har ligget på hjørnet af Thyregodvej og Vænget.

Denne gård er udstykket fra den gamle "Østergård" i Brande, hvoraf Hans Jensen, smed i 1784 ejede halvdelen, nemlig 1 tdr. 1 fdk. hartkorn.

I året 1784 er Hans Jensens gård udstykket i 2 lige store dele, i 1785 er Hansen Jensen, smed ejer af den ene ½part og Christen Sørensen ejer den anden ½part.

Skøde: ? til Hans Jensen, smed, født ca. 1749, gift 1782 i Brande med Mette Andersdatter, født ca. 1753.
Hans Jensen flyttede før 1801 til Brandlund.

Børn: Jens Hansen, født 1783 i Brande, gift 14.8.1803 med Ane Catrine Johansdatter fra Brandlund.
Anders Hansen, født 1787 i Brande.
Ane Catrine Hansdatter, født 1789 i Brande.
Ane Hansdatter, født 1789 i Brande.
Peder Hansen, født 1794 i Brande.

Skøde: ? før 1795 til Søren Jensen Smed, født ca. 1749, gift 1775 med Anne Kjeldsdatter fra Langkjær, født ca. 1747,
Søren Jensen flyttede gården ud på sin nuværende plads.

Børn: Jens Sørensen, født 1791 i Borup.
Sidsel Sørensdatter, født 1795 i Brande.

Skøde: 24.6.1809 til Henrik Nielsen i Brandlund, på en parcel af Hans Jensens gård, som er udskiftet af fællesskabet i 1800 og ansat til hartkorn 7 skp. 1½ alb. med påstående bygninger.
Tidligere skøde til Hans Jensen er bortkommet og findes ikke tinglæst. Dette bevidnes af Peder Usseltoft og Hans Jensen.

Skøde: 6.7.1810, tl. 7.9.1810 til Peder Madsen, født 1790 i Brandlund, gift med Birthe Pedersdatter, født 1777 i Brande.
De boer 1834 i Brandlund, men er i 1845 tilbage i gården hvor de nyder aftægt.

Børn: Peder Pedersen, født 26.12 1813, se senere ejer.

Skøde: 7.8.1911, tl. 4.10.1811 til Laurs Olesen Lilballe, født ca. 1779, gift med Johanne Pedersdatter, født ca. 1778.

- Børn:** Johanne Catrine Laursdatter, født 1805 i Nr. Bjert, død 1.6.1833 i Brande.
Ole Laursen, født 1814 i Nr. Bjert, død 27.2.1843 i Brande.
Ane Catrine Laursdatter, født 4.6.1817 i Nr. Bjert, gift 4.6.1839 i Brande med tømrer Poul Andersen Buhl fra Brande.
Kirsten Marie Laursdatter, født 19.4.1819 i Nr. Bjert.
- Skøde:** 18.1.1840, tl. 7.2.1840 til Peder Pedersen Arnborg, født 26.12.1813 i Brandlund, død 31.3.1900 i Brande, gift med Dorthe Johanne Nielsdatter, født ca. 1811 i Give.
- Børn:** Ane Kirstine Pedersdatter, født ca. 1833.
Johanne Birgitte Pedersdatter, født 1856, plejebarn.
- Skøde:** 25.6.1872, tl. 12.7.1872 til Søren Jensen.
- Skøde:** 18.6.1873, tl. 7.4.1876 til Maren Larsen.
- Skøde:** 20.9.1876, tl. 15.12.1876 til murer Christen Pedersen.
- Skøde:** 6.7.1880, tl. 3.9.1880 til Hans Andreas Lilholm.
- Auktions-skøde:** 30.7.1883, tl. 28.9.1883 til Laurs Peder Laursen, født 2.5.1863 i Thyregod, død 2.4.1936 i Brande, gift med Johanne Laurine Kristensen, født 6.4.1859 i Nr. Snede, død 31.7.1926 i Brande.
 Laurs Peder Laursen var sognefoged fra 1903 til 1911 og medlem af sognerådet 1907 - 1913.
- Børn:** Anne Pederikke Mathilde Laursen, født 23.5.1890.
Mette Laursen, født 29.1.1892.
Asla Petrine Laursen, født 27.9.1893.
Peder Laursen, født 19.4.1896.
Christen Nielsen Laursen, født 16.3.1898.
Dagmar Laursen, født 13.9.1900.
Andrea Laursen, født 7.3.1903.
- Skøde:** 12.11.1912, tl. 22.11.1912 til Johannes Sørensen.
- Skøde:** 14.12., tl. 18.12.1914 til Niels Laurids Christensen.
- Skøde:** 15.4., tl. 28.4.1916 til Peder Albert Christensen Pedersen.
 I 1918 brændte gården som følge af lynnedslag, i forbindelse hermed dræbtes en person ved navn Jens Jensen.
- Skøde:** 5.11., tl. 12.8.1920 til Carl Christiansen Ibsen.

- Skøde:** 2.2., tl. 23.8.1923 til Iver Hansen Lagoni, født 22.3.1880 i Branderup, død 15.5.1949 i Brande, gift med Karen Johanne Sørensen, født 15.10.1885 i Hjøllund, død 18.5.1979 i Brande.
- Børn:** Peter Lagoni, født 17.12.1908 i Ravsted, død 22.7.1989 i Thyregod, gift 22.2.1939 med Dagny Christensen, født 4.8.1918 i FASTERHOLT.
Karoline Lagoni, født 5.2.1910 i Haderslev, gift 1929 med Valdemar Kjær, født 11.6.1902 i HØRUP, død i Harresø
Jensine Lagoni, født 25.9.1913 i Arnborg, gift 1.12.1935 med Jens Chr. Jensen, født 31.5.1908 i Bøvl, død 16.12.1975 i Tørring.
Jens Lagoni, født 26.3.1918 i Arnborg, gift 29.5.1943 med Johanne Christiansen, født 28.6.1919 i Varde.
Ellen Lagoni, født 21.6.1920 i Arnborg, gift 5.11.1946 med Jørgen Nymarsk, født 11.12.1920 i Ringsted.
Karl Lagoni, født 7.6.1921 i Arnborg, gift 10.7.1954 med Inga Jørgensen, født 4.4.1934 i Sandfeld.
Hans Lagoni, født 10.3.1923 i Brande, død 29.7.1941 i Ringgive.
Gerda Lagoni, født 6.8.1925 i Brande, gift 3.6.1955 med Charles Nielsen, født 14.11.1921 i Christianshede.
Ingrid Lagoni, født 15.6.1929 i Brande, gift 7.5.1948 med Vagn Jensen, født 23.3.1923 i Skarrild.
- Skøde:** 10.12.1938 til Jens Jensen, født 12.3.1888, død 1979, gift med Dorthea Christine Marie Hansine Fryland, født 9.5.1890, død 1976 i Brande. Se nr. 8a i Borup.
- Børn:** Karl Jensen, født 1915, død 1979, gift med Annelise fra Tyskland.
Johanne Jensen, født 1919, har været gift med Holger Pedersen.
Ellen Fryland Jensen, født 15.3.1926, gift med Leonard Salisbury Hayes fra England, født 29.4.1910, død 20.11.1964 i Brande.
- Skøde:** 26.4.1940 til Søren Dam Johansen, født 21.7.1902 i Uhre, død 1991 i Skibet, gift 21.7.1932 med Karla Christensen, født 1910 i Dørken.
- Børn:** Kirsten Johansen, født ca. 1927
Sigrid Johansen, født ca. 1933
Dagmar Johansen, født ca. 1935
Poul Johansen, født ca. 1937
Inger Johansen, født ca. 1944
Henny Johansen, født ca. 1954
- Skøde:** 17.11.1948 til Chr. Jensen.
- Skøde:** 1949 til Svend Åge Therkelsen, født 16.5.1918 i Løsning død 1974, gift 13.9.1942 med Esther Jensen, født 1920 i Blåhøj.

Børn: Karl Erik Jensen, født 11.2.1939, gift med Ingelil fra Sverige, bopæl Ystad i Sverige.
Poul Otto Therkelsen, født 27.11.1942, gift med Inger Elisabeth fra Sverige, bopæl Ystad i Sverige.
Karin Jytte Therkelsen, født 20.10.1945, gift med Benny Mølgård Christensen, bopæl Blichersvej i Brande.
Alice Vita Therkelsen, født 22.9.1950, gift med Poul Christensen, bopæl Arnborg.

Gården er nedlagt og udstykket i 1976, som det sidste landbrug i Brande by.

Brandtaxation

Brande mark

Den 8.3.1830

Laurs Olesen Lilballes sted Øster Brande, som forhen den 14.11.1811 under hv. nr. 175 bi nr. 11. blev taxeret og forsikret for 450 rdl. 210 rdbl navneværdi, fandtes nu således forandret.

- A.** Et stuehus i nord 6 fag 8 alen dyb, 3 fag lofter, 1 stenkakkelovn og 1 skorsten, 3 fag til værelser og beboelse og 3 fag til lade, brændtmur og stråtag tax. for 100 rdl.
- B.** Det søndre hus 8 fag 8½ alen dyb til lade og fæstald, dels brændtmur dels egebinding med murede vægge og stråtag, tax. for 40 rdl.
ialt 140 rdl.

Brande Sogns Gårdshistorie.

Udgivelsesoversigt:

Nr.	Område	Senest revideret
1	Arvad, Lundfod og Aagaard	1997
2	Dørslund, Harrild, Blæsbjerg og Usseltoft	2006
3	Borup	2007
4	Del 1: Sandfeld	2005
	Del 2: Flø	1997
5	Hyvild, Drantum og Risbjerg	2006
6	Del 1: Skerris, Askær og Langkær	2005
	Del 2: Skerris, Askær og Langkær	2005
7	Del 1: Skærlund og Brogård	2006
	Del 2: Skærlund og Brogård	2006
8	Grarup	2006
9	Brandlund	2009
10	Landsbyen Brande	2006
11	Brandholm, Krag sig og Tarp	2005
12	Del 1: Uhre	2005
	Del 2: Uhre	2005

I forbindelse med dette projekt retter vi en tak for økonomisk bistand til følgende personer, forretninger og institutioner:

Kr. N. Larsen, Vedersø
Brande Kommune
Brande Sparekasse
Unibank, Brande
Brande-Thyregod Landboforening
Kulturelt Samråd i Brande
Kvickly i Brande
Anonyme givere

Brande Præstegård ca. 1915.

Stuehus opført 1900. Staldlængerne på begge sider blev revet ned og nye opført i 1926.

Landsbyen Brande

Register for matrikelejere og dissers ægtefæller

Ejer/beboer og dennes ægtefælle	Skøde	Mtk. Nr.	Side
<i>Abildtrup, Hågbard</i>	1956	5b	50
<i>Abrahamsen, M.N., togfører</i>	1932	8d	71
<i>Andersen,</i>	1897	8b	70
<i>Andersen, Anders Christiansen</i>	præst/provst 1921	1a	4
<i>Andersen, Christen</i>	1873	4a	31
<i>Andersen, Hans Diderik & Hansine Poulina Marie Elisabeth Møller</i>	1913	8b	70
<i>Andersen, Hans Peter</i>	1912	8a, 11a	66
<i>Andersen, Hansine Poulina Marie Elisabeth, enke efter H.D. Andersen</i>	1916	8k	74
<i>Andersen, Jens Pder Jensen</i>	1919	4x, 7h m.fl.	39
<i>Andersen, Jørgen</i>	præst 1875	1a	4
<i>Andersen, Peder</i>	1877	7a	59
<i>Andersen, Peder</i>	1880	4a	31
<i>Andersen, Peder</i>	1881	7a	59
<i>Andersen, Valdemar & Karen Andersen</i>	1956	1hh	19
<i>Arnborg, Peder</i>	fæster 1785	7a	58
<i>Arrevad, Bertel Pedersen</i>	ca. 1763	6a	53
<i>Arrevad, Otto</i>	før 1816	10a	48
<i>Arrevad, Otto</i>	før 1811	7a	58
<i>Bach, Børge & Kirsten Thisgaard</i>	1978	1d	15
<i>Bach, Kristian & Ebba Jeppeline Jensen</i>	1959	1d	14
<i>Birkedal, Uffe</i>	præst 1879	1a	4
<i>Boulum, Niels Jensen & Birthe Marie Jensen</i>	1852	6a	56
<i>Bramming, Peder Eskildsen</i>	præst 1658	1a	4
<i>Brande Andelsmejeri</i>	1900	1n m.fl.	20
<i>Brande Brugsforening</i>	1966	4b m. fl.	34
<i>Brande Hotel A/S</i>	1948	5a, 10a	44
<i>Brande Håndværkerforening</i>	1937	1b	13
<i>Brande Kirke</i>	1664	7a	58
<i>Brande Kirke</i>	1952	1b	13
<i>Brande Plantageaktieselskab</i>	1885	4a	31
<i>Brande Plantingsaktieselskab</i>	1885	7a	59
<i>Brande Sognekommune</i>	1943	5a, 10a	44
<i>Brande Sognekommune</i>	1947	1da	16
<i>Brande Sognekommune</i>	1967	1hh	19

<i>Brandt, Laurids Jensen</i>		1762	7a	58
<i>Brandt, madam</i>		1785	7a	58
<i>Brandt, Peder Nielsen</i>	<i>degn</i>	1743	2a, 3a	25
<i>Breum, Jens</i>	<i>præst</i>	1786	1a	4
<i>Busch, Henrich & Sidsen Jensdatter</i>	<i>degn</i>	1782	2a, 3a	25
<i>Busk, Jens & Jutta Marie Kristensen</i>		1951	1eh	18
<i>Bædel, Ludvig</i>	<i>præst</i>	1838	1a	4
<i>Bøjgaard, Peter</i>		1924	5b	50
<i>Bøstrup, Niels Christian Jensen</i>	<i>mejeribest.</i>	1899	1n	20
<i>Christensdatter, Ane Kathr., Chr. Andersen, N. Chr. Andersen, C.P. Andersen</i>		1875	8b	70
<i>Christensen, Anders & Ane Kathrine Christensdatter</i>		1874	8b	69
<i>Christensen, Christen & Maren Christensdatter</i>	<i>degn</i>	1845	2a, 3a	26
<i>Christensen, Christian Hansen & Mette Kirstine Pedersen</i>		1912	4b m. fl.	34
<i>Christensen, Hans & Ane Sørensen</i>		1879	4d, 6a, 6c	35
<i>Christensen, Hans & Ane Sørensen</i>		1886	4b m. fl.	34
<i>Christensen, Hans & Inger Højer Jørgensen</i>		1859	4a	31
<i>Christensen, Iver</i>	<i>fæster</i>	1664	7a	58
<i>Christensen, Laurs</i>	<i>fæster</i>	1762	6a	52
<i>Christensen, Mads Møller & Helle Kathrine Jørgine Andreassen</i>		1914	4d, 6c m.fl.	36
<i>Christensen, Niels Laurids</i>		1914	9a	79
<i>Christensen, Niels</i>		1812	6a	54
<i>Christensen, Thomas & Kirsten Sørensdatter</i>		1873	7a	59
<i>Christensen, Truels</i>	<i>fæster</i>	1785	7a	58
<i>Christoffersen, Niels & Mette Nielsdatter</i>		1834	6a	55
<i>Clausen, Niels Christian</i>	<i>præst</i>	1763	1a	4
<i>Dahl, Kristian Frandsen & Ane Kirstine Jensen</i>		1927	8a, 11a	66
<i>Dahl, N.P.L.</i>	<i>præst</i>	1899	1a	4
<i>Ejby, Christian Frederik Otto</i>	<i>forpagter</i>	1855	1a	10
<i>Fenger, Viggo</i>	<i>mejeribest.</i>	1970	1n	21
<i>Filskov, Niels Mads Christian & Sørine Madssine Gaarmann</i>		1853	5a, 10a	43
<i>Frandsen, Hans & Caroline Margrethe Pedersen</i>	<i>forpagter</i>	1870	1a	10
<i>Frederiksen Karl Theodor & Anna Katrine Pedersen</i>		1941	1da	16
<i>Friborg, Andreas Iversen ugift</i>	<i>degn</i>	1816	2a, 3a	26
<i>Frikke, Johan Frederik</i>		1834	5a, 10a	42
<i>From, Joachim Schach</i>	<i>præst</i>	1808	1a	4
<i>Gandrup, Christen Sørensen & ¹Johanne Christensdatter Hvidtfeldt,</i>				
	² Kirsten Marie Jensdatter	1834	5a, 10a	42
<i>Gaster</i>		1973	4d, 6c m.fl.	37
<i>Gregersen, Jens</i>		1884	1v	22

<i>Hansdatter, Ida Marie & Niels Thomsen Byndgaard</i>		1916	10a	48
<i>Hansen, Frederik Christian</i>		1922	8a, 11a	66
<i>Hansen, Ib & Karen Jensen</i>		1968	8d	71
<i>Hansen, Lars</i>		1825	10a	48
<i>Hansen, Niels Jessen & Ane Marie Hansen</i>		1910	8a, 11a	66
<i>Hansen, Nis Schmidt</i>		1931	8a, 11a	66
<i>Hansen, Thorvald & Ane Andersen Bak</i>		1925	8d	71
<i>Hansen, Thorvald</i>		1932	8d	71
<i>Hastrup gods</i>		1762	6a	52
<i>Henriksen, Klaus & Petrine Christensen</i>		1879	1d	14
<i>Henriksen, Otto Arvad & Anna Johanne Pedersen</i>		1911	1d	14
<i>Holm, Jens</i>		1933	1dd	17
<i>Holst-Larsen, Arne</i>	<i>præst</i>	2005	1a	
<i>Hvidbjerg, Laust</i>		1927	4d, 6c m.fl.	36
<i>Høyer, Chr. & Maren Halvorsdatter</i>	<i>degn</i>	1775	2a, 3a	25
<i>Ibsen, Carl Christiansen</i>		1920	9a	79
<i>Ibsen, Ib Chr. & Karen Marie Sørensen Schmidt</i>	<i>forpagter</i>	1907	1a	11
<i>Jakobsen, Henry Overgaard & Inger Marie Mathilde Kristine Nielsen</i>		1938	4x, 7h m.fl.	39
<i>Jakobsen, Jakob & Marianne Olsen</i>	<i>forpagter</i>	1862	1a	10
<i>Jensen Flø, Niels Kristian</i>		1914	4x, 7h m.fl.	39
<i>Jensen, A. Tornvig & Kirsten Marie Sørensen</i>		1945	1hh	19
<i>Jensen, Anton</i>	<i>mejeribest.</i>	1905	1n	20
<i>Jensen, Chr.</i>		1948	9a	80
<i>Jensen, Christen & Karen Thomasdatter</i>		1847	7a	59
<i>Jensen, Christian & Jensine Kirstine Vestergaard Therkelsen</i>		1922	8am	73
<i>Jensen, David</i>	<i>forpagter</i>	1866	1a	10
<i>Jensen, Hans Møller med flere</i>		1910	4x, 7h m.fl.	39
<i>Jensen, Hans Møller, L.P. Laursen, L.S. Lauritsen og N.C. Jensen Flø</i>		1910	7c	61
<i>Jensen, Hans</i>	<i>før</i>	1785	6a	52
<i>Jensen, Hans</i>	<i>præst</i>	1851	1a	4
<i>Jensen, Hans, smed & Mette Andersdatter</i>		17??	9a	78
<i>Jensen, Jakob & Margrethe Madsdatter</i>		1807	5a, 10a	41
<i>Jensen, Jens & Christine Marie Hansine Fryland</i>		1938	9a	80
<i>Jensen, Jens & Margrethe Emborg</i>	<i>forpagter</i>	1900	1a	11
<i>Jensen, Johannes & Karen Kristiansen</i>	<i>forpagter</i>	1881	1a	10
<i>Jensen, Kjeld Langkjær & Ane Kirstine Mortensdatter</i>		1872	8a, 11a	64
<i>Jensen, Kristen Feldborg & ¹Anne Hansen, ²Ane Kirstine Pedersen</i>		1926	1dd	17
<i>Jensen, Kristen Nielsen Arvad Skivild & Anna Helvig Kristensen</i>		1927	1hh	19
<i>Jensen, Mads & Maren Christensdatter</i>		1780	5a, 10a	41

<i>Jensen, Mads</i>		1879	4a	31
<i>Jensen, Martin</i>		1891	1b	13
<i>Jensen, Niels Kristian & Rigmor Pedersen</i>		1925	4d, 6c m.fl.	36
<i>Jensen, Niels</i>	før	1856	4d, 6a, 6c	35
<i>Jensen, Otto Andreas & Ane Marie Madsen</i>		1881	7c	61
<i>Jensen, Otto Arvad & Petrine Christensen</i>		1869	1d	14
<i>Jensen, Peder & Ane Johanne Jakobsdatter</i>		1873	4d, 6a, 6c	35
<i>Jensen, Peder & Ane Johanne Jakobsdatter</i>		1873	6a	56
<i>Jensen, Peder</i>	fæster	1664	4a	30
<i>Jensen, Peder</i>	fæster	1762	6a	52
<i>Jensen, Søren Egsgaard (Søren Bundgaard) & ¹Karen Sørine Sønndergaard</i>				
	² Ellen Margrethe Pedersen	1942	8d	71
<i>Jensen, Søren Tornvig & Else</i>		1953	1hh	19
<i>Jensen, Søren</i>		1800	9a	53
<i>Jensen, Søren</i>		1872	9a	79
<i>Jensen, Søren, smed & Anne Kjeldsdatter</i>	før	1795	9a	78
<i>Jensen, Thomas</i>	fæster	1664	6a	52
<i>Jensens, Peder enke</i>	fæster	1698	4a	30
<i>Jerne, Henrik Jensen</i>	præst	1708	1a	4
<i>Johansen, Jens Peder & Karen Kristensen</i>		1879	7c	61
<i>Johansen, Jens Peder</i>	mølleforpgt.	1890	1v	22
<i>Johansen, Søren Dam & Karla Christensen</i>		1940	9a	80
<i>Jørgensen, Gerhard</i>	ca.	1920	5cf m.fl.	51
<i>Jørgensen, Hans Peter & Laurine Hansine Laursen</i>		1877	5b	49
<i>Jørgensen, Jens & Maren Christensdatter</i>		1807	4a	30
<i>Jørgensen, Jens & Maren Christensdatter</i>		1812	7a	59
<i>Jørgensen, Johan</i>		1800	8a	53
<i>Jørgensen, Jørgen & Maren Jensdatter</i>		1772	4a	30
<i>Jørgensen, Jørgen Gerhard</i>		1914	5b	50
<i>Jørgensen, Jørgen</i>	fæster før	1769	4a	30
<i>Jørgensen, Peder</i>	før	1769	4a	30
<i>Jørgensen, Peder</i>		1812	4a	30
<i>Jørgensen, Sørenb & Margrethe Poulsdatter</i>		1847	4a	31
<i>Kjeldsen, Jens & Ane Marie Pedersdatter</i>		1833	8b	69
<i>Kjeldsen, Jens</i>		1856	4d, 6a, 6c	35
<i>Kjeldsen, Jeppe & Marie Cecilie Jespersen</i>		1862	1b	12
<i>Kjeldsen, Thomas & Abelone Kirstine Nielsdatter</i>		1830	8b	69
<i>Kjær, Niels Christian</i>	lejer	1882	1v	22
<i>Knudsen, Søren</i>		1888	1v	22

<i>Kristensen, Andreas & Emilie Kristensen</i>		1915	1eh	18
<i>Kristensen, Andreas & Johanne Birgitte Pedersen</i>		1895	1b	13
<i>Kristensen, Niels Kjærsgaard & Ane Laurine Lauridsen</i>		1889	7c	61
<i>Krongodset</i>		1664	6a	52
<i>Købmændenes Realiseringsselskab</i>		1979	3b	29
<i>Lagoni, Iver Hansen & Karen Johanne Sørensen</i>		1923	9a	80
<i>Langkjær, Jens Kjeldsen & Ane Marie pedersdatter</i>		1842	8a, 11a	64
<i>Langkjær, Jens Kjeldsen & Ane Marie Pedersdatter</i>		1856	6a	56
<i>Langkjær, Kjeld Thomsen</i>		18??	8b	69
<i>Langkjær, Niels Christensen & Sophie Enevoldsdatter</i>		1795	6a	54
<i>Langkjær, Niels Christensen</i>	før	1785	6a	52
<i>Langkjær, Niels Christensen</i>		1774	6a	53
<i>Langkjær, Niels Christensen</i>		1800	6a	53
<i>Langkjær, Peder Larsen & ¹Anna Laura Laursen, ²Karen Sørensen</i>		1900	8k	74
<i>Larsen, Arnold</i>		1936	8a, 11a	66
<i>Larsen, Hans</i>		1883	7a	59
<i>Larsen, Maren</i>		1873	9a	79
<i>Lauridsen, L.S., L.P. Laursen og Knud Pedersen</i>		1912	5a, 10a	44
<i>Lauridsen, Laurids og Jens Graversen</i>		1931	8a, 11a	66
<i>Laursen, Anders & Maren Segeberg Olesen</i>		1873	5a, 10a	43
<i>Laursen, Jens Peder</i>		1884	7a	59
<i>Laursen, L. S.</i>		1922	4b m. fl.	34
<i>Laursen, Laurids Senius & Ella Anine Sørensen</i>		1903	5a, 10a	43
<i>Laursen, Laurids Senius</i>		1941	5a, 10a	44
<i>Laursen, Laurs Peder & Johanne Laurine Kristensen</i>		1883	9a	79
<i>Lilballe, Laurs Olesen & Johanne Pedersdatter</i>		1911	9a	78
<i>Lilholm, Hans Andreas</i>		1880	9a	79
<i>Lindekilde, Hans Peter Hansen</i>		1936	8a, 11a	66
<i>Lund, Alfred & ¹Christine Margrethe Lauridsen, ²Meta Kristensen</i>		1946	4x, 7h m.fl.	39
<i>Lund, Ludvig Michael</i>	præst	1801	1a	4
<i>Lund, Niels Bai</i>	præst	1823	1a	4
<i>Læborg, Hans Hansen & Karen Jensdatter</i>		1826	5a, 10a	41
<i>Læborg, Hans Hansen</i>		1827	10a	48
<i>Læborg, Hans Hansen</i>		1847	1b	12
<i>Madsen, Anders & Mette Nielsdatter</i>	fæster??	1834	6a	55
<i>Madsen, Jakob Reinholdt</i>		1929	1hh	19
<i>Madsen, Johannes Schiøtt & Margrethe Jensen</i>		1947	8am	73
<i>Madsen, Kaj</i>	mejeribest.	1956	1n	21
<i>Madsen, Laurids & Mette Marie Jørgensen</i>	lærer	1861	2a, 3a	26

<i>Madsen, Niels & Anders Nielsen Vonge</i>	før	1762	4a	30
<i>Madsen, Niels, Høgild</i>		1762	5a, 10a	41
<i>Madsen, Peder & Birthe Pedersdatter</i>		1810	9a	78
<i>Madsen, Reinholdt og Kristian Larsen</i>		1920	5b	50
<i>Madsen, Sigurd</i>	bestyrer	1945	1hh	19
<i>Madsen, Sophus</i>		1940	5a, 10a	44
<i>Martensen, Harke & Oline Adolfine Marie Sperling</i>		1888	8a, 11a	65
<i>Martensen, Harke</i>	før	1925	8d	71
<i>Martensen, Harke</i>		1932	8d	71
<i>Martensen, Harke</i>		1940	8a, 11a	66
<i>Martensen, Johannes Heinrich Christian & Rasmine Andreasen</i>		1898	8a, 11a	65
<i>Martensen, Johannes</i>		1899	8b	70
<i>Martensens Fabrik A/S</i>		1953	8a, 11a	66
<i>Mettenius Søndergaard</i>		1922	4b m. fl.	34
<i>Moe, Juliane Brandine, født Sørensen</i>		1927	1b	13
<i>Mouritsen, A.</i>		1922	4b m. fl.	34
<i>Møller Anker & Aase Funder Larsen</i>		1951	3b	28
<i>Møller, Ane Marie</i>		1880	1b	13
<i>Møller, Hansine Poulina Marie Elisabeth Møller, enke efter H.D. Andersen</i>		1914	8b	70
<i>Møller, Jakob Jensen</i>	før	1910	4x, 7h m.fl.	39
<i>Møller, Kaj</i>		19??	4d, 6c m.fl.	37
<i>Møller, Nis Jessen & ¹Ane Marie Caroline de Wolff</i>				
<i>²Jørgine Henriette de Wolff</i>		1886	3b	28
<i>Møller, Søren</i>	præst	1792	1a	4
<i>Møller, Nicolaus Johannes & Ellen Herskind</i>		1905	3b	28
<i>Nielsen, A. Marius</i>	præst	1914	1a	4
<i>Nielsen, Christian & Jenny Kristensen</i>		1947	4bq	38
<i>Nielsen, Henrik</i>		1809	9a	78
<i>Nielsen, Ivan Nygaard & Else Kirstine Kristensen</i>		1956	4b m. fl.	34
<i>Nielsen, J. Berg</i>		1939	5a, 10a	44
<i>Nielsen, Jens</i>	før	1780	5a, 10a	41
<i>Nielsen, Jens</i>	fæster før	1762	4a	30
<i>Nielsen, Jens</i>	fæster	1762	5a, 10a	41
<i>Nielsen, Mads & Dagmar Mathilde Christensen</i>		1920	4d, 6c m.fl.	36
<i>Nielsen, Niels Elmer</i>		1923	4d, 6c m.fl.	36
<i>Nielsen, Niels Iver (Krejbjerg)</i>		1938	8d	71
<i>Nielsen, Peder & ¹Kirsten Jørgensdatter, ²Maren Jørgensdatter</i>		1814	4a	31
<i>Nielsen, Peder & Kirsten Jørgensdatter</i>		1834	6a	55
<i>Nielsen, Peder & Maren Pedersdatter</i>		1825	6a	55

Nielsen, Rasmus		1721	4a	30
Nielsen, Rasmus	½ part	1721	6a	52
Nielsen, Søren	fæster før	1762	4a	30
Nielsen, Thomas Dahl & ¹ Kristence Laurence Troelsen, ² Bodil Marie Pedersen		1914	1dd	17
Nissen, Christian Emanuel	præst	1885	1a	4
Nygaard, Niels Christensen & ¹ Bodil Jensdatter, ² Maren Christensdatter	forpagter	1782	1a	9
Olesen, Hans Adolph & Else Marie Albrechtsen Silleberg		1874	5a, 10a	44
Olesen, Jes Senius Dorthe Nielsen Høj		1855	5a, 10a	43
Olesen, Peder Christian	præst	1865	1a	4
Otte, Niels Kristian P.	præst/provst	1940	1a	4
Ottosen, Søren	præst	1696	1a	4
Pedersdatter, Ellen Marie		1816	6a	54
Pedersen Arnborg, Peder & Dorthe Johanne Nielsdatter		1840	9a	79
Pedersen, Anders		1931	8d	71
Pedersen, Andreas & Mette Annine Nielsen		1936	1dd	17
Pedersen, Christen & Kirsaten Jensdatter		1811	7a	58
Pedersen, Christen, murer		1876	9a	79
Pedersen, Else Marie & Ane Marie Pedersen		1881	1b	13
Pedersen, Hans Martin		1926	8a, 11a	66
Pedersen, Iver	fæster	1664	6a	52
Pedersen, Jakob	fæster	1762	7a	58
Pedersen, Jens	fæster	1762	7a	58
Pedersen, Kjeld		1824	6a	55
Pedersen, Niels	degn	1698	2a, 3a	25
Pedersen, Peder Albert Christensen		1916	9a	79
Pedersen, Peder Jensen & Mette Kjeldsen Nielsen		1913	1da	16
Pedersen, Søren Lars & Maren Andersen		1897	7c	61
Pedersen, Søren		1957	1eh	18
Pedersen, Thomas	fæster	1664	4a	30
Pedersen, Verner Emil & Asta Johanne Jørgensen		1954	5cf m.fl.	51
Plesner, Julianus Hastrup	præst	1890	1a	4
Rasmussen, Ejner Beck		1935	8 o	75
Rasmussen, Erik Johannes	præst	1973	1a	4
Rasmussen, Johan		1880	7a	59
Rasmussen, Johan		1881	4a	31
Rasmussen, Svend Aage	mejeribest.	1947	1n	20
Rauff, Christian		1860	1b	12

Refstrup, Aage	mejeribest.	1940	1n	20
Reinholdt & Kristian Larsen		1920	1hh	19
Risom, Jens Lauridsen	præst	1717	1a	4
Rønning, I.D.		1922	4d, 6c m.fl.	36
Schnedler, Christian, N.C.A. Therkelsen, Peder Christensen og Magna Nissen		1913	8a, 11a	66
Simonsen, Jens Christian Mette Hansdatter		1858	1b	12
Sivebæk, Jeppe Sandal Jakobsen & Anne Larsdatter	forpagter	ca. 1860	1a	10
Sperling, Niels K.W. Julius & Laura Laursen		1855	5b	49
Stampen, fiskeriselskabet		19??	8am	73
Steffensen, Steffen		1924	4d, 6c m.fl.	36
Søetoft, Knud Peter Christian	præst	1757	1a	4
Søffren, Hr.,	præst	1575	1a	4
Sørensen, Christen	før	1785	6a	52
Sørensen, Christen	fæster	1664	7a	58
Sørensen, Jens Vestergaard & Johanne Erikke Jessen	forpagter	1892	1a	11
Sørensen, Johannes		1912	9a	79
Sørensen, Marthinus & Ane Kirstine Mortensdatter	ca.	1881	8a, 11a	64
Sørensen, Niels	fæster	1698	4a	30
Sørensen, Otto	præst	1660	1a	4
Therkelsen, Svend Aage & Esther Jensen		1949	9a	80
Thomsen, Ejnar	præst	1908	1a	4
Thomsen, Hans & Anne Margrethe Elisabeth Jensen		1936	4b m. fl.	34
Thomsen, Jens (Slaugballe) & Ane Kirstine Dons	degn	1787	2a, 3a	26
Thomsen, Kjeld & ¹ Ane Marie Jensdatter, ² Maren Pedersdatter		1818	8a	62
Thomsen, Kjeld & ¹ Ane Marie Jensdatter, ² Maren Pedersdatter		1827	11a	62
Thomsen, Laurids Brandt og Søren Knudsen		1884	1v	22
Thomsen, Vallentin	møllelejer	1884	1v	22
Ulbæk, M.R.		1936	8a, 11a	66
Vemmelund, Johannes Øjvind & Marie Alsing Vemmelund		1956	8 o	75
Vendelboe, Anders		1700	7a	58
Vonge, Anders Nielsen og Niels Madsen	før	1762	4a	30
Vonge, Anders Nielsen		1721	6a	52
Vork, Anders Andersen	mølleforpgt.	1889	1v	22
Winther, Laurids Nielsen	præst	ca. 1650	1a	4
Ørtved, Arne	præst	1984	1a	4
Østergaard, Christian & Kirstine Kjær		1930	4d, 6c m.fl.	36
Østergaard, Peder Pedersen & Mette Christensdatter	fæster?	1775	6a	52
Østergaard, Poul	før	1772	4a	30
Aagaard, Christen Jakobsen & Ellen Marie Pedersdatter		18??	6a	54

Brande Sogns Gårdhistorie.

Siden 1989, hvor dette projekt havde sin begyndelse, er det ene hefte efter det andet dukket frem af disen til i dag at repræsenterer 16 hefter med gårdhistorier.

Gårdhistorierne er en forlængelse af det arbejde som gårdmand Peder Larsen, Dørslund påbegyndte, en håndskrevet bog kaldet "Peder Larsens Protokol".

Gårdhistorierne er også et stort samarbejde mellem frivillige, foreninger og arkiver desuden med økonomisk bistand fra personer, forretninger og institutioner ved projekt opstart.

Gårdhistorierne udgives af Lokalhistorisk Forening Brande på eget forlag: Brandehistorisk Forlag.

ISBN: 978-87-92957-12-2

Gårdhistorie Nr. 10
Landsbyen Brande

